

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-81-22

UD162

Pani Elżbieta WITEK
Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi
projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych
źródłach energii.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został
upoważniony Minister Klimatu i Środowiska.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 i 1723) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9c ust. 2aa otrzymuje brzmienie:

„2aa. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego, w ramach wykonywanej działalności polegającej na przesyłaniu energii elektrycznej, może dokonywać odsprzedaży nadwyżek energii elektrycznej zakupionej w celu, o którym mowa w ust. 2 pkt 11, wynikających ze zmiany zapotrzebowania na tę energię, pod warunkiem dokonywania tej odsprzedaży na giełdach towarowych w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, zorganizowanej platformie obrotu prowadzonej przez spółkę prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej giełdę towarową w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych lub w ramach jednolitego łączenia rynków dnia następnego i dnia bieżącego prowadzonych przez wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej.”;

2) w art. 23 w ust. 2 pkt 4a otrzymuje brzmienie:

„4a) kontrolowanie wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 49b ust. 1;”;

3) w art. 28 uchyla się ust. 2;

4) w art. 49a:

- a) uchyla się ust. 1,
- b) uchyla się ust. 5,
- c) uchyla się ust. 7–9;

5) w art. 56:

a) w ust. 1 pkt 32 otrzymuje brzmienie:

¹⁾ Niniejsza ustawa służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz. Urz. UE L 326 z 08.12.2011, str. 1).

„32) nie przestrzega obowiązków, o których mowa w art. 49b ust. 1 oraz w art. 49c ust. 1;”;

b) w ust. 2g:

– w pkt 2 skreśla się wyrazy „39–43 i 51,”;

– w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) pkt 39–43 i 51, wynosi od 100 000 zł do 10 000 000 zł.”;

6) art. 57a–57f otrzymują brzmienie:

„Art. 57a. 1. Kto dokonuje manipulacji na rynku, podlega grzywnie do 5000 stawek dziennych, karze pozbawienia wolności od roku do lat 10, albo obu tym karom łącznie.

2. Kto wchodzi z inną osobą w porozumienie mające na celu manipulację na rynku, podlega grzywnie do 2500 stawek dziennych.

Art. 57b. 1. Kto wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1227/2011, wykorzystuje informację wewnętrzną poprzez nabywanie lub zbywanie lub próbę nabycia lub zbycia, na rachunek własny lub na rachunek osoby trzeciej, bezpośrednio lub pośrednio, produktów energetycznych sprzedawanych w obrocie hurtowym, których informacja ta dotyczy,

podlega grzywnie do 5000 stawek dziennych, karze pozbawienia wolności od roku do lat 10, albo obu tym karom łącznie.

2. Jeżeli czynu określonego w ust. 1 dopuszcza się osoba, o której mowa w art. 3 ust. 2 lit. a lub c rozporządzenia nr 1227/2011,

podlega ona grzywnie do 5000 stawek dziennych, karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12, albo obu tym karom łącznie.

Art. 57c. Kto wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. b rozporządzenia 1227/2011, ujawnia informację wewnętrzną jakiegokolwiek innej osobie,

podlega grzywnie do 2500 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 57d. Kto wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. c rozporządzenia 1227/2011, zaleca innej osobie w oparciu o informację wewnętrzną nabycie lub zbycie produktów energetycznych sprzedawanych w obrocie hurtowym, do których odnosi się ta informacja, lub nakłania inną osobę w oparciu o informację wewnętrzną do nabycia lub zbycia takich produktów,

podlega grzywnie do 2500 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 57e. Kto wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 17 rozporządzenia 1227/2011, ujawnia tajemnicę służbową w rozumieniu tego przepisu, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 57f. Kto zawodowo zajmując się pośrednictwem w zawieraniu transakcji, wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 15 rozporządzenia 1227/2011, nie przekazuje Prezesowi URE informacji o każdym uzasadnionym podejrzeniu manipulacji na rynku lub próbie manipulacji na rynku lub informacji o każdym uzasadnionym podejrzeniu niewłaściwego wykorzystywania informacji wewnętrznej,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2022 r. poz. 1378 i 1383) w art. 92 ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. W przypadku wydania postanowienia, o którym mowa w art. 88 ust. 1, sprzedawca zobowiązany dokonuje zakupu energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej mniejszej niż 500 kW, po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, obliczonej przez Prezesa URE zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 18a ustawy – Prawo energetyczne, obowiązującej w poprzednim kwartale.”.

Art. 3. Do energii elektrycznej będącej przedmiotem umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Wyjaśnienie potrzeby i celu wydania aktu normatywnego

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii obejmuje propozycje przepisów znoszących tzw. obligo giełdowe, tj. obowiązek sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej na zinstytucjonalizowanym rynku, w tym wypadku na giełdzie towarowej, oraz zaostrzających odpowiedzialność w zakresie manipulacji na rynku energii elektrycznej.

W dniu 14 maja 2020 r. Komitet do Spraw Europejskich przyjął Polski Plan Wdrażania reform rynku energii elektrycznej. Zgodnie z art. 20 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz. Urz. UE L 158 z 14.06.2019, str. 54), państwo członkowskie, w którym stwierdzono problemy z wystarczalnością zasobów, opracowuje i publikuje plan wdrażania. Plan ten obejmuje identyfikację zakłóceń regulacyjnych i niedoskonałości rynku, rozważenie możliwości wprowadzenia usprawnień oraz przedstawia listę planowanych reform rynkowych. Dokument ten wskazuje na znaczące zmiany w charakterystyce polskiego rynku energii. Wolumen krajowej produkcji energii elektrycznej brutto w 2018 r. był niższy w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniósł 165 214 GWh (spadek o 0,38% w porównaniu z 2017 r.). Jednocześnie krajowe zużycie energii elektrycznej brutto wyniosło 170 932 GWh i wzrosło o ponad 1,66% w stosunku do 2017 r. W 2018 r. tempo wzrostu krajowego zużycia energii elektrycznej było niższe od tempa wzrostu PKB, które według GUS wynosiło 5,1%. W 2018 r. w krajowym bilansie przepływów fizycznych energii udział importu stanowił 7,7% całkowitego przychodu, natomiast udział eksportu stanowił 4,5% rozchodu energii elektrycznej. W stosunku do 2017 r. oba te parametry spadły odpowiednio o 0,3 punktu procentowego i 2,1 punktu procentowego. Struktura produkcji energii elektrycznej nie zmieniła się znacząco w stosunku do 2017 r. Zdecydowana większość produkcji nadal opiera się na paliwach konwencjonalnych, tj. węgla kamiennym i brunatnym. Jednocześnie liderem wytwarzania w segmencie odnawialnych źródeł energii (OZE) pozostała produkcja z wiatru. W 2018 r. moc zainstalowana w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym (KSE) wyniosła 45 939 MW, a moc osiągalna 45 650 MW, co stanowi wzrost odpowiednio o 5,8% i 5,4% w stosunku do 2017 r. Średnie roczne zapotrzebowanie na moc ukształtowało się na poziomie 23 322,7 MW, przy maksymalnym zapotrzebowaniu na poziomie 26 447,6 MW, co oznacza wzrost odpowiednio o 1,5% i 0,8% w stosunku do 2017 r. Jednocześnie następuje dalszy dynamiczny wzrost wytwarzania energii z instalacji OZE.

Polski Plan Wdrażania zakłada etapowe wdrażanie reformy rynku energii elektrycznej, odnoszące się do zmiany zasad dotyczących bilansowania, podejścia do regulacji cen dla odbiorców końcowych i ochrony odbiorców wrażliwych, odpowiedzi odbioru oraz planowanej rozbudowy sieci i połączeń wzajemnych.

Jednocześnie Rzeczpospolita Polska zobowiązana jest do wdrożenia kolejnego aktu prawnego przyjętego w ramach „pakietu zimowego”, tj. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniającej dyrektywę 2012/27/UE (Dz. Urz. UE L 158 z 14.06.2019, str. 125, z późn. zm.).

Jednym z głównych celów tej dyrektywy jest dalsza integracja i rozwój rynku przez położenie nacisku na zwiększenie znaczenia odbiorców i prosumentów w rynku energii oraz zobowiązanie operatorów systemów do wykorzystywania elastyczności systemów energetycznych. Towarzyszy to silnemu wspieraniu rozwoju rozproszonych źródeł wytwórczych lokalizowanych blisko odbiorów energii elektrycznej i w konsekwencji zaspokajaniu potrzeb energetycznych w ramach podsystemów wyodrębnianych funkcjonalnie z krajowego systemu elektroenergetycznego.

Powyższe okoliczności powodują, że paradygmat kierowania pracą krajowego systemu energetycznego będzie się stopniowo zmieniać przez znaczące uzupełnienie centralnego dysponowania źródłami wytwórczymi przez koordynację funkcjonowania zasobów wytwórczych i odbiorczych integrowanych w ramach bilansowania podaży z popytem. Należy się spodziewać, że w tym modelu hurtowy obrót energią elektryczną będzie sukcesywnie ograniczany do sprzedaży nadwyżek energii elektrycznej oraz pokrywania jej deficytów, powstających po wewnętrznym zbilansowaniu podaży z popytem.

Rozwój rynku energii elektrycznej jest jednym z priorytetów polityki energetycznej. Polityka potwierdza, że rynek ulega istotnemu przeobrażeniu ze względu na budowę europejskiego jednolitego rynku energii elektrycznej, zwiększony udział konsumentów w rynku oraz rosnącą produkcję energii elektrycznej ze źródeł OZE. W takich warunkach o efektywności uzyskiwanych wyników przesądzą indywidualne decyzje uczestników rynku. Aby je wspierać należy zagwarantować adekwatne instrumenty regulacyjne, zapewniające uczestnikom rynku maksymalną możliwą swobodę w realizacji indywidualnych strategii biznesowych w ramach konkurencyjnych mechanizmów funkcjonowania systemu elektroenergetycznego.

W tym miejscu należy podkreślić, że aktualny stopień rozwoju krajowego rynku energii elektrycznej wskazuje, iż podniesienie poziomu obliiga giełdowego do 100% z dniem 1 stycznia 2019 r. zrealizowało cele, które zostały ówczasnie założone przez ustawodawcę. Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. W ciągu ostatnich kilku lat pojawiło się wiele nowych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą polegającą na wytwarzaniu energii elektrycznej oraz obrocie tą energią. Ich obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy zwrócić uwagę w szczególności na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.

Dodatkowo implementacja do krajowego porządku prawnego kolejnych unijnych aktów prawnych, dokonuje istotnej zmiany dotychczasowej struktury rynku, chociażby w przedmiocie aktywizacji odbiorców, tak aby zaczęli również pełnić aktywną rolę po stronie podaży, a nie tylko popytu. Rozwiązania te są sukcesywnie wprowadzane do krajowego porządku prawnego i dlatego nie jest już koniecznym zachowanie przepisów dotyczących tak silnej ingerencji w swobodę prowadzenia działalności gospodarczej, jakim jest obligatoryjny obowiązek zawierania transakcji za pośrednictwem giełdy towarowej.

W związku z powyższymi okolicznościami uzasadniona jest rezygnacja ze stosowania obliiga giełdowego w zakresie energii elektrycznej, jako regulacji ograniczającej swobodę funkcjonowania podmiotów na rynku energii elektrycznej. Regulacja w zakresie obliiga giełdowego w początkowej fazie rozwoju krajowego rynku energii elektrycznej wspierała dostęp stron trzecich do sieci (zasadę TPA), odkrywanie ceny referencyjnej energii elektrycznej oraz mitygowanie siły rynkowej wytwórców. Cele te w minionym okresie zostały skutecznie osiągnięte. Obecnie funkcjonują już rozwinięte rozwiązania pozwalające na osiąganie tych celów w ramach standardowych mechanizmów rynkowych oraz regulacyjnych. Wśród nich podstawowe znaczenie mają ustrukturyzowane procedury zmiany sprzedawcy energii

elektrycznej, uzupełniane wymaganiami w zakresie transparentności rynku oraz zaawansowane procedury monitorowania siły rynkowej i nadużyć na rynku energii elektrycznej. Okoliczności te przesądzą o możliwości odstąpienia od stosowania obliwa giełdowego w zakresie energii elektrycznej, jako przepisu stanowiącego dodatkową regulację w stosunku do standardowo stosowanych na rynkach energii elektrycznej.

W perspektywie przeobrażeń na rynku energii elektrycznej dalsze stosowanie obliwa giełdowego będzie stanowić istotny czynnik ograniczający efektywne funkcjonowanie przedsiębiorstw lub grup przedsiębiorstw energetycznych. Będzie ono negatywnie oddziaływać na możliwości uzyskiwania synergii pomiędzy różnymi rodzajami działalnościami przedsiębiorstw energetycznych, utrudniając tym samym optymalizację całego łańcucha dostaw energii elektrycznej, poczynając od kosztu wytworzenia przez koszt dostarczenia aż do kosztu bilansowania, która to optymalizacja staje się warunkiem koniecznym uzyskiwania przewagi konkurencyjnej na europejskim rynku energii. Dotyczy to zarówno przedsiębiorstw działających w ramach zintegrowanych grup energetycznych, jak i przedsiębiorstw integrujących różne rodzaje swojej działalności w ramach strategii biznesowych. Osiągnięcie tych celów jest szczególnie pożądane w dobie transformacji krajowej elektroenergetyki, w okresie której zapewnianie racjonalnych i stabilnych cen dla odbiorców końcowych wymaga budowania zrównoważonych portfeli popytowych i podażowych wspierających efektywne decyzje dotyczące eksploatacji źródeł wytwórczych, budowy nowych źródeł oraz odstawiania źródeł istniejących, a także rozwijania elastyczności po stronie popytowej i podażowej, oraz sieci dystrybucyjnej. Zakłada się, że działania w powyższym zakresie będą mieć istotny komponent innowacyjny zarówno po stronie uczestników rynku, jak i operatorów systemów elektroenergetycznych. Tym samym projektodawca nie przewiduje by przedmiotowa zmiana przyczyniła się do zahamowania dalszego rozwoju rynku, ani, tym bardziej, mogła wpłynąć w sposób negatywny na konkurencyjność krajowych przedsiębiorstw. Wynika to przede wszystkim z mnogości nowych form aktywności na rynku energii elektrycznej, które dostarczają możliwości alternatywnego zaopatrywania się w nośniki energii po cenach niższych niż dostępne w ofertach, czy to na rynku giełdowym, czy też OTC. Rozwój odnawialnych źródeł energii, postępujący wzrost efektywności energetycznej oraz coraz powszechniejsze wykorzystanie układów autoprodukcyjnych zapewnia możliwość pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną po atrakcyjnie ekonomicznych cenach. Tym samym, powrót do braku publicznoprawnej regulacji nakazującej realizację sprzedaży energii elektrycznej za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu nie oznacza, iż ceny energii

elektrycznej dla odbiorców końcowych będą musiały ulec wzrostom, ponieważ mnogość czynników rynkowych wpływających na wysokość cen w aktualnym stanie rozwoju rynku, będzie wymuszać zintensyfikowaną grę konkurencyjną, generującą prawidłowe sygnały cenotwórcze. Dodatkowo należy podkreślić, że w przypadku wystąpienia na rynku jakichkolwiek nieprawidłowości, krajowe organy nadzorujące działalność przedsiębiorstw energetycznych posiadają wszelkie niezbędne instrumenty prawne do podejmowania stosownych działań mających na celu przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rynku.

Po zniesieniu obowiązku giełdowego transakcje handlowe będą w dalszym ciągu zawierane na giełdach towarowych, przy czym o skorzystaniu z tej formy obrotu będzie decydować każdy uczestnik rynku samodzielnie, stosownie do własnej strategii rynkowej. Dzięki temu dla energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł dotychczas objętych obligiem giełdowym będą dostępne wszystkie rynkowe formy obrotu, tak jak obecnie dla energii elektrycznej wytwarzanej przez inne źródła wytwórcze. W przypadkach, gdy giełdowy obrót energią elektryczną będzie optymalny, w szczególności ze względu na płynność tego segmentu rynku, ceny energii lub koszty transakcyjne, to w dalszym ciągu może on stanowić dominujący segment obrotu. W przypadkach, gdy inne formy obrotu energią elektryczną będą lepiej wspierać strategię rynkową uczestników rynku, w szczególności ze względu na możliwość budowania zrównoważonej strony popytowej i podażowej, racjonalizację kosztów eksploatacji źródeł wytwórczych w dłuższym horyzoncie lub obrót złożonymi produktami obejmującymi dodatkowe usługi wraz z energią elektryczną, to będą mogły być one stosowane.

Odnosząc się do ryzyka wzrostu cen energii elektrycznej w następstwie likwidacji obliwa giełdowego należy wskazać, że giełdowa cena energii elektrycznej jest co do zasady wyznaczana jako cena krańcowa, tj. najwyższa z zaakceptowanych ofert cenowych. Oznacza to, że wśród ofert sprzedaży energii elektrycznej są oferty z ceną niższą. Tworzy to potencjał do sprzedaży energii elektrycznej po indywidualnych cenach niższych niż cena krańcowa, na przykład w ramach realizacji długoterminowych strategii rynkowych, przy jednoczesnym utrzymaniu presji konkurencyjnej na racjonalizowanie wielkości marży rynkowej, której wzrost powodowałby wzrost cen energii elektrycznej.

Ryzyka nieuzasadnionego wzrostu cen energii elektrycznej na skutek wykorzystania siły rynkowej lub innych form manipulacji rynkowych są obecnie skutecznie mitygowane przez mechanizmy przeciwdziałania nadużyciom na rynku energii elektrycznej. Przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (REMIT) (Dz. Urz.

UE L 326 z 08.12.2011, str. 1), zwanego dalej „REMIT”, tworzą dojrzałe rozwiązania w tym zakresie oraz dają odpowiednie uprawnienia poszczególnym instytucjom i organom, w szczególności krajowym organom regulacyjnym. W celu zapewnienia adekwatności tych rozwiązań do projektowanego zniesienia obliża giełdowego, projekt ustawy przewiduje zwiększenie odpowiedzialności finansowej oraz karnej podmiotów dokonujących manipulacji na hurtowym rynku energii, próby takiej manipulacji lub wykorzystania informacji wewnętrznej dotyczącej produktu energetycznego sprzedawanego w obrocie hurtowym. Dzięki temu Prezes Urzędu Regulacji Energetyki dysponować będzie odpowiednimi narzędziami do zapobiegania nadużyciom i próbom nadużyć na rynku energii elektrycznej.

W zakresie transgranicznej wymiany energii elektrycznej pośrednim skutkiem regulacji może być racjonalizacja wielkości wymiany transgranicznej, w tym racjonalizacja ilości energii importowanej pod kątem dodatkowych kosztów dostaw energii elektrycznej do odbiorców końcowych w dłuższym horyzoncie czasu. Odnosi się to w szczególności do kosztów wynikających z nieoptymalnych profili pracy źródeł wytwórczych oraz ponadplanowych remontów będących następstwem szybszej utraty żywotności źródeł wytwórczych.

Przedmiotowa zmiana regulacji prawnych jest pierwszym krokiem przebudowy krajowego modelu obrotu energią elektryczną, nastawionej na wspieranie transformacji krajowej elektroenergetyki oraz jej integracji z rynkiem europejskim. W kolejnym kroku planowane jest wprowadzenie mechanizmów pozyskiwania usług elastyczności w obszarach sieci dystrybucyjnej.

2. Aktualny stan prawny

W obowiązującym stanie prawnym art. 49a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo energetyczne” obliguje przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej do sprzedaży całej wytworzonej przez nie energii elektrycznej na giełdach towarowych w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 170, z późn. zm.) na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany lub na zorganizowanej platformie obrotu prowadzonej przez spółkę prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej giełdę towarową w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych lub w ramach jednolitego łączenia rynków dnia następnego i dnia bieżącego prowadzonych przez wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej w rozumieniu rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące alokacji zdolności

przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi (Dz. Urz. UE L 197 z 25.07.2015, str. 24). W art. 49a ust. 5 ustawy – Prawo energetyczne wskazano wyłączenia spod obowiązku określonego w ust. 1.

Zgodnie z art. 49a ust. 7 ustawy – Prawo energetyczne, przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej, zobowiązane są do przekazywania Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki informacji o zawartych umowach, na podstawie których sprzedają wytworzoną energię elektryczną na zasadach innych niż określone w art. 49a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne. W informacji tej należy wskazać strony umowy, ilość i cenę energii elektrycznej oraz okres, na jaki umowa została zawarta. Na podstawie tych danych Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ogłasza w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki średnią kwartalną cenę energii elektrycznej niepodlegającej obowiązkowi publicznej sprzedaży, w terminie 14 dni od dnia zakończenia kwartału.

3. Zakres projektowanej regulacji

a) nadanie nowego brzmienia ust. 2aa w art. 9c ustawy – Prawo energetyczne:

„2aa. Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego, w ramach wykonywanej działalności polegającej na przesyłaniu energii elektrycznej, może dokonywać odsprzedaży nadwyżek energii elektrycznej zakupionej w celu, o którym mowa w ust. 2 pkt 11, wynikających ze zmiany zapotrzebowania na tę energię, pod warunkiem dokonywania tej odsprzedaży na giełdach towarowych w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, zorganizowanej platformie obrotu prowadzonej przez spółkę prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej giełdę towarową w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych lub w ramach jednolitego łączenia rynków dnia następnego i dnia bieżącego prowadzonych przez wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej.”.

b) uchylenie ust. 1, 5 i 7–9 w art. 49a ustawy – Prawo energetyczne oraz przepisów odsyłających do art. 49a w ustawie – Prawo energetyczne, a także w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

W projektowanej ustawie proponuje się uchylenie art. 49a ust. 1, 5 i 7–9 ustawy – Prawo energetyczne oraz nadanie nowego brzmienia przepisom nawiązującym do tego obowiązku, w celu zniesienia obowiązku sprzedaży przez przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się

wytwarzaniem energii elektrycznej, wytworzonej przez nie energii elektrycznej na giełdach. Nawiązanie do tzw. obliga giełdowego w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2022 r. poz. 1378, z późn. zm.) – art. 92 ust. 9 – wymusiło również konieczność odpowiedniego zmodyfikowania tego przepisu, tj. usunięcia odwołania do uchylanego art. 49a ustawy – Prawo energetyczne z brzmienia art. 92 ust. 9 ustawy o odnawialnych źródłach energii. Obowiązek zbierania i przetwarzania informacji dotyczących przedsiębiorstw energetycznych, w tym obliczanie i ogłaszanie, w terminie do 90 dni od dnia zakończenia każdego kwartału, średnich cen sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym w poprzednim kwartale, oraz ogłaszanie sposobu ich obliczania pozostaje kompetencją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 18a ustawy – Prawo energetyczne.

c) zmiany w art. 56 i art. 57a–57f ustawy – Prawo energetyczne.

W projekcie ustawy przewiduje się również zmiany w zakresie sankcjonowania naruszeń rozporządzenia REMIT. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, jako regulator rynku, dysponuje odpowiednimi narzędziami do zapobiegania i karania prób nadużyć na rynku energii elektrycznej. Projekt zaostrza odpowiedzialność zarówno administracyjnoprawną, jak i karną dotyczącą manipulacji na rynku energii elektrycznej i wykorzystywania informacji wewnętrznej. Te zmiany mają ten sam cel, który był początkowo stawiany przed instytucją obliga giełdowego, tj. zapobieżenie manipulacji na rynku energii elektrycznej. Podwyższenie odpowiedzialności karnej i sankcji finansowej powinno jednoznacznie działać odstraszająco na potencjalnych sprawców manipulacji rynkowej. Rozwiązanie to ma uniemożliwić wykorzystywanie pozycji rynkowej oraz zminimalizować ryzyko wpływu nadużyć na rynku na ceny energii elektrycznej. Szczególnym uzasadnieniem, odnoszącym się do aspektu proporcjonalności wymierzanych kar jest fakt, iż wykorzystanie informacji wewnętrznej, manipulacja lub też próba manipulacji są czynami mogącymi wywrzeć istotny, negatywny wpływ na bezpieczne funkcjonowanie obrotu giełdowego przez m.in. generowanie fałszywych sygnałów cenowych, co może wywrzeć również pośredni wpływ na zawierane transakcje bilateralne, gdzie obrót giełdowy częstokroć stanowi benchmark cenowy dla tego typu kontraktów. Dlatego też celowym jest wzmocnienie funkcji prewencyjnej przedmiotowych regulacji oraz ich dostosowanie do aktualnych uwarunkowań rynkowych.

d) przepis przejściowy.

W przepisie przejściowym (art. 3 projektu ustawy) reguluje się sytuacje dotyczące zawartych już umów. Do energii elektrycznej będącej przedmiotem umów zawartych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

4. Przepisy o wejściu w życie regulacji

Proponuje się, aby zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), ustawa weszła w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

W ocenie projektodawców projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

6. Notyfikacja

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

7. Konsultacje projektu

Projekt przedmiotowej regulacji, zgodnie z wymogami określonymi w art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. Wyznaczono termin 30 dni na zgłaszanie uwag w ramach uzgodnień międzyresortowych, opiniowania oraz konsultacji publicznych.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pani Anna Łukaszewska-Trzeciakowska, Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pan Paweł Pikus - Dyrektor Departamentu Elektroenergetyki Ministerstwo Klimatu i Środowiska e-mail: pawel.pikus@mos.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 21.09.2022</p> <p>Źródło: Inne Ustalenia Zespołu ds. programu naprawczego polskiego górnictwa. Propozycja Ministra Aktywów Państwowych</p> <p>Nr w wykazie prac UD162</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Wdrożenie Polskiego Planu Wdrażania Reform Rynku Energii Elektrycznej oraz konieczność wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniającej dyrektywę 2012/27/UE (Dz. Urz. UE L 158 z 14.06.2019, str. 125, z późn. zm), sprawiają że paradygmat kierowania pracą krajowego systemu energetycznego będzie się stopniowo zmieniać przez znaczące uzupełnienie centralnego dysponowania źródłami wytwórczymi przez koordynację funkcjonowania zasobów wytwórczych i odbiorczych integrowanych w ramach bilansowania podaży z popytem.

Rozwój rynku energii elektrycznej jest jednym z priorytetów polityki energetycznej. Polityka potwierdza, że rynek ulega istotnemu przeobrażeniu ze względu na budowę europejskiego jednolitego rynku energii elektrycznej, zwiększony udział konsumentów w rynku oraz rosnącą produkcję energii elektrycznej ze źródeł OZE. W takich warunkach o efektywności uzyskiwanych wyników przesądzą indywidualne decyzje uczestników rynku. Aby je wspierać, należy zagwarantować adekwatne instrumenty regulacyjne, zapewniające uczestnikom rynku maksymalną możliwą swobodę w realizacji indywidualnych strategii biznesowych w ramach konkurencyjnych mechanizmów funkcjonowania systemu elektroenergetycznego, w związku z czym uzasadniona jest rezygnacja ze stosowania obliża giełdowego w zakresie energii elektrycznej, jako regulacji ograniczającej swobodę funkcjonowania podmiotów na rynku energii elektrycznej.

Osiąganie celów obliża możliwa jest dziś w ramach standardowych mechanizmów rynkowych oraz regulacyjnych. Wśród nich podstawowe znaczenie mają ustrukturyzowane procedury zmiany sprzedawcy energii elektrycznej, uzupełniane wymaganiami w zakresie transparentności rynku oraz zaawansowane procedury monitorowania siły rynkowej i nadużyć na rynku energii elektrycznej.

W perspektywie przeobrażeń na rynku energii elektrycznej dalsze stosowanie obliża giełdowego będzie stanowić istotny czynnik ograniczający efektywne funkcjonowanie przedsiębiorstw lub grup przedsiębiorstw energetycznych. Będzie ono negatywnie oddziaływać na możliwości uzyskiwania synergii pomiędzy różnymi rodzajami działalności przedsiębiorstw energetycznych, utrudniając tym samym optymalizację całego łańcucha dostaw energii elektrycznej, poczynając od kosztu wytworzenia przez koszt dostarczenia aż do kosztu bilansowania, która to optymalizacja staje się warunkiem koniecznym uzyskiwania przewagi konkurencyjnej na europejskim rynku energii. Osiąganie tych celów jest szczególnie pożądane w dobie transformacji krajowej elektroenergetyki, w okresie której zapewnianie racjonalnych i stabilnych cen dla odbiorców końcowych wymaga budowania zrównoważonych portfeli popytowych i podażowych wspierających efektywne decyzje dotyczące eksploatacji źródeł wytwórczych, budowy nowych źródeł oraz odstawiania źródeł istniejących, a także rozwijania elastyczności po stronie popytowej i podażowej, oraz sieci dystrybucyjnej

Po zniesieniu obowiązku giełdowego transakcje handlowe będą w dalszym ciągu zawierane na giełdach towarowych, przy czym o skorzystaniu z tej formy obrotu będzie decydować każdy uczestnik rynku samodzielnie, stosownie do własnej strategii rynkowej. TGE (będące w grupie GPW) oraz inni NEMO nadal będą dostarczać swoje usługi na rynek, prowadzić obrót za pomocą zorganizowanej platformy obrotu, handlu produktami giełdowymi oraz handlu na rynkach krótkoterminowych, w tym uczestniczenia w mechanizmie market coupling. Dzięki rosnącej roli rynków krótkoterminowych skorelowanych z dynamicznym rozwojem OZE oraz atrakcyjnej ofercie ze strony TGE i pozostałych NEMO, ilość uczestników rynku zainteresowanych obrotem giełdowym może zostać utrzymana. Giełdowa cena energii elektrycznej jest co do zasady wyznaczana jako cena krańcowa, tj. najwyższa z zaakceptowanych ofert cenowych. Oznacza to, że wśród ofert sprzedaży energii elektrycznej są oferty z ceną niższą. Tworzy to potencjał do sprzedaży energii elektrycznej po indywidualnych cenach niższych niż cena krańcowa, na przykład w ramach realizacji długoterminowych strategii rynkowych, przy jednoczesnym utrzymaniu presji konkurencyjnej na racjonalizowanie wielkości marży rynkowej, której wzrost powodowałby wzrost cen energii elektrycznej. W ramach przyjętych regulacji UE, tj.: dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz

zmieniającej dyrektywę 2012/27/UE (Dz. Urz. UE L 158 z 14.06.2019, str. 125 oraz rozporządzenia (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz. Urz. UE L 158 z 14.06.2019, str. 54, z późn. zm.), a także nowych procedowanych obecnie na poziomie legislacji UE propozycji zmian obowiązującego prawa (np. zmiana dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych; Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 82) proponowane są różne rozwiązania w zakresie sprzedaży energii elektrycznej, w tym sprzedaż pozagiełdowa, np. wspólne korzystanie z energii elektrycznej wytworzonej we wspólnotach energetycznych (np. klastrach), bezpośrednia i pośrednia (np. przez agregatorów) sprzedaż energii elektrycznej z jednostek wytwórczych energetyki rozproszonej. Ponadto, udostępniane są nowe usługi, w ramach których energia elektryczna jest tylko częścią kontraktu, a towarzyszą jej inne usługi (usługi powiązane, np. ubezpieczenie, dostawy gazu itd.). Dynamicznie rozwijający się sektor wytwarzania energii elektrycznej z OZE, w tym energetyka rozproszona, jest zachętą do tworzenia bardziej zróżnicowanych portfeli przez uczestników rynku, w których energia zakupiona na rynku giełdowym może być jedną ze składowych, a pozostałe mogą pochodzić spoza obrotu giełdowego. Dla obniżenia kosztów dostawy energii elektrycznej, uzupełnienie portfela o sprzedaż bezpośrednią energii wytworzonej w OZE może być atrakcyjną ofertą, która może wpłynąć na obniżenie cen energii dla odbiorców końcowych.

Z drugiej strony, rosnąca liczba nowych podmiotów wytwarzających energię z OZE może być zainteresowana obrotem na rynku giełdowym, ponieważ giełda jest atrakcyjną platformą do sprzedaży energii elektrycznej również w kontraktach krótkoterminowych. W swych analizach ACER i KE podkreślają, że znaczenie rynków krótkoterminowych będzie rosło wraz ze wzrostem nasycenia rynku energii przez OZE. Dzięki zwiększonemu obrotowi energią elektryczną z OZE, podmioty handlujące energią nieposiadające własnych aktywów wytwórczych, jak również uczestnicy rynku o dużym zapotrzebowaniu na energię elektryczną nie pozostaną bez możliwości zakupu energii elektrycznej, ponieważ poza dostępem do energii wytwarzanej w ramach grup energetycznych, będą też miały dostęp do OZE i energii oferowanej przez agregatorów. Zarówno duzi odbiorcy końcowi jak i małe gospodarstwa domowe zachęcane są również do angażowania się w rozwój energetyki rozproszonej, w tym prosumenckiej.

Ryzyka nieuzasadnionego wzrostu cen energii elektrycznej na skutek wykorzystania siły rynkowej lub innych form manipulacji rynkowych są obecnie skutecznie mitygowane przez mechanizmy przeciwdziałania nadużyciom na rynku energii elektrycznej.

Projekt ustawy przewiduje ponadto zwiększenie odpowiedzialności finansowej oraz karnej podmiotów dokonujących manipulacji na hurtowym rynku energii, próby takiej manipulacji lub wykorzystania informacji wewnętrznej dotyczącej produktu energetycznego sprzedawanego w obrocie hurtowym.

W zakresie transgranicznej wymiany energii elektrycznej pośrednim skutkiem regulacji może być racjonalizacja wielkości wymiany transgranicznej, w tym racjonalizacja ilości energii importowanej pod kątem dodatkowych kosztów dostaw energii elektrycznej do odbiorców końcowych w dłuższym horyzoncie czasu. Odnosi się to w szczególności do kosztów wynikających z nieoptymalnych profili pracy źródeł wytwórczych oraz ponadplanowych remontów będących następstwem szybszej utraty żywotności źródeł wytwórczych. Racjonalny poziom importu energii elektrycznej jest szczególnie istotny w sytuacji wysokich cen energii elektrycznej w sąsiednich obszarach rynkowych. W przypadku niedoboru mocy w regionie, sąsiednie systemy energetyczne w których odbiorcy końcowi są w stanie zapłacić więcej za energię elektryczną niż uczestnicy rynku w Polsce, mogą wywierać presję na zwiększoną wymianę międzysystemową i tym samym podnosić ceny energii elektrycznej również w Polsce. Racjonalizacja wymiany transgranicznej zapewnia, że krajowy system elektroenergetyczny pracuje stabilnie, zapewnione są odpowiednie rezerwy mocy i dzięki temu cena energii elektrycznej nie podlega nagłym i skokowym wzrostom. Stabilny system elektroenergetyczny z odpowiednim poziomem rezerw mocy zapewnia, że ubytki mocy mogą być pokrywane dostępnymi rezerwami lub w ramach pomocy operatorskiej z sąsiednich systemów elektroenergetycznych.

Przedmiotowa zmiana regulacji prawnych jest pierwszym krokiem przebudowy krajowego modelu obrotu energią elektryczną, nastawionej na wspieranie transformacji krajowej elektroenergetyki oraz jej integracji z rynkiem europejskim. W kolejnym kroku planowane jest wprowadzenie mechanizmów pozyskiwania usług elastyczności w obszarach sieci dystrybucyjnej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zniesienie tzw. obliga giełdowego dla energii elektrycznej jest możliwe wyłącznie przez nowelizację ustawy, w której został on wprowadzony, tj. ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo energetyczne”. W związku z powyższym, proponuje się uchylene ust. 1, 5, 7-9 w art. 49a ustawy – Prawo energetyczne oraz uchylene lub modyfikację przepisów nawiązujących do tego obowiązku. Nawiązanie w art. 92 ust. 9 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2022 r. poz. 1378, z późn. zm.) do tzw. obliga giełdowego wymusza konieczność odpowiedniego zmodyfikowania także tego przepisu.

Zniesienie obowiązku giełdowego nie jest równoznaczne z zakazaniem dokonywania transakcji na giełdach towarowych w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 170, z późn. zm.). Wytwórcy energii elektrycznej, którzy preferują tę formę, nadal będą mogli dokonywać transakcji na giełdzie. Jednocześnie Ci, którzy ze względów ekonomicznych preferują sprzedaż energii elektrycznej w kontraktach bilateralnych odzyskają do tego prawo.

Dodatkowo proponuje się zwiększenie odpowiedzialności administracyjnej i karnej potencjalnych przedsiębiorstw manipulujących na rynku energii elektrycznej, celem mitygacji ryzyk związanych z potencjalnymi nadużyciami rynkowymi.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak jest przepisów funkcjonujących na szczeblu Unii Europejskiej nakazujących sprzedaż energii elektrycznej na giełdach towarowych lub ich odpowiednikach. Regulacje unijne dotyczące tego tematu znajdują się w zakresie regulacji rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi (Dz. Urz. UE L 197 z 25.07.2015, str. 24, z późn. zm.), które reguluje status tzw. NEMO, nazwanych i implementowanych w ustawie z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1093) wyznaczonych operatorami rynku energii elektrycznej. Podstawowym zadaniem NEMO jest zapewnienie niezakłóconej budowy i skutecznego działania fizycznego rynku spot energii elektrycznej na poziomie europejskim. NEMO przyjmuje, kojarzy i realizuje oferty sprzedaży/kupna energii elektrycznej zawierane na rynkach dnia następnego i bieżącego w obrocie międzynarodowym, realizowane w modelu łączenia rynków. Wiąże się to m.in. z przekazywaniem do operatorów przesyłowych informacji o zawartych transakcjach, w związku z udostępnianymi przez nich zdolnościami przesyłowymi na połączeniach transgranicznych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej, o którym mowa w art. 49a ust. 1 i 2 ustawy – Prawo energetyczne	28	URE (dane na 2018 r.) https://www.ure.gov.pl/pl/urząd/informacje-ogolne/aktualnosci/7443,Do-31-marca-br-sprawozdania-z-realizacji-obliga-gieldowego-energii-elektrycznej-.html	Pozytywne; zmniejszenie obciążeń związanych z opłatami uiszczanymi na rzecz giełdy towarów oraz kosztami kredytu, co również pośrednio wpłynie pozytywnie na sytuacje odbiorców końcowych energii elektrycznej.
Podmiot prowadzący zorganizowaną platformę obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i operatorzy NEMO	3	URE	Neutralne/Negatywne – w zależności czy dojdzie do spadku obrotów giełdowych
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	1	ustawa – Prawo energetyczne	Pozytywne-odciążenie regulatora z wykonywania obowiązków administracyjnych wynikających z art. 49a ustawy – Prawo energetyczne takich jak weryfikowanie informacji (ust. 7) i sprawozdań (ust. 9).
Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem energią elektryczną (koncesja OEE)	443	Baza koncesji URE	Neutralne/Pozytywne - Podmiot będzie mógł przekierować swoją działalność na rynki inne niż giełda towarowa

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt nie był przedmiotem pre-konsultacji.

Projekt, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. Projekt został przekazany do konsultacji na 30 dni do następujących podmiotów:

1. Agencja Rynku Energii S.A.
2. Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie.
3. Towarzystwo Obrotu Energią.
4. Polski Komitet Energii Elektrycznej.
5. Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej.
6. Izba Energetyki Przemysłowej i Odbiorców Energii.
7. Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.
8. Towarowa Giełda Energii S.A.
9. Polska Izba Gospodarcza Energii Odnawialnej i Rozproszonej.
10. Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu.
11. Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.
12. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dystrybutorów Niezależnych Energii Elektrycznej.

13. Krajowa Izba Gospodarcza.
14. Stowarzyszenie Energii Odnawialnej.

Projekt zostanie przekazany do opiniowania na 30 dni do Urzędu Regulacji Energetyki oraz przez Młodzieżową Radę Klimatyczną.

Projekt został przekazany na 30 dni do opiniowania reprezentatywnym związkom zawodowym i organizacjom pracodawców:

1. Konfederacja Lewiatan.
2. Business Centre Club.
3. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców.
4. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność".
5. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych.
7. Forum Związków Zawodowych.
8. Związek Rzemiosła Polskiego.

Projekt nie podlega opiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, gdyż nie dotyczy spraw związanych z samorządem terytorialnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759).

Projekt nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucji dialogu społecznego, wobec czego nie wymaga zaopiniowania przez Radę Dialogu Społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.).

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Wyniki konsultacji publicznych zostały omówione w raporcie z konsultacji publicznych udostępnionym na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2020 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	-											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	-											

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2020 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Przedmiotowe regulacje będą miały pozytywny wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się wytwarzaniem energii elektrycznej przez wyłączenie obowiązków wynikających z tzw. obliża giełdowego uregulowanego w art. 49a ustawy – Prawo energetyczne oraz zapewnienia swobody kształtowania stosunków umownych.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowe regulacje będą miały pozytywny wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się wytwarzaniem energii elektrycznej przez wyłączenie obowiązków wynikających z tzw. obliża giełdowego uregulowanego w art. 49a ustawy – Prawo energetyczne oraz zapewnienia swobody kształtowania stosunków umownych.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Przedmiotowe regulacje będą miały pozytywny bądź neutralny wpływ na odbiorców końcowych.						
Niemierzalne		Większa elastyczność w ustalaniu treści umów bilateralnych						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	-							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:
Przedmiotowe rozwiązania pozwolą na wyłączenie obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych nałożonych na wytwórców energii elektrycznej, a tym samym na Prezesa URE w art. 49a ustawy – Prawo energetyczne, dlatego też przewiduje się zmniejszenie liczby dokumentów, zmniejszenie liczby procedur oraz skrócenie czasu na załatwienie sprawy.

9. Wpływ na rynek pracy

Przewiduje się pozytywny wpływ regulacji na rynek pracy przez poprawienie kondycji polskich przedsiębiorstw w szczególnie trudnym okresie pandemii COVID-19.

10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe ☐ inne: ...	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	-	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Proponuje się wejście w życie ustawy po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ewaluacja następować będzie w corocznych raportach Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
-		

RAPORT Z KONSULTACJI PUBLICZNYCH

I ZESTAWIENIE UWAG Z OPINIOWANIA

projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii (UD162), o którym mowa w § 51 uchwały – Regulamin pracy Rady Ministrów

I. Informacje ogólne.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz stosownie do § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

II. Przebieg konsultacji i opiniowania

W ramach konsultacji publicznych projekt ustawy skierowano w dniu 21 stycznia 2021 r. do następujących podmiotów:

1. Agencja Rynku Energii S.A.;
2. Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie;
3. Towarzystwo Obrotu Energią;
4. Polski Komitet Energii Elektrycznej;
5. Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej;
6. Izba Energetyki Przemysłowej i Odbiorców Energii;
7. Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.;
8. Towarowa Giełda Energii S.A.;
9. Polska Izba Gospodarcza Energii Odnawialnej i Rozproszonej;
10. Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu;
11. Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.;
12. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dystrybutorów Niezależnych Energii Elektrycznej;
13. Krajowa Izba Gospodarcza;
14. Stowarzyszenie Energii Odnawialnej.

W ustalonym terminie (30 dni od dnia udostępnienia), w ramach konsultacji publicznych, uwagi do projektu ustawy zgłosiły następujące podmioty:

1. Towarzystwo Obrotu Energią;2. Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.;3. Towarowa Giełda Energii S.A.;4. Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu;5. Stowarzyszenie Energii Odnawialnej;6. Konfederacja Lewiatan;7. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;8. Związek Pracodawców Polskie Szkło;9. Polska Izba Przemysłu Chemicznego;10. Fortum Marketing and Sales Polska S.A.;11. Polska Izba Gospodarcza Energetyki Odnawialnej i Rozproszonej;12. Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia – brak uwag;	13. Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej;14. European Federation of Energy Trades – EFET;15. Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie;16. Energy Solution sp. z o.o.;17. EWE Polska sp. z o.o.;18. Zespół Elektrowni Pątnów Adamów Konin S.A.;19. Enea Trading sp. z o.o.;20. Tauron Polska Energia S.A.

W ustalonym terminie, w ramach opiniowania, uwagi do projektu ustawy zgłosiły następujące organizacje:

1. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki

Uwagi zgłoszone do projektu ustawy w ramach konsultacji publicznych oraz opiniowania miały charakter merytoryczny, redakcyjny i legislacyjny. Szczegółowe zestawienie uwag znajduje się w załączniku.

III. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

IV. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku.

W trakcie prac nad projektem żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

ZESTAWIENIE UWAG Z KONSULTACJI i OPINIOWANIA

Projekt w ramach konsultacji został przekazany do następujących podmiotów:

1. Agencja Rynku Energii S.A.;
2. Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie;
3. Towarzystwo Obrotu Energią;
4. Polski Komitet Energii Elektrycznej;
5. Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej;
6. Izba Energetyki Przemysłowej i Odbiorców Energii;
7. Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.;
8. Towarowa Giełda Energii S.A.;
9. Polska Izba Gospodarcza Energii Odnawialnej i Rozproszonej;
10. Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu;
11. Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.;
12. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dystrybutorów Niezależnych Energii Elektrycznej;
13. Krajowa Izba Gospodarcza;
14. Stowarzyszenie Energii Odnawialnej;
15. Pan Rafał Gawin, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki;
16. Młodzieżowa Rada Klimatyczna;
17. Federacja Przedsiębiorców Polskich;
18. Konfederacja Lewiatan;
19. Związek Pracodawców Business Centre Club;
20. Związek Rzemiosła Polskiego;
21. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
22. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
23. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność";
24. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
25. Forum Związków Zawodowych;

26. Związek Pracodawców Polskie Szkło;
27. Polska Izba Przemysłu Chemicznego;
28. Fortum Marketing and Sales Polska S.A;
29. Polska Izba Gospodarcza Energetyki Odnawialnej i Rozproszonej;
30. Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia – brak uwag,
31. Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej,
32. European Federation of Energy Trades - EFET
33. Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie.
34. Energy Solution sp. z o.o.
35. EWE Polska sp. z o.o.
36. Zespół Elektrowni Pątnów Adamów Konin S.A.
37. Enea Trading sp. z o.o.
38. Tauron Polska Energia S.A.

Lp	przepis	Autor uwagi	Treść uwagi	Odniesienie MKiŚ
1.	Art. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 3 projektu ustawy – w zakresie art. 23 ust. 2 pkt 4a, art. 28 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne	Towarzystwo Obrotu Energią	Zważywszy na to, że proponowane w ustawie zmiany art. 1 pkt 1) i 2) i art. 3 są pochodną wykreślenia art. 49a ustawy Prawo energetyczne (art. 1 pkt 3), w związku z postulatem wyrażonym powyżej, zmiany te byłyby bezprzedmiotowe, a zmieniane postanowienia Prawa energetycznego powinny zostać utrzymane w dotychczasowym brzmieniu. Proponowana zmiana: Pozostawienie obecnych przepisów bez zmian, wykreślenie art. 1 pkt 1) i 2) oraz art. 3.	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca podtrzymuje konieczność utrzymania przedmiotowej zmiany w zakresie uchylenia art. 49a ustawy – Prawo energetyczne. Tym samym uwaga jest niezasadna.
2.	Art. 1 pkt 3 projektu ustawy – w zakresie uchylenia art.	Konfederacja Lewiatan	Uwaga ogólna: Konfederacja Lewiatan jest zdecydowanie za pozostawieniem art. 49a ustawy – Prawo energetyczne w niezmienionym brzmieniu, zatem jest za wykreśleniem z projektu art. 1 pkt. 3.	Uwaga nieuwzględniona Projekt nie zmienia zasad prowadzenia handlu za pośrednictwem giełdy towarowej

	<p>49a ustawy – Prawo energetyczne</p>	<p>Uzasadnienie: <u>1. Cel i efekty obowiązku sprzedaży energii elektrycznej na zorganizowanej platformie obrotu.</u></p> <p>Obowiązek sprzedaży energii elektrycznej na rynku giełdowym przez przedsiębiorstwa zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej wprowadzono w 2010 r. Od tego czasu jego wielkość i zakres wyłączeń były zmieniane, w wyniku obserwacji jego efektów oraz stopniowego wzrostu znaczenia tego segmentu rynku hurtowego energii elektrycznej. Warto przypomnieć, iż jednym z negatywnych doświadczeń był drastyczny problem z zamknięciem pozycji kontraktowej przez uczestników rynku w wyniku braku płynności obrotów na TGE, jaki wystąpił pod koniec 2017 r., przy poziomie obliga wynoszącym 15%.</p> <p>Od 1 stycznia 2019 r. obliga giełdowe dotyczy 100% wyprodukowanej przez krajowych wytwórców energii elektrycznej, a zakres wyłączeń z tego obowiązku został istotnie rozszerzony przez ustawodawcę, m.in. poprzez umożliwienie sprzedaży pozagiełdowej przedsiębiorcom, którzy zawarli umowy przed 1 stycznia 2019 r. W uzasadnieniu projektu zmiany ustawy — Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw z 2018 r., podnoszącego obliga do 100% energii konwencjonalnej, słusznie wskazano, że:</p> <p><i>„zmiana dotycząca modyfikacji zakresu obowiązku sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej poprzez jej podniesienie z 30% do 100% miała na celu poprawę przejrzystości rynku energii. Wpływ giełdowego rynku energii na życie gospodarcze i sytuację obywateli jest tak duży, że nie można pozwolić na funkcjonowanie tego rynku w sposób nieprzejrzysty”.</i></p> <p>Ponadto, zauważono, iż:</p> <p><i>„poprzednio dochodziło do sytuacji, w których pionowo zintegrowane grupy energetyczne mogły handlować energią pomiędzy podmiotami wewnątrz swojej struktury, co skutkowało faktem, że znaczna część energii omijała główny rynek giełdowy”</i></p> <p>oraz, że podniesienie obliga do poziomu 100% miało na celu ograniczenie ewentualnych wzrostów cen energii elektrycznym na rynku hurtowym,</p>	<p>– ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów funkcjonowania obrotu giełdowego.</p> <p>Przedmiotowa zmiana nie ogranicza prawa do zawierania transakcji za pośrednictwem giełdy towarowej – decyzja o sposobie zawarcia transakcji będzie wciąż należała do przedsiębiorstwa energetycznego, które w wyniku własnej oceny ryzyka opłacalności skorzystania z możliwości dokonywania transakcji za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu, będzie podejmowała stosowne decyzje biznesowe.</p> <p>Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne</p>
--	--	---	---

niewynikających z czynników fundamentalnych wpływających na koszt jej wytworzenia czy pozyskania z sąsiadujących systemów.

Jednocześnie w uzasadnieniu **prognozowano zmniejszenie ryzyka istotnych wahań cen, dzięki poprawie płynności i transparentności na Towarowej Giełdzie Energii i ograniczeniu możliwości wpływania na cenę przez uczestników posiadających dominującą pozycję.** Powyższe (tj. 100% obligo), w ocenie projektodawcy, miało ustabilizować ceny energii elektrycznej na rynku hurtowym na konkurencyjnym poziomie, co w konsekwencji miało zapobiec nieuzasadnionym ich wzrostom dla odbiorców energii elektrycznej. Rozwiązanie to powinno długoterminowo poprawić pozycję odbiorców na krajowym rynku energii elektrycznej.

Po dwóch latach funkcjonowania obligo należy stwierdzić, że powyższe cele zostały osiągnięte i to, mimo że, zgodnie z informacją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE”), z dnia 11.02.2021 r. I, obowiązek giełdowej sprzedaży w 2019 r. obejmował jedynie 45,8% produkcji energii elektrycznej brutto, co stanowi **ok. 36% energii wyprodukowanej w kraju.** Stało się tak dzięki skorzystaniu przez producentów z szerokiego zakresu ustawowych wyłączeń, tj. przepisów umożliwiających sprzedaż energii poza giełdą. Najwięcej energii, prawie 20%, zostało wyłączone z obligo z powodu zawarcia umów sprzedaży przed dniem 1 stycznia 2019 r., a wytwórcy w większości przypadków zawierali umowy głównie o charakterze wewnątrzgrupowym.

Powrót do sytuacji nie tylko sprzed 2019 r. a tym bardziej sprzed 2010 r., powoduje, że wszystkie powody przyświecające wprowadzeniu obligo, o których mowa powyżej, ponownie stają się poważnymi problemami i ryzykami ograniczającymi rozwój konkurencyjnych rynków energii w Polsce. I to w sytuacji postępującej koncentracji rynku wytwarzania, obrotu hurtowego i detalicznego.

Zdaniem Prezesa URE należy również podkreślić zasadność regulacji nakazujących wytwórcom energii sprzedaż jej wyłącznie za pośrednictwem giełdy. Mają one fundamentalne znaczenie dla gwarantowania płynności rynku i istnienia wiarygodnych indeksów cenowych, a co za tym idzie chronią kupujących przed nieuzasadnionymi wzrostami cen energii. Warto podkreślić, że pozytywne efekty

pozwoły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.

Odnosząc się natomiast do podniesionej kwestii w przedmiocie możliwości wystąpienia antykonkurencyjnego efektu wprowadzonych zmian, należy podkreślić, iż prawo UE samo w sobie przewiduje liczne instrumenty prawne, która służą

obligo są widoczne w Polsce i istnieją podstawy by twierdzić, że wprowadzenie tej regulacji skutecznie ochrania cenę przed wzrostami innymi, niż te podyktowane fundamentalnymi czynnikami wpływającymi na koszt ich wytworzenia na europejskim rynku energii (tj. przede wszystkim ceny paliw i uprawnień do emisji CO₂). Obligo zachęca też inne podmioty do prowadzenia obrotu na rynku giełdowym, przyczyniając się do rozwoju konkurencji.

Ewentualna rezygnacja z obligo wpłynie zatem nie tylko na transparentność funkcjonowania rynku, ale również na wielkość udzielanej pomocy publicznej. Koszty funkcjonowania poszczególnych programów pomocowych w energetyce pokrywają wszyscy odbiorcy energii elektrycznej.

Wpływ zniesienia obowiązku sprzedaży energii przez giełdę na ceny energii w Polsce. Nieuchronnym efektem zniesienia obligo giełdowego będzie wzrost cen energii. W 2021 r. odbiorcy w Polsce zapłacą ponad 5 miliardów złotych więcej za energię elektryczną w postaci tzw. opłaty mocowej dodanej do rachunków za energię elektryczną. W takiej sytuacji niedopuszczalne jest stworzenie przez ustawodawcę warunków sprzyjających dalszemu wzrostowi kosztów ponoszonych przez przedsiębiorców i gospodarstwa domowe z tytułu energii elektrycznej, tym bardziej, że odbiorcy będą płacić dwa razy za to samo - za rynek mocy i za wyższe ceny na rynku po likwidacji obligo.

Dodatkowo, wskazana w uzasadnieniu możliwość obniżenia wskutek zniesienia obligo cen energii elektrycznej, powinna zostać odniesiona do aspektu transparentności cenowej wytwarzania energii w Polsce. Obecne warunki funkcjonowania rynku w oparciu o instytucję obligo giełdowego powodują, że kontrahenci mają możliwość „wglądu” w realne poziomy cen akceptowalnych przez wytwórców. W przypadku wskazywanego w uzasadnieniu do projektu rozwoju segmentu umów bilateralnych z ceną niższą od giełdowej ceny krańcowej, kontrahentom trudniej będzie ocenić czy podana cena jest rzeczywiście „rynkowa” w kontekście innych ofert przedstawianych przez różnych dostawców. Mechanizmem umożliwiającym korzystanie z odpowiedniego benchmarku rynkowego jest właśnie 100% obligo giełdowego. W konsekwencji zniesienie obligo może przynieść odwrotny skutek do zamierzonego i przyczynić się do wzrostu cen energii elektrycznej do odbiorców.

przeciwdziałaniu lub też niwelowaniu negatywnych skutków, o których mowa w treści uwagi. Wśród nich należy wymienić chociaż art. 101 oraz 102 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, za których egzekwowanie odpowiadają krajowe organy antymonopolowe. Co warto również podkreślić, krajowy rynek energii elektrycznej znacząco ewoluował od dnia wprowadzenia przedmiotowych regulacji w kierunku modelu zdecentralizowanego, a czynniki rynkowe odgrywają coraz większą rolę w praktyce obrotu.

Ponadto, należy wskazać inne, nieoczywiste skutki zmniejszenia obrotów giełdowych, które wpłyną na wzrost cen energii. Przykładowo, zmniejszenie wiarygodności sygnałów cenowych na rynku hurtowym spowoduje wzrost cen dla odbiorców przez konieczność uwzględniania dodatkowej premii za ryzyko spółek obrotu, a spadek obrotów na TGE pociągnie za sobą wzrost kosztów transakcyjnych dla podmiotów pozostających na giełdzie.

2. Wpływ zniesienia obowiązku sprzedaży energii wyprodukowanej w konwencjonalnych źródłach energii na zorganizowanej platformie obrotu energią na import energii elektrycznej.

Twierdzenie, jakoby zniesienie obliża miało skutkować spadkiem importu energii do Polski jest całkowicie nieuzasadnione. Siłą napędową wymiany międzysystemowej/międzynarodowej energii (tak w przypadku eksportu jak i importu) jest różnica cen między sąsiednimi rynkami energii, co w efekcie wyrównuje lub zmniejsza różnicę na obu rynkach — sprzedającym i kupującym. Gdyby import był niemożliwy np. ze względów technicznych (np. w wyniku ograniczeń sieciowych), to cenę na polskim rynku ustalałyby droższe jednostki wytwórcze, zamykające tzw. merit order. Jednocześnie oceniamy, że zniesienie obliża doprowadzi do znacznego wzrostu importu energii do Polski ze względu na prognozowany przez nas wzrost cen hurtowych i brak odpowiedniej płynności na rynku zorganizowanym, czyli TGE.

3. Koncentracja i możliwości manipulacji na rynku energii.

Zgodnie z treścią uzasadnienia do projektowanej nowelizacji, głównym celem zmiany jest chęć zrównoważenia strony popytowej i podażowej przedsiębiorstw (grup przedsiębiorstw) w zakresie wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej. Oligopol (a wkrótce być może monopol) wytwórczy powinien być zmuszony do transparentnego zachowania na rynku hurtowym ze względu na skalę potencjalnych wypaczeń cenowych. W przypadku wprowadzenia projektowanej zmiany, efektem może być silne powiązanie wolumenów wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, co w konsekwencji ograniczy zdolności oferowania energii odbiorcom przez znaczną grupę spółek sprzedażowych. Finalnie, spowoduje to umocnienie siły

rynkowej podmiotów, które dysponują nadwyżkami mocy wytwórczych względem wolumenów sprzedawanej energii elektrycznej do odbiorców.

Jak wskazał Prezes URE w cytowanej powyżej informacji z dnia 11 lutego 2021 r.: *„przedsiębiorcy będący beneficjentami programu wypłaty rekompensat ze względu na przedterminowe rozwiązanie kontraktów długoterminowych, tzw. KDT-ów, zobowiązani w trakcie uczestnictwa w programie do sprzedaży energii przez giełdę, natychmiast po jego zakończeniu decydowali się na sprzedaż większości wytworzonej energii w kontraktach dwustronnych wewnątrzgrupowych, czyli poza giełdą”* .

Wysokie wolumeny obrotu na giełdzie zwiększają odporność giełdy na manipulacje. Całkowite zniesienie obliiga przy obecnej koncentracji rynku może spowodować znaczne zmniejszenie płynności handlu energią elektryczną na giełdach towarowych, zwłaszcza na produktach terminowych, przez co cena giełdowa może nie odzwierciedlać realnej ceny rynkowej. W następstwie nastąpi utrata wiarygodnego punktu odniesienia do cen energii elektrycznej, jakim obecnie są indeksy giełdowe. Wiarygodne poziomy cen rynkowych są bardzo ważne również dla instytucji państwowych, jako że są poziomem odniesienia dla wyznaczania wsparcia finansowego przekazywanego nowopowstającym źródłom OZE.

Kolejnym istotnym problemem przy braku obowiązku sprzedaży energii poprzez giełdy i przeniesienie wolumenów na rynek bilateralny oraz do handlu wewnątrz zintegrowanych grup może być brak adekwatności indeksów giełdowych dla kontraktów terminowych, ale i dobowych, które będą wyznaczone przy znacznie niższym wolumenie obrotu. Może to oznaczać, że wskaźniki i indeksy giełdowe do jakich odnoszą się uczestnicy obrotu energią nie będą odpowiadały rzeczywistej sytuacji popytowo-podażowej, co wpłynie zarówno na błędną percepcję i zachowania rynkowe, jak i może prowadzić do nieświadomego zaburzenia cen przez uczestników, którzy będą chcieli zakupić/sprzedać na rynku większy wolumen w krótkim czasie.

Jednocześnie należy podkreślić, że Ministerstwo Aktywów Państwowych pracuje nad dalszą koncentracją aktywów wytwórczych, w których dominujący udział ma

Skarb Państwa. Niezależnie od końcowego scenariusza — połączenia istniejących grup energetycznych lub / i wydzielenia wytwarzania opartego na węglu w dedykowanej spółce — ewentualna zgoda na taką koncentrację ze strony Komisji Europejskiej będzie z pewnością wiązała się z nałożeniem obowiązku sprzedaży wytworzonej energii przez giełdę. Oznaczałoby to kolejną radykalną zmianę w regulacjach: wprowadzenie obliża 15%, potem 30%, następnie podwyższenie do 100% od 1 stycznia 2019 r., kolejno likwidacja w 2021 r. i konieczność ponownego wprowadzenia (od 2022 r.?), która byłaby kolejnym elementem utraty zaufania inwestorów i odbiorców do organów państwa polskiego, szerzej opisanego w punkcie 5.

4. Zmniejszenie wiarygodności sygnałów cenowych

Zniesienie obliża spowoduje spadek możliwości konstruowania przez spółki obrotu ofert dla odbiorców opartych na długoterminowych relacjach (w szczególności cenowych). Giełda stanowi zabezpieczenie dla odbiorców, również ze względu na możliwość zakupu energii przez sprzedawców rezerwowych.

Likwidacja obliża to również brak rzetelnego punktu odniesienia dla Operatorów Systemów Dystrybucyjnych w zakresie zakupu energii na potrzeby różnicy bilansowej i kalkulacji taryf dystrybucyjnych. Uznawane przez Prezesa URE jako uzasadnione do kalkulacji taryf ceny opierają się na notowaniach TGE.

Ponadto należy wskazać, że proponowana zmiana ma bezpośredni wpływ na sposób rozliczania projektów, które uzyskały wsparcie w ramach systemu aukcyjnego dotyczącego odnawialnych i kogeneracyjnych źródeł energii. Inwestorzy przystępowali do aukcji bazując na prawie obowiązującym na moment składania oferty aukcyjnej. Jednym z filarów ofertowania aukcyjnego był efektywny i stabilny towarowy rynek energii, który jest wyznacznikiem ceny rozliczeniowej dla kontraktu aukcyjnego. Należy przypomnieć, że producent energii elektrycznej rozliczany jest do salda, które stanowi iloczyn wolumenu sprzedanego w ramach systemu aukcyjnego oraz różnicy pomiędzy ceną ofertową a średnią ceną kształtowaną w danej dobie na efektywnym rynku energii (Towarowej Giełdzie Energii). Zniesienie obliża giełdowego będzie oznaczało, że wskazana cena średnia może odbiegać od fundamentów rynkowych. W konsekwencji w istotny sposób może różnić się od ceny rozliczeniowej zakładanej zasadnie przez inwestorów.

Będzie to miało bez wątpienia wpływ na projekty aukcyjne tak już zrealizowane, jak i planowane do udziału w kolejnych aukcjach. Zmiana ta będzie miała, z perspektywy uczestników aukcji, charakter retrospektywny i podważający zasadę zaufania do państwa.

5. Brak stabilności prawa

Wysokie obroty na TGE przyczyniły się do uznania polskiego rynku energii jako wartościowego i ważnego ogniwa w europejskiej strategii zapewniania bezpieczeństwa energetycznego. Umożliwiły wdrożenie mechanizmu market couplingu na liniach wymiany nierównoległej. Spadek płynności, wynikający ze zmniejszonego obrotów na TGE spowoduje zjawisko marginalizowania polskiego rynku hurtowego na arenie międzynarodowej.

Należy również podkreślić brak stabilności przepisów — zmiany tak fundamentalne dla polskiego rynku energetycznego (oraz w jakimś stopniu dla rynków krajów sąsiednich) powinny być wprowadzane minimum z 2-3-letnim wyprzedzeniem. Ze względu na brak rynkowego poziomu cen energii, wystąpi wzrost ryzyka regulacyjnego, co w szczególności doprowadzi do ograniczenia dostępności finansowania energetyki zeroemisyjnej, a co za tym idzie zagrożenia dla stabilnych warunków planowanej i mającej już miejsce stopniowej dekarbonizacji polskiego przemysłu.

Brak zachowania odpowiedniego okresu przejściowego będzie skutkować brakiem możliwości „odbudowania” rynku OTC. W naszej ocenie należałoby przewidzieć czas na ponowne zawarcie umów z brokerami czy na przygotowanie i wdrożenie handlu na platformach obrotu energią.

Warunki możliwości obniżenia obligo giełdowego w przyszłości

Konfederacja Lewiatan dostrzega potrzebę wzmocnienia rynku energii w Polsce, które może nastąpić również poprzez wzmocnienie obrotu pozagiełdowego. Należy przy tym podkreślić, że na obecnym etapie struktury wytwarzania — czyli podaży energii na rynku — 2 koncerny energetyczne kontrolują ponad 70% wytwarzania konwencjonalnego w Polsce. Z tego względu w ocenie Konfederacji Lewiatan nie ma obiektywnych przesłanek do obniżenia poziomu obligo w Polsce w 2021 r.

			<p>W ocenie Konfederacji Lewiatan obligo w trakcie najbliższych 3 lat mogłoby zostać modyfikowane stopniowo po spełnieniu łącznie poniższych warunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wolumen obrotu giełdowego w roku poprzedzającym obniżenie obligo był co najmniej równy wolumenowi energii elektrycznej zużytej w tym samym roku przez odbiorców w Polsce, - spadek wysokości obligo nie przekracza 10% rocznie, - minimalny docelowy poziom nowego obligo jest nie niższy niż 80%. <p><u>6. System sankcyjny</u></p> <p>Dotychczasowe sankcje są już bardzo wysokie, a w praktyce nie są realizowane. Wprowadzenie jeszcze ostrzejszych przepisów może być nadal nieskuteczne, ale jednocześnie stwarzać pokusę ich nadużywania, szczególnie wobec często nieostrych i niejednoznacznych regulacji sektora energetycznego. Zmiana wspomnianych artykułów spowoduje dodatkowo wzrost odpowiedzialności handlowców na giełdach towarowych ponad odpowiedzialność maklerów obracających instrumentami finansowymi. Tak duża odpowiedzialność, przy niskiej płynności rynku i dość niejednoznacznych przepisach może być elementem zniechęcającym do działania na rynku regulowanym a w konsekwencji wyraźnie zmniejszyć aktywność handlowców na giełdach towarowych.</p>	
3.	Art. 1 pkt 3 projektu ustawy – uchylenie art. 49a ustawy – Prawo energetyczne	Fortum Marketing and Sales Polska S.A.	<p>Uwaga ogólna: Spółka jest zdecydowanie za pozostawieniem art. 49a ustawy – Prawo energetyczne w niezmienionym brzmieniu, zatem jest za wykreśleniem art. 1 pkt 3 z projektu ustawy.</p> <p>Uzasadnienie i propozycja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% obligo to de facto 36% energii wytworzonej w Polsce <p>Począwszy od dnia 1 stycznia 2019 r. obligo giełdowe dotyczy 100% wyprodukowanej przez krajowych wytwórców energii elektrycznej, przy czym funkcjonował znaczny zakres wyłączeń z tego obowiązku (umożliwienie sprzedaży pozagiełdowej przedsiębiorcom, którzy zawarli umowy przed 1 stycznia 2019 r.). W efekcie, zgodnie z informacją Prezesa URE z dnia 11.02.2021 r.[1], obowiązek obowiązkowej sprzedaży na TGE w 2019 r. obejmował jedynie 45,8% produkcji energii elektrycznej brutto, co stanowiło ok. 36% energii wyprodukowanej w kraju. Jak zauważa Prezes URE w ww. informacji największy wolumen energii, bo</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projekt nie zmienia zasad prowadzenia handlu za pośrednictwem giełdy towarowej – ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów funkcjonowania obrotu giełdowego. Przedmiotowa zmiana nie ogranicza prawa do zawierania transakcji za pośrednictwem</p>

prawie 20%, został wyłączony z obowiązku sprzedaży na TGE z powodu zawarcia umów sprzedaży przed dniem 1 stycznia 2019 r. (umowy głównie o charakterze wewnątrzgrupowym?).

• Ograniczenie konkurencji i utrata transparentności

W ocenie Fortum Marketing and Sales Polska S.A. obecnie obserwowana (i postępująca) koncentracja podmiotów na rynku energii będzie skutkować nie tylko ograniczeniem konkurencji, ale przede wszystkim utratą transparentności. Zniesienie obliża giełdowego będzie skutkować jeszcze większym umocnieniem siły rynkowej tych podmiotów, które dysponują nadwyżkami mocy wytwórczych względem wolumenów sprzedawanej energii elektrycznej do odbiorców. Przeniesienie transakcji na rynek kontraktów bilateralnych będzie wiązać się z brakiem dostępności do informacji o przeprowadzanych transakcjach.

• Stabilność prawa

W ocenie Fortum Marketing and Sales Polska S.A. zmiany powinny być wprowadzane minimum z 2-3-letnim wyprzedzeniem. Brak zachowania odpowiedniego okresu przejściowego będzie skutkować brakiem możliwości „odbudowania” rynku OTC. W ocenie Spółki, w przypadku wprowadzenia proponowanych zmian, należałoby przewidzieć czas na ponowne zawarcie umów z brokerami czy na przygotowanie i wdrożenie handlu na platformach obrotu energią.

giełdy towarowej – decyzja o sposobie zawarcia transakcji będzie wciąż należała do przedsiębiorstwa energetycznego, które w wyniku własnej oceny ryzyka opłacalności skorzystania z możliwości dokonywania transakcji za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu, będzie podejmowała stosowne decyzje biznesowe.

Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku

				uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.
4.	Art. 1 pkt 3 projektu ustawy – uchylenie art. 49a ustawy – Prawo energetyczne	Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej	<p>W obowiązującym stanie prawnym art. 49a ustawy – Prawo energetyczne obliguje przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej do sprzedaży całej wytworzonej przez nie energii elektrycznej na giełdach towarowych. Jak podniesiono w uzasadnieniu projektu „<i>[r]egulacja w zakresie obliiga giełdowego w początkowej fazie rozwoju krajowego rynku energii elektrycznej wspierała dostęp stron trzecich do sieci (zasadę TPA), odkrywanie ceny referencyjnej energii elektrycznej oraz mitygowanie siły rynkowej wytwórców</i>”. Obligo giełdowe przyczynia się do zapewnienia odpowiedniej transparentności działań na rynku energii oraz kreowania prawidłowych sygnałów cenowych dostępnych dla wszystkich uczestników rynku.</p> <p>Zniesienie obligatoryjnej sprzedaży energii niesie ze sobą ryzyko znacznego spadku płynności w handlu na giełdzie, co może spowodować duże wahania cen zwłaszcza na rynku terminowym. Płynność jest jednym z warunków efektywności rynku. Skutkiem wprowadzanych zmian może być zwiększenie podatności na działania spekulacyjne, które powodują efekty niekorzystne dla wszystkich uczestników rynku, w tym szczególnie dla klienta końcowego. Należy przypomnieć, że obecne stuprocentowe obligo, wprowadzone w 2018 roku, miało zapobiegać dużym</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projekt nie zmienia zasad prowadzenia handlu za pośrednictwem giełdy towarowej – ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów funkcjonowania obrotu giełdowego. Przedmiotowa zmiana nie ogranicza prawa do zawierania transakcji za pośrednictwem giełdy towarowej – decyzja o sposobie zawarcia transakcji będzie wciąż należała do przedsiębiorstwa energetycznego,</p>

wahaniami i niekontrolowanym wzrostem cen energii oraz mitygować wykorzystanie pozycji rynkowej największych uczestników.

Zdaniem PSEW wdrożenie proponowanych zmian będzie miało bezpośredni wpływ na sposób rozliczania projektów OZE, które uzyskały wsparcie w ramach systemu aukcyjnego dla odnawialnych źródeł energii, co nie zostało w odpowiedni sposób zaadresowane w uzasadnieniu do projektu. Filarem ofertowania aukcyjnego był efektywny i stabilny towarowy rynek energii, który jest wyznacznikiem ceny rozliczeniowej dla kontraktu aukcyjnego. Zmiana stanu prawnego, polegająca na zniesieniu obliwa giełdowego, będzie oznaczała, że cena średnia (kształtowana w danej dobie na efektywnym rynku energii (Towarowej Giełdzie Energii)) może odbiegać od fundamentów rynkowych. W konsekwencji w istotny sposób może różnić się od ceny rozliczeniowej zakładanej zasadnie przez inwestorów. Zmiana ta ma, z perspektywy uczestników aukcji, charakter retrospektywny. **Częste zmiany przepisów, dotyczące kluczowych mechanizmów regulujących rynek energii elektrycznej, w tym regulacji dotyczących obligatoryjnej sprzedaży energii poprzez towarowe giełdy energii, wpływają negatywnie na stabilność prawa, a tym samym mają negatywny wpływ na podejmowanie decyzji inwestycyjnych na rynku energii elektrycznej w Polsce.**

Warto też wspomnieć, że nieadekwatność indeksów giełdowych do warunków fundamentalnych może podnieść koszty jakie odbiorcy końcowi będą ponosić w związku z systemami wsparcia rozliczanymi na ich podstawie.

Uważamy, że zasadny jest pogląd, zgodnie z którym zniesienie obowiązku obligatoryjnej sprzedaży energii poprzez giełdę powinno być przeprowadzone dopiero w przypadku osiągnięcia pełnej dojrzałości rynku oraz przy niskiej koncentracji podmiotów uczestniczących w rynku, zarówno po stronie wytwórców, jak i odbiorców. W takiej sytuacji kontrakty zawierane będą przez niepowiązane ze sobą podmioty, a wyceny tych kontraktów będą zbliżone lub równe do warunków jakie wystąpiłyby w ramach handlu na rynku giełdowym. Niestety, zniesienie obowiązku sprzedaży energii poprzez giełdę, przy planowanym wzroście koncentracji wytwórców i grup energetycznych może spowodować, że inne narzędzia mające na celu mitygowanie siły rynkowej wytwórców mogą nie być wystarczająco skuteczne. Obligo giełdowe nie jest czynnikiem bezpośrednio wpływającym na poziomy cen energii, natomiast zapewnia transparentność handlu,

które w wyniku własnej oceny ryzyka opłacalności skorzystania z możliwości dokonywania transakcji za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu, będzie podejmowała stosowne decyzje biznesowe.

Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry

			<p>odpowiednią płynność dla uczestników obrotu, ogranicza możliwość spekulacji na rynku i amplitudę wahań cen, co wpływa pozytywnie na budowanie zaufania uczestników rynku energii.</p> <p>Mechanizm obliga giełdowego gwarantuje stabilność i konkurencyjność gospodarki. Celem regulacji obligatoryjnej sprzedaży energii poprzez towarowe giełdy energii jest przeciwdziałanie ryzykom monopoli oraz prowadzenie do liberalizacji rynku.</p> <p>Z uwagi na podniesione wyżej kwestie i wątpliwości, PSEW jest przeciwny uchyleniu art. 49a ustawy – Prawo energetyczne.</p> <p>Alternatywnie proponujemy zastosowanie mechanizmu stopniowego podejścia do znoszenia obliga giełdowego, poprzez sukcesywne zmniejszanie poziomu obowiązku i weryfikację wpływu tych działań na funkcjonowanie rynku energii w Polsce, pod warunkiem jednak osiągnięcia odpowiedniego poziomu dojrzałości rynku, przy niskiej koncentracji wytwórców oraz po zapewnieniu wystarczającej przejrzystości i transparentności rynku. W opinii PSEW częste zmiany w obszarze obliga giełdowego wpływają negatywnie na budowanie zaufania podmiotów gospodarczych do tworzonych przez Państwo regulacji. Wprowadzane rozwiązania powinny mieć oparcie merytoryczne, a ewentualne zmiany powinny wynikać z przeprowadzonej ewaluacji dotychczas obowiązujących (w wystarczającym horyzoncie czasu) przepisów.</p>	<p>energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.</p>
5.	Art. 1 pkt 3 projektu ustawy – uchylenie art. 49a ustawy – Prawo energetyczne	Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu	<p>Kluczowym przepisem projektu jest art. 1 pkt 3 uchylający art. 49a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 833, „ustawa – Prawo energetyczne”).</p> <p>Zgodnie z art. 49a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej jest obowiązane sprzedawać wytworzoną energię elektryczną na giełdach towarowych w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany lub na zorganizowanej platformie obrotu prowadzonej przez spółkę prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej giełdę towarową</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projekt nie zmienia zasad prowadzenia handlu za pośrednictwem giełdy towarowej – ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów</p>

w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych lub w ramach jednolitego łączenia rynków dnia następnego i dnia bieżącego prowadzonych przez wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej w rozumieniu rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi (Dz. Urz. UE L 197 z 25.07.2015, str. 24, z późn. zm.). Przywołany przepis wprowadził do prawa krajowego obowiązek dokonywania obrotu energią elektryczną w ustawowo określony sposób, mający na celu zapewnienie jawnego i publicznego obrotu energią, i w konsekwencji poprawę warunków konkurencji panujących na rynku energii elektrycznej w Polsce oraz zwiększenie transparentności tego rynku („obligo giełdowe”).

2. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu (...) „Rozwój rynku energii elektrycznej jest jednym z priorytetów polityki energetycznej. Polityka potwierdza, że rynek ulega istotnemu przeobrażeniu ze względu na budowę europejskiego jednolitego rynku energii elektrycznej, zwiększony udział konsumentów w rynku oraz rosnącą produkcję energii elektrycznej ze źródeł OZE. W takich warunkach o efektywności uzyskiwanych wyników przesądzą indywidualne decyzje uczestników rynku. Aby je wspierać należy zagwarantować adekwatne instrumenty regulacyjne, zapewniające uczestnikom rynku maksymalną możliwą swobodę w realizacji indywidualnych strategii biznesowych w ramach konkurencyjnych mechanizmów funkcjonowania systemu elektroenergetycznego. W związku z powyższymi okolicznościami uzasadniona jest rezygnacja ze stosowania obligo giełdowego w zakresie energii elektrycznej, jako regulacji ograniczającej swobodę funkcjonowania podmiotów na rynku energii elektrycznej. Regulacja w zakresie obligo giełdowego w początkowej fazie rozwoju krajowego rynku energii elektrycznej wspierała dostęp stron trzecich do sieci (zasadę TPA), odkrywanie ceny referencyjnej energii elektrycznej oraz mitygowanie siły rynkowej wytwórców. Cele te w minionym okresie zostały skutecznie osiągnięte. Obecnie funkcjonują już rozwinięte rozwiązania pozwalające na osiągnięcie tych celów w ramach standardowych mechanizmów rynkowych oraz regulacyjnych.. Wśród nich podstawowe znaczenie mają ustrukturyzowane procedury zmiany sprzedawcy energii elektrycznej, uzupełniane wymaganiami w zakresie transparentności rynku oraz zaawansowane procedury monitorowania siły rynkowej i nadużyć na rynku energii elektrycznej. Okoliczności te przesądzają o możliwości odstąpienia od stosowania obligo giełdowego w zakresie energii

funkcjonowania obrotu giełdowego.

Przedmiotowa zmiana nie ogranicza prawa do zawierania transakcji za pośrednictwem giełdy towarowej – decyzja o sposobie zawarcia transakcji będzie wciąż należała do przedsiębiorstwa energetycznego, które w wyniku własnej oceny ryzyka opłacalności skorzystania z możliwości dokonywania transakcji za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu, będzie podejmowała stosowne decyzje biznesowe.

Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz

elektrycznej, jako przepisu stanowiącego dodatkową regulację w stosunku do standardowo stosowanych na rynkach energii elektrycznej. W perspektywie przeobrażeń na rynku energii elektrycznej dalsze stosowanie obliża giełdowego będzie stanowić istotny czynnik ograniczający efektywne funkcjonowanie przedsiębiorstw lub grup przedsiębiorstw energetycznych. Będzie ono negatywnie oddziaływać na możliwości uzyskiwania synergii pomiędzy różnymi rodzajami działalnościami przedsiębiorstw energetycznych, utrudniając tym samym optymalizację całego łańcucha dostaw energii elektrycznej, poczynając od kosztu wytworzenia poprzez koszt dostarczenia aż do kosztu bilansowania, która to optymalizacja staje się warunkiem koniecznym uzyskiwania przewagi konkurencyjnej na europejskim rynku energii. Dotyczy to zarówno przedsiębiorstw działających w ramach zintegrowanych grup energetycznych, jak i przedsiębiorstw integrujących różne rodzaje swojej działalności w ramach strategii biznesowych. Osiąganie tych celów jest szczególnie pożądane w dobie transformacji krajowej elektroenergetyki, w okresie której zapewnianie racjonalnych i stabilnych cen dla odbiorców końcowych wymaga budowania zrównoważonych portfeli popytowych i podażowych wspierających efektywne decyzje dotyczące eksploatacji źródeł wytwórczych, budowy nowych źródeł oraz odstawiania źródeł istniejących, a także rozwijania elastyczności po stronie popytowej i podażowej, oraz sieci dystrybucyjnej. Zakłada się, że działania w powyższym zakresie będą mieć istotny komponent innowacyjny zarówno po stronie uczestników rynku, jak i operatorów systemów elektroenergetycznych (...)

Zdaniem FOEEiG zniesienie obliża giełdowego nie przyczyni się do rozwoju rynku energii elektrycznej i nie zapewni spełnienia celów zakładanych w uzasadnieniu projektu. Co więcej, może przynieść wręcz odwrotny skutek.

3. Funkcjonowanie Towarowej Giełdy Energii w Polsce posiadającej odpowiedni poziom płynności determinowany regulacyjnie przez przepisy dotyczące obowiązkowego obrotu energią ze źródeł wytwórczych, gwarantuje w opinii FOEEiG mechanizm transparentnego kreowania rynkowej ceny energii elektrycznej na krajowym rynku. Potencjalne zmiany w tym zakresie (z uwagi na strukturę podmiotową głównych graczy jakimi są krajowe grupy energetyczne integrujące funkcję wytwarzania i sprzedaży na rynku detalicznym) może doprowadzić do zaburzenia tego procesu, a w konsekwencji wzrostu cen, który

świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.

bezpośrednio przełoży się na koszty zaopatrzenia w energię u odbiorców finalnych. W przypadku zmniejszenia płynności na Towarowej Giełdzie Energii następują większe wahania cen, co skutkuje wzrostem ryzyka w obrocie giełdowym i większą podatnością na ewentualne manipulacje. Zniesienie obliwa giełdowego i jednocześnie zaostrenie sankcji za naruszenie przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz. Urz. UE L 326/1 z 8.12.2011) nie wydaje się być dobrym kierunkiem zmian.

4. Ponadto, należy wskazać na zagadnienie podnoszone podczas dyskusją nad instrumentem obliwa giełdowego w kontekście importowania energii elektrycznej. Obligo giełdowe i import energii to dwa odrębne i niezależne mechanizmy rynkowe. Zniesienie lub zmniejszenie obliwa giełdowego nie będzie miało bezpośredniego wpływu na wielkość importu energii elektrycznej z zagranicy z uwagi na funkcjonujący już od jakiegoś czasu mechanizm market coupling (łączenie rynków) zmierzający do zbliżania cen pomiędzy rynkami ościennymi. Ponadto, zgodnie z regulacjami europejskimi, Polska zobowiązana została w perspektywie kolejnych 5 lat do udostępnienia do 70% zdolności przesyłowych, co determinuje możliwości importowe Polski i powoduje, że w sytuacji trwałego występowania wyższych cen w Polsce import energii elektrycznej będzie rósł. Wzrost kosztu produkcji energii elektrycznej w Polsce jest efektem krajowego miksu energetycznego i znacznie mniejszą, niż w innych krajach UE, generacją źródeł odnawialnych lub niskoemisyjnych. Energia elektryczna płynie z regionów o cenach niższych do regionów o cenach wyższych z uwzględnieniem mechanizmów wewnętrznych, łączeniem ofert z rynku oraz z uwzględnieniem fizycznych ograniczeń przesyłowych na połączeniach transgranicznych. Także żadne opracowania o charakterze analitycznym i naukowym nie wskazują, że obliwa giełdowe i jego poziom ustalony w prawie krajowym danego państwa ma wpływ na import energii elektrycznej do tego państwa z zagranicy.

5. Konsekwencją ograniczenia importu energii elektrycznej wraz ze zniesieniem obliwa giełdowego będzie istotny wzrost cen energii dla odbiorców końcowych – w przypadku odbiorców energochłonnych analizy wskazują w chwili obecnej na istotne obciążenia tej grupy przewyższające znacznie koszty ponoszone przez konkurentów w innych krajach Unii Europejskiej, co może mieć kluczowy wpływ

na postępowanie trendu deindustrializacji polskiej gospodarki, np. wprowadzona od 1 stycznia 2021 r. opłata mocowa.

6. Należy zwrócić uwagę, że obligo giełdowe pierwotnie wynosiło 15% a aktualnie zostało zwiększone do 100% ze względu na drastyczne wzrosty cen energii elektrycznej mające miejsce w okresie od sierpnia do grudnia 2018 r., które nie dawały się w pełni wytłumaczyć czynnikami fundamentalnymi w postaci wzrostu cen uprawnień do emisji i cen węgla. We wspomnianym okresie cena CO2 wzrosła z około 17,50 EUR/Mg do ok. 25 EUR/Mg, podczas gdy ceny energii elektrycznej wzrosły z poziomu ok. 224 zł/MWh na koniec lipca 2018 r. do ok. 294 zł/MWh na koniec grudnia 2018 r. W naszej opinii wprowadzenie 100-procentowego obliga giełdowego od 1 stycznia 2019 r. przyczyniło się do zwiększenia transparentności rynku i w konsekwencji – do urynkwienia cen energii elektrycznej w obrocie hurtowym – zgodnie z intencją ustawodawcy.

7. Przypominamy, że wprowadzana regulacja miała służyć ograniczeniu ewentualnych wzrostów cen energii na rynkach hurtowych, niewynikających z czynników fundamentalnych, wpływających na koszt jej wytworzenia, czy pozyskania z sąsiadujących systemów. Dzięki pełnemu obligu giełdowemu, krajowi odbiorcy mają możliwość kupowania energii elektrycznej na rynku hurtowym po cenach będących odzwierciedleniem działania mechanizmów wolnorynkowych kształtujących cenę na podstawie równoważenia podaży z popytem z zachowaniem uzasadnionych marż przedsiębiorstw energetycznych.

8. Ponadto, zwracamy także uwagę, że częste zmiany przepisów dotyczące kluczowych mechanizmów regulujących rynek energii elektrycznej w Polsce, w tym regulacji dotyczących obliga giełdowego wpływają negatywnie na pewność prawa, a tym samym mają negatywny wpływ na podejmowanie inwestycji na rynku energii elektrycznej.

Podsumowując, jako przedstawiciele branż energochłonnych, wyrażamy zaniepokojenie wprowadzanymi zmianami, które ograniczają mechanizmy funkcjonowania konkurencyjnego rynku energii elektrycznej, co w konsekwencji będzie miało wysoce niepożądane konsekwencje dla krajowych odbiorców energii konkurujących swoimi produktami na rynkach światowych. Planowane zmiany

			przepisów prawa nie wpłyną pozytywnie na rynek energii elektrycznej i nie zrealizują celów, jakie prawodawca założył w uzasadnieniu projektu.	
6.	Art. 1 pkt 3 projektu ustawy – w zakresie uchylecia art. 49a ustawy – Prawo energetyczne	EWE Polska sp. z o.o.	<p>EWE Polska sp. z o.o. proponuje pozostawienie obecnych przepisów ustawy – Prawo energetyczne, w tym art. 49a (tzw. 100% obligo giełdowe) bez zmian tj. wykreślenie art. 1 pkt 3) projektu ustawy zmieniającej.</p> <p>Zgodnie z treścią uzasadnienia do projektowanej nowelizacji, głównym celem zmiany jest chęć zrównoważenia sił popytu i podaży na rynku energii elektrycznej. W przypadku wprowadzenia projektowanej zmiany, efektem może być silne powiązanie wolumenów obrotu energią elektryczną wewnątrz grup energetycznych zintegrowanych pionowo, co w konsekwencji ograniczy zdolności oferowania energii odbiorcom końcowym przez znaczną grupę spółek obrotowych niezintegrowanych pionowo.</p> <p>Wskazana w uzasadnieniu możliwość obniżenia cen ofertowych energii elektrycznej wskutek zniesienia „obligo”, powinna zostać odniesiona do możliwości składania ofert poniżej ceny krańcowej przez podmioty nieposiadające w swojej grupie kapitałowej spółek wytwórczych.</p> <p>Obecne warunki funkcjonowania rynku w oparciu o „obligo” poprawiają transparentność rynku dzięki temu, że uczestnicy rynku mają możliwość wglądu w realne poziomy cen sprzedaży energii elektrycznej przez podmioty zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej.</p> <p>W celu nieograniczania swobody kontraktowej na rynku energii elektrycznej w Polsce EWE Polska sp. o.o. jest zdania, że zakres podmiotowy art. 49a ustawy - Prawo energetyczne powinien zostać rozszerzony, tak aby jednoznacznie umożliwić wypełnienie obowiązku „obligo” przez wytwórców na giełdach towarowych różnych od TGE oraz na zorganizowanych platformach obrotu.</p> <p>Podnosząc obowiązek „obligo” do 100% w 2018r. ustawodawca wskazywał na fundamentalne obawy dotyczące funkcjonowania polskiego rynku energii elektrycznej, głównie ze względu na oligopolistyczny charakter rynku i brak równowagi sił popytu i podaży. Te obawy są wciąż aktualne.</p> <p>W dyskusji dotyczącej „obligo” nie bez znaczenia jest fakt, że zgodnie z informacją Prezesa URE z 11 lutego 2021 r., obowiązek giełdowej sprzedaży energii elektrycznej w 2019 r. obejmował jedynie 45,8% wytworzonej energii elektrycznej brutto, głównie ze względu na szereg ustawowych wyłączeń z obowiązku.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projekt nie zmienia zasad prowadzenia handlu za pośrednictwem giełdy towarowej – ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów funkcjonowania obrotu giełdowego.</p> <p>Przedmiotowa zmiana nie ogranicza prawa do zawierania transakcji za pośrednictwem giełdy towarowej – decyzja o sposobie zawarcia transakcji będzie wciąż należała do przedsiębiorstwa energetycznego, które w wyniku własnej oceny ryzyka opłacalności skorzystania z możliwości dokonywania transakcji za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu, będzie podejmowała stosowne decyzje biznesowe.</p> <p>Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym</p>

Raporty tworzone przez branżowe podmioty wskazują, że wraz z wprowadzeniem „obliga” na polskim hurtowym rynku energii elektrycznej wzrosła płynność. Wysokie wolumeny obrotu na giełdzie zwiększają „odporność” giełdy na manipulacje cenowe i poprawiają wiarygodność indeksów cenowych tworzonych na podstawie transakcji rynkowych. Wiarygodne indeksy cenowe są podstawą dla instytucji państwowych do wyznaczania poziomu wsparcia finansowego przekazywanego podmiotom rynku energii oraz instytucji finansowych do wyliczania wskaźników wiarygodności finansowej i udzielania finansowania. W przypadku zniesienia „obliga” oba te procesy mogą zostać zakłócone.

Mając powyższe na uwadze EWE Polska jest zdania, że zniesienie „obliga” może przynieść odwrotny skutek do zamierzonego, tj. przyczynić się do wzrostu cen energii elektrycznej dla odbiorców końcowych i utraty możliwości realizacji strategii rynkowych w oparciu o dostęp do płynnego i wiarygodnego rynku hurtowego.

zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.

7.	Art. 1 pkt 3 projektu ustawy – w zakresie uchylecia art. 49a ustawy – Prawo energetyczne	Towarzystwo Obrotu Energią	<p>Większość Członków TOE proponuje pozostawienie obecnych przepisów ustawy – Prawo energetyczne, w tym art. 49a (tzw. 100% obligo giełdowe) bez zmian tj. wykreślenie art. 1 pkt 3) projektu ustawy zmieniającej.</p> <p>Zgodnie z treścią uzasadnienia do projektowanej nowelizacji, głównym celem zmiany jest chęć zrównoważenia strony popytowej i podażowej przedsiębiorstw/grup przedsiębiorstw w zakresie wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej. W przypadku wprowadzenia projektowanej zmiany, efektem może być silne powiązanie wolumenów wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, co w konsekwencji ograniczy zdolności oferowania energii odbiorcom końcowym przez znaczną grupę spółek sprzedażowych. Finalnie spowoduje to umocnienie siły rynkowej podmiotów, które posiadają nadwyżki mocy wytwórczych względem wolumenów sprzedawanej energii elektrycznej do odbiorców.</p> <p>Dodatkowo, wskazana w uzasadnieniu możliwość obniżenia wskutek zniesienia obligo cen energii elektrycznej, powinna zostać odniesiona do aspektu transparentności cenowej wytwarzania energii w Polsce. Obecne warunki funkcjonowania rynku w oparciu o tzw. obligo giełdowe powodują, że kontrahenci mają możliwość „wglądu” w realne poziomy cen akceptowalnych przez wytwórców. W przypadku wskazywanego w uzasadnieniu do projektu rozwoju segmentu umów bilateralnych z ceną niższą od giełdowej ceny krańcowej, kontrahentom trudniej będzie ocenić czy podana cena jest rzeczywiście „rynkowa” w kontekście innych ofert przedstawianych przez różnych dostawców. Mechanizmem umożliwiającym korzystanie z odpowiedniego benchmarku rynkowego jest właśnie 100% obligo giełdowego. W konsekwencji zniesienie obligo może przynieść odwrotny skutek do zamierzonego i przyczynić się do wzrostu cen energii elektrycznej dla odbiorców końcowych.</p> <p>W celu umożliwienia większej elastyczności obrotu oraz nieograniczania swobody kontraktowej na rynku energii elektrycznej w Polsce wszyscy Członkowie TOE uważają, że zakres podmiotowy art. 49a ustawy - Prawo energetyczne powinien zostać rozszerzony, tak aby jednoznacznie umożliwić wypełnienie obowiązku na innych giełdach energii oraz zorganizowanych platformach obrotu.</p> <p>Zdaniem wszystkich Członków TOE wraz z rozwojem konkurencji proponujemy, aby ustawodawca dokonał szczegółowej analizy rynku oraz przystąpił do wdrożenia adekwatnych rozwiązań.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projekt nie zmienia zasad prowadzenia handlu za pośrednictwem giełdy towarowej – ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów funkcjonowania obrotu giełdowego.</p> <p>Przedmiotowa zmiana nie ogranicza prawa do zawierania transakcji za pośrednictwem giełdy towarowej – decyzja o sposobie zawarcia transakcji będzie wciąż należała do przedsiębiorstwa energetycznego, które w wyniku własnej oceny ryzyka opłacalności skorzystania z możliwości dokonywania transakcji za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu, będzie podejmowała stosowne decyzje biznesowe.</p> <p>Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność</p>
----	--	----------------------------	--	--

Obowiązek obrotu giełdowego miał rzekomo odpowiedzieć na fundamentalne obawy dotyczące funkcjonowania polskiego rynku energii elektrycznej. Większość Członków TOE uważa, że przed rozważeniem usunięcia obliga giełdowego należy przeprowadzić dogłębną analizę, czy te obawy zostały rozwiązane.

Zdaniem wszystkich Członków TOE twierdzenie, jakoby zniesienie obliga miało skutkować spadkiem importu energii elektrycznej do Polski jest całkowicie nieuzasadnione (patrz też Raport). Siłą napędową wymiany międzysystemowej (tak w przypadku eksportu, jak i importu) jest różnica cen między sąsiednimi rynkami energii, co w efekcie wyrównuje lub zmniejsza różnicę na obu rynkach – sprzedającym i kupującym. Docelowo zakłada się, że w ramach dalszego rozwoju rynku, będziemy mówić nie o pojedynczych rynkach (import/eksport), a jednym wspólnym unijnym rynku energii.

Należy także zwrócić uwagę, że, zgodnie z informacją Prezesa URE z 11 lutego 2021 r., obowiązek giełdowej sprzedaży w 2019 r. obejmował jedynie 45,8% produkcji energii elektrycznej brutto, m.in. na skutek szeregu ustawowych wyłączeń. Szerzej zagadnienia to analizujemy także w załączonym do uwag Raporcie.

W uzasadnieniu projektu zmiany ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw z 2018 r. podnoszącego obligo do 100%, słusznie wskazano, że: *„zmiana dotycząca modyfikacji zakresu obowiązku sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej poprzez jej podniesienie z 30% do 100% miała na celu poprawę przejrzystości rynku energii. Wpływ giełdowego rynku energii na życie gospodarcze i sytuację obywateli jest tak duży, że nie można pozwolić na funkcjonowanie tego rynku w sposób nieprzejrzysty”*. Ponadto, zauważono, że: *„poprzednio dochodziło do sytuacji, w których pionowo zintegrowane grupy energetyczne mogły handlować energią pomiędzy podmiotami wewnątrz swojej struktury, co skutkowało faktem, że znaczna część energii omijała główny rynek giełdowy”*. Podniesienie obliga do 100 % miało na celu ograniczenie ewentualnych wzrostów cen energii elektrycznym na rynku hurtowym, niewynikających z czynników fundamentalnych wpływających na koszt jej wytworzenia czy pozyskania z sąsiadujących systemów.

Dodatkowo, wskazana w uzasadnieniu możliwość obniżenia wskutek zniesienia obliga cen energii elektrycznej, powinna zostać odniesiona do aspektu transparentności cenowej wytwarzania energii w Polsce. Zmniejszenie wolumenu

zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.

Odnosząc się do kwestii odporności zorganizowanej platformy obrotu na manipulacje lub próbę manipulacji, należy podkreślić, iż rynek giełdowy

			<p>giełdowego może skutkować spadkiem wiarygodności giełdowego indeksu cenowego jako benchmarku rynkowego.</p> <p>Zdaniem części Członków TOE, w przypadku wprowadzenia projektowanej zmiany, efektem może być silne powiązanie wolumenów wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, co w konsekwencji ograniczy zdolności oferowania energii odbiorcom końcowym przez znaczną grupę spółek sprzedażowych. Finalnie, spowoduje to umocnienie siły rynkowej podmiotów, które dysponują nadwyżkami mocy wytwórczych względem wolumenów sprzedawanej energii elektrycznej do odbiorców.</p> <p>Wysokie wolumeny obrotu na giełdzie zwiększają „odporność” giełdy na manipulacje. Całkowite zniesienie obliiga przy obecnej koncentracji rynku może spowodować znaczne zmniejszenie płynności handlu energią elektryczną na giełdach towarowych, zwłaszcza na produktach terminowych, przez co cena giełdowa może nie odzwierciedlać realnej ceny rynkowej. W następstwie nastąpi utrata wiarygodnego punktu odniesienia do cen energii elektrycznej, jakim obecnie są indeksy giełdowe. Wiarygodne poziomy cen rynkowych są bardzo ważne również dla instytucji państwowych, jako że są poziomem odniesienia dla wyznaczania wsparcia finansowego przekazywanego.</p> <p>Zniesienie obliiga spowoduje spadek możliwości konstruowania przez spółki obrotu ofert dla odbiorców końcowych opartych na długoterminowych relacjach (w szczególności cenowych).</p> <p>Należy również podkreślić brak stabilności przepisów – zmiany tak fundamentalne dla polskiego rynku energetycznego (oraz w jakimś stopniu dla rynków krajów sąsiednich) powinny być wprowadzane z minimum z 2-3-letnim wyprzedzeniem.</p>	<p>podlega nadzorowi trzech organów regulacyjnych – Prezesa URE, Prezesa UOKiK oraz KNF. Tym samym system ten należy określić jako szczelny, z zapewnionym należyтым nadzorem organów wyposażonych w instrumenty prawne zapewniające skuteczną oraz efektywną realizację kompetencji nadzorczych.</p>
8.	Art. 1 pkt 4 lit. b projektu ustawy – w zakresie art. 56 ust. 2g ustawy - Prawo energetyczne	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	<p>Art. 1 pkt 4 lit. b) w zakresie podwyższenia minimalnej wysokości kary pieniężnej określonej w art. 56 ust. 2g ustawy - Prawo energetyczne</p> <p>Propozycja zmiany:</p> <p>Proponujemy pozostawienie dotychczasowej wysokości minimalnej kary pieniężnej określonej w przepisie art. 56 ust. 2g ustawy – Prawo energetyczne: „2g. Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 39-43 i 51, wynosi od 100 000 10 000 zł do 10 000 000 zł”;</p> <p>Uzasadnienie:</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zmiana wysokości kar jest podyktowana koniecznością dostosowania ich poziomu do aktualnych uwarunkowań rynkowych, co tym samym przyczyni się do wzmocnienia jej funkcji prewencyjnej.</p>

		<p>W naszej opinii proponowana zmiana omawianego przepisu, zwiększająca minimalną wysokość kary pieniężnej, może w sposób nieuzasadniony istotnie zaostrzyć sankcyjność naruszeń o niskim stopniu szkodliwości i zawinienia. Przepis ten, w brzmieniu proponowanym w konsultowanym projekcie ustawy, zwiększa wysokość kary pieniężnej dziesięciokrotnie: z zakresu 10 000 – 1 000 000 zł do zakresu 100 000 zł – 10 000 000 zł. Objęte nim kary administracyjne dotyczą naruszeń związanych z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (dalej „rozporządzeniem REMIT”) i dotyczą tego kto:</p> <p>a) wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia 1227/2011, nie podaje informacji wewnętrznej do publicznej wiadomości;</p> <p>b) wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia 1227/2011, nie przekazuje Agencji danych, w tym przekazuje dane nieprawdziwe lub niepełne;</p> <p>c) wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 8 ust. 5 rozporządzenia 1227/2011, nie przekazuje Agencji lub Prezesowi URE informacji, w tym przekazuje informacje nieprawdziwe lub niepełne;</p> <p>d) dokonuje sprzedaży produktów energetycznych bez wpisu do rejestru uczestników rynku lub niedokonanie aktualizacji danych podanych w formularzu rejestracyjnym bądź podanie w formularzu rejestracyjnym danych niepełnych lub nieprawdziwych;</p> <p>e) utrudnia czynności kontrolne prowadzone przez pracowników URE w sprawach dotyczących manipulacji na hurtowym rynku energii bądź niezgodnego z prawem wykorzystywania informacji wewnętrznej w zakresie produktów energetycznych sprzedawanych w obrocie hurtowym.</p> <p>Należy zauważyć, że ww. naruszenia, które objęte są karami administracyjnymi z art. 56 ust. 2g ustawy – Prawo energetyczne, przede wszystkim dotyczą obowiązków nałożonych rozporządzeniem REMIT, do których należy publikacja informacji wewnętrznych, raportowanie danych o transakcjach i danych podstawowych do ACER oraz obowiązek rejestracji w rejestrze uczestników rynku. Natomiast naruszenie zakazów, o których mowa w tym rozporządzeniu, tj. zakazu wykorzystania informacji wewnętrznych oraz zakazu manipulacji i prób manipulacji, jest sankcjonowane poprzez wprowadzone do ustawy – Prawo energetyczne przepisy karne (art. 57a – 57d), i to właśnie eliminacja tych naruszeń</p>	<p>zmniejszając ewentualnych naruszeń. ryzyko</p>
--	--	--	---

ma podstawowy wpływ na integralność hurtowego rynku energii. Znalazło to również potwierdzenie w uzasadnieniu do przedmiotowego projektu ustawy. Wskazano w nim, że przepisy rozporządzenia REMIT, tworzą rozwiązania w zakresie przeciwdziałania nadużyciom na rynku energii i dlatego „w celu zapewnienia adekwatności tych rozwiązań do projektowanego zniesienia obliwa giełdowego, projekt ustawy przewiduje zwiększenie odpowiedzialności finansowej oraz karnej podmiotów dokonujących manipulacji na hurtowym rynku energii, próby takiej manipulacji lub wykorzystania informacji wewnętrznej”. Wydaje się zatem, że podwyższanie, obok sankcji karnych za naruszenie zakazów wykorzystania informacji wewnętrznych i manipulacji, również minimalnej administracyjnej kary pieniężnej za naruszanie wskazanych powyżej obowiązków uczestników rynku jest nieadekwatne do wskazanego powyżej celu wprowadzanej zmiany prawa.

Naruszenia obowiązków wskazane w art. 56 ust. 2 ustawy - Prawo energetyczne i przedstawione powyżej punktach a – e, mogą charakteryzować się bardzo zróżnicowanym wpływem na integralność i transparentność rynku energii, w zależności od faktycznych okoliczności danego zdarzenia. Przykładem zdarzeń o istotnym wpływie (potencjalnie uzasadniającym wysoki poziom sankcji) może być nieopublikowanie informacji wewnętrznej dotyczącej niedostępności aktywów wytwórczych o istotnym wpływie na rynek energii, co może generować fałszywe lub wprowadzające w błąd sygnały w zakresie podaży na rynku produktów energetycznych sprzedawanych w obrocie hurtowym. Jednakże taki przypadek stanowi jednocześnie jeden z rodzajów manipulacji, tj. manipulację w formie rozpowszechniania fałszywych lub wprowadzających w błąd informacji i w takim wypadku, naruszony zostaje zakaz manipulacji lub próby manipulacji sankcjonowany w ramach ww. przepisów karnych.

Jednocześnie naruszenia wymienionych powyżej obowiązków nie muszą się wiązać z naruszeniem integralności i transparentności rynku hurtowego lub ewentualnie taki wpływ może być bardzo niski. Poniżej przedstawiono kilka przykładów naruszeń, dla których proponowana minimalna wysokość kary administracyjnej (100 000 zł) może okazać niewspółmiernie wysoka w stosunku do stopnia szkodliwości i zawinienia:

		<ul style="list-style-type: none">• W odniesieniu do pkt. a) (publikacja informacji wewnętrznej) może to dotyczyć błędów czy uchybień przy publikacji, które nie wpływają istotnie na hurtowy rynek energii. Taki przypadek był przedmiotem orzecznictwa węgierskiego regulatora, który w 2019 roku nałożył na operatora MAVIR bardzo niską karę (ok. 3000 EUR). Do tej samej kategorii można zaliczyć incydentalny brak publikacji informacji wewnętrznej, np. w wyniku awarii systemu informatycznego lub kanałów przekazywania informacji (np. w przypadku publikacji na Inside Information Platform lub ENTSO-e Transparency Platform).• W przypadku pkt. b) i c) (raportowanie) niedopełnienie obowiązków może wynikać, np. z awarii systemu informatycznego. Należy zauważyć, że proces raportowania danych do ACER jest obudowany dokumentacją proceduralno-techniczno-informatyczną, w ramach której sformułowane są kanały i zasady zgłaszania każdej przerwy w raportowaniu, jej przyczyn i jej zakończenia oraz dosyłania danych zaległych, co powoduje, że tego typu incydentalne usterki są przewidziane przez ACER, co więcej zdarzają się również po stronie systemów informatycznych ACER i zasadniczo nie wpływają na możliwości prowadzenia działań monitorujących przez ACER.• W przypadku pkt. d) uchybienia w zakresie aktualizacji danych zasadniczo nie wpływają na rynek hurtowy oraz wycenę produktów energetycznych. Jako przykład można wskazać brak aktualizacji danych w formularzu rejestracyjnym przez uczestnika rynku, albo podanie danych niepełnych, np. w zakresie listy kontaktów do osób zajmujących się sprawami operacyjnymi, czy handlowymi, podczas gdy np. kontakt do osoby wskazanej do komunikacji wciąż jest aktualny. <p>Jak wykazano na powyższych przykładach, szereg naruszeń, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 39-43 ustawy - Prawo energetyczne, do których odnosi się nowelizowany przepis art. 56 ust. 2g tej ustawy, może charakteryzować się ograniczonym wpływem na rynek energii. Należy również zwrócić uwagę na fakt, że powyżej omawiane obowiązki ciążyą na wszystkich uczestników rynku, niezależnie od skali ich działalności.</p> <p>Biorąc powyższe pod uwagę, wydaje się zasadnym pozostawienie Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki (dalej „Prezes URE”) możliwie dużej elastyczności przy określaniu, zgodnie z dyrektywami wynikającymi z art. 56 ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, wysokości kary pieniężnej wymierzonej za omawiane</p>	
--	--	---	--

			<p>naruszenia obowiązków wynikających z rozporządzenia REMIT. Pozostawienie minimalnej wysokości kary pieniężnej na poziomie 10 000 zł, umożliwi Prezesowi URE wymierzanie adekwatnej kary w przypadku mniej istotnych niedopatrzeń lub naruszeń dokonywanych przez podmioty o małej skali działalności. Należy przy tym podkreślić, że nie w każdym przypadku indywidualizacja odpowiedzialności administracyjnej będzie mogła zostać osiągnięta w sposób właściwy poprzez możliwe zastosowanie przez Prezesa URE instytucji odstąpienia od wymierzenia kary, o której mowa w art. 56 ust. 6a ustawy - Prawo energetyczne.</p> <p>Analogicznie do powyższych uwarunkowań w zakresie kar administracyjnych, można rozważyć utrzymanie dotychczasowych dolnych granic ustawowego zagrożenia w ramach odpowiedzialności karnej za przestępstwa przewidziane w art. 57a – art. 57f ustawy - Prawo energetyczne.</p>	
9.	Art. 1 pkt 4 lit. b i ust. 5 projektu ustawy – zmiana art. 56 ust. 2g oraz art. 57a-57f ustawy – Prawo energetyczne	Urząd Regulacji Energetyki	<p>Odnosząc się do projektowanego zaostrzenia odpowiedzialności za naruszenia przepisów rozporządzenia 1227/2011 (projektowany art. 1 pkt 4 lit. b i pkt 5 ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii), należy wskazać, iż to nie surowość kary przynosi efekt w postaci zmniejszenia ilości popełnianych przestępstw, a jej nieuchronność (skuteczność wykrycia sprawcy). Zatem trzeba podkreślić, że nie zwiększenie poziomu odpowiedzialności karnej i finansowej za naruszenia przepisów rozporządzenia 1227/2011, a przede wszystkim umożliwienie Prezesowi URE skutecznego wykonywania obowiązku zapewnienia stosowania zakazów manipulacji na rynku, próby manipulacji na rynku oraz niezgodnego z prawem wykorzystywania informacji wewnętrznej, a także pozostawienie obowiązku, o którym mowa w art. 49a ustawy – Prawo energetyczne, zmniejszają ryzyko występowania nadużyć na hurtowym rynku energii. Warto tu także przypomnieć, że Prezes URE podejmuje czynności tylko na pierwszym etapie takiego postępowania. Dalsze czynności są realizowane przez prokuraturę i sądy. Zatem zakres sprawności i zrozumienia tematu na poziomie wymiaru sprawiedliwości przyczyni się dopiero do skuteczności tego mechanizmu.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zmiana wysokości kar jest podyktowana koniecznością dostosowania ich poziomu do aktualnych uwarunkowań rynkowych, co tym samym przyczyni się do wzmocnienia jej funkcji prewencyjnej, zmniejszając ryzyko ewentualnych naruszeń.</p> <p>Dodatkowo, warto podkreślić, iż organ regulacyjny, na podstawie przepisów REMIT, został wyposażony we wszystkie konieczne instrumenty prawne, które umożliwiają skuteczną realizację kontroli prowadzonej działalności przez podmioty podejrzane o dokonanie manipulacji lub próby manipulacji – wśród najważniejszych należy</p>

				wymienić możliwość przeprowadzenia przeszukania w siedzibie przedsiębiorstwa, po uzyskaniu zgody SOKiK,
10.	Art. 1 pkt 4 lit. b i pkt 5 projektu ustawy – w zakresie zmiany art. 56 ust. 2g oraz 57a-57f ustawy - Prawo energetyczne	Polska Izba Przemysłu Chemicznego	Postulujemy o rezygnację z zaostrzenia sankcji karnych i pieniężnych, które jest przewidziane nowelizacją art. 56 ust. 2g i 51 oraz 57a-57f zmienianej ustawy Prawo energetyczne, co wskazujemy jako niewspółmierne i nieadekwatne. Dotychczasowe sankcje są i tak bardzo wysokie, a w dodatku do tej pory w praktyce nie są realizowane, co może oznaczać z jednej strony zmianę i tak „martwych” przepisów, a z drugiej czynić pokusę ich nadużywania, co byłoby łatwe do realizacji wobec często nieostrych i niejednoznacznych regulacji energetycznych. Zmiana wspomnianych artykułów spowoduje dodatkowo wzrost odpowiedzialności handlowców na giełdach towarowych ponad odpowiedzialność maklerów obracających instrumentami finansowymi. Tak duża odpowiedzialność, przy niskiej płynności rynku i dość niejednoznacznych przepisach energetycznych może być elementem zniechęcającym do działania na rynku regulowanym, a w konsekwencji wyraźnie zmniejszyć aktywność handlowców na giełdach towarowych.	Uwaga nieuwzględniona Zmiana wysokości kar jest podyktowana koniecznością dostosowania ich poziomu do aktualnych uwarunkowań rynkowych, co tym samym przyczyni się do wzmocnienia jej funkcji prewencyjnej, zmniejszając ryzyko ewentualnych naruszeń.
11.	Art. 1 pkt 4 lit. b projekt ustawy – zmiana brzmienia art. 56 ust. 2g ustawy – Prawo energetyczne	Urząd Regulacji Energetyki	Na marginesie należy podnieść, że projektowany <u>art. 1 pkt 4 lit. b</u> ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii (zmiana art. 56 ust. 2g ustawy – Prawo energetyczne) odnosi się m.in. do art. 56 ust. 1 <u>pkt 51</u> , który nie występuje w ustawie – Prawo energetyczne.	Uwaga uwzględniona Numeracja została poprawiona.
12.	Art. 1 pkt 4 lit. b oraz pkt 5 projektu ustawy – zmiana	Konfederacja Lewiatan	Konfederacja Lewiatan jest za rezygnacją z proponowanego drastycznego zaostrzenia systemu sankcji karnych i pieniężnych, przewidzianych w projekcie (art. 56 ust. 2g i 51 oraz 57a-57f zmienianej ustawy Prawo energetyczne), które są niewspółmierne i nieadekwatne.	Uwaga nieuwzględniona Zmiana wysokości kar jest podyktowana koniecznością dostosowania ich poziomu do

	brzmienia art. 56 ust. 2g oraz art. 57a-57f ustawy – Prawo energetyczne			aktualnych uwarunkowań rynkowych, co tym samym przyczyni się do wzmocnienia jej funkcji prewencyjnej, zmniejszając ryzyko ewentualnych naruszeń.
13.	Art. 1 pkt 4 i pkt 5 projektu ustawy – zmiana brzmienia art. 56 ust. 1, 2g oraz art. 57a-57f ustawy – Prawo energetyczne	Zespół Elektrowni Pątnów Adamów Konin S.A.	Niezależnie od obowiązującego poziomu procentowego obliża giełdowego wnosimy o zachowanie sankcji na dotychczasowym poziomie, uważając obowiązujące sankcje za wystarczająco dotkliwe i odstręczające. Ewentualne propozycje przepisu (korekty): Wykreślić z ustawy zmieniającej punkty 4 i 5 w Art.1.	Uwaga nieuwzględniona Zmiana wysokości kar jest podyktowana koniecznością dostosowania ich poziomu do aktualnych uwarunkowań rynkowych, co tym samym przyczyni się do wzmocnienia jej funkcji prewencyjnej, zmniejszając ryzyko ewentualnych naruszeń.
14.	Art. 1 pkt 4 i pkt 5 projektu ustawy – w zakresie zmiany art. 56 ust. 1, 2g oraz 57a-57f ustawy - Prawo energetyczne	Towarzystwo Obrotu Energią	Zaostrzenie sankcji karnych i pieniężnych , które jest przewidziane nowelizacją art. 56 oraz 57a-57f zmienianej ustawy - Prawo energetyczne, jest zdaniem wszystkich Członków TOE niewspółmierne i nieadekwatne . Dotychczasowe sankcje są i tak bardzo wysokie, a w dodatku do tej pory w praktyce nie są realizowane, co może prowadzić do zmiany „martwych” przepisów, często nieostrych i niejednoznacznych. Proponowana zmiana spowoduje dodatkowo wzrost odpowiedzialności handlowców na giełdach towarowych ponad odpowiedzialność maklerów obracających instrumentami finansowymi. Tak duża odpowiedzialność, przy niskiej płynności rynku i dość niejednoznacznych przepisach może być elementem zniechęcającym do działania na rynku regulowanym, a w konsekwencji wyraźnie zmniejszyć aktywność handlowców na giełdach towarowych. Wnioskując z treści uzasadnienia projektu, założeniem projektodawcy jest, aby zaostrzone sankcje administracyjne lub karne równoważyły zwiększone ryzyko manipulacji, jakie pojawić się może wobec zniesienia obliża giełdowego. Mając na	Uwaga nieuwzględniona Zmiana wysokości kar jest podyktowana koniecznością dostosowania ich poziomu do aktualnych uwarunkowań rynkowych, co tym samym przyczyni się do wzmocnienia jej funkcji prewencyjnej, zmniejszając ryzyko ewentualnych naruszeń.

			<p>względnie postulat utrzymania obliiga, wnosimy jednocześnie o zachowanie sankcji na dotychczasowym poziomie.</p> <p>Postulujemy nieprzyjmowanie w tekście projektu zmiany mającej na celu zaostrzenie sankcji karnych i pieniężnych. Zdaniem wszystkich Członków TOE aktualne sankcje są wystarczające do skutecznego przeciwdziałania podejmowaniu przez maklerów działań zakazanych lub niezgodnych z regulacjami krajowymi i wspólnotowymi. Poniżej dodatkowo przedstawiamy uzasadnienie ich wykreślenia do wybranych zapisów.</p>	
15.	Art. 1 pkt 4 lit. b projektu ustawy – zmiana brzmienia art. 56 ust. 2g ustawy – Prawo energetyczne	Towarzystwo Obrotu Energią	<p>Waga oraz szkodliwość czynu wynikająca z naruszeń opisanych w art. 56 ust. 1 pkt 39-43 może być znacząco mniejsza niż w przypadku manipulacji lub wykorzystywania informacji wewnętrznych. Dlatego też wysokość administracyjnych kar pieniężnych za naruszenia wskazane w art. 56 ust. 1 pkt 39-43 nie powinna przekraczać wysokości sankcji karnych przewidzianych za manipulacje lub wykorzystywanie informacji wewnętrznych.</p> <p>Nie jest uzasadnione podwyższanie dolnego limitu zagrożenia karą z 10 do 100 tys. złotych. Większy zakres uznania po stronie Regulatora, jaki wynika z obowiązującego stanu prawnego, pozwala w lepszy sposób reagować na różnorodność sytuacji prawnych i faktycznych związanych ze stwierdzonym naruszeniem. Należy również wziąć pod uwagę, że w przypadku mniejszych podmiotów kara minimalna w wysokości 100 tys. zł mogłaby być bardzo dotkliwa.</p> <p>Proponowana zmiana: Pozostawienie obowiązujących przepisów bez zmian – ze względu na konieczność zachowania spójności przepisów prawnych.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zmiana wysokości kar jest podyktowana koniecznością dostosowania ich poziomu do aktualnych uwarunkowań rynkowych, co tym samym przyczyni się do wzmocnienia jej funkcji prewencyjnej, zmniejszając ryzyko ewentualnych naruszeń.</p>
16.	Art. 1 pkt 5 projektu ustawy – zmiana brzmienia art. 57a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne	Towarzystwo Obrotu Energią	<p>Ze względu na spójność przepisów prawnych należy zwrócić uwagę, że zgodnie z MIFiD II w zależności m.in. od warunków przewidzianych w kontraktach sprzedaży energii elektrycznej (np. sposób rozliczenia) mogą one być uznane za instrumenty towarowe lub instrumenty finansowe. Sankcje karne w odniesieniu de facto do tego samego produktu (energia elektryczna lub gaz ziemny) bez względu na to czy kwalifikują się jako instrumenty towarowe czy instrumenty finansowe (uoif) powinny być spójne i na chwilę obecną takie są.</p> <p>Znaczące zwiększenie kar w odniesieniu do instrumentów towarowych może skutkować chęcią zmiany charakteru instrumentu na finansowy (np. dodanie zapisu o możliwości rozliczenia finansowego, a nie wyłącznie przez dostawę) i tym samym</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zmiana wysokości kar jest podyktowana koniecznością dostosowania ich poziomu do aktualnych uwarunkowań rynkowych, co tym samym przyczyni się do wzmocnienia jej funkcji prewencyjnej,</p>

			<p>przeniesienie tego instrumentu spod nadzoru Prezesa URE pod nadzór KNF. Byłoby to sprzeczne z ideą zmian wprowadzanych w ustawie - Prawo energetyczne w związku z likwidacją art. 49a ustawy - Prawo energetyczne.</p> <p>Proponowana zmiana: Pozostawienie obowiązujących przepisów bez zmian – ze względu na konieczność zachowania spójności przepisów prawnych.</p>	<p>zmniejszając ryzyko ewentualnych naruszeń.</p>
17.	<p>Art. 1 pkt 1 - 5, art. 2 oraz art. 3 projektu ustawy</p>	<p>Tauron Polska Energia S.A.</p>	<p>Zniesienie tzw. obliga giełdowego nie przyczyni się do „racjonalizacji wymiany transgranicznej”. Wzrost importu energii elektrycznej jest powodowany rosnącymi różnicami cenowymi względem rynków ościennych, które wynikają z wysokich cen uprawnień do emisji CO₂, jak i większego udziału źródeł niskoemisyjnych, w tym głównie OZE. W 2019 r. ponad 93% godzin dostaw energii elektrycznej było tańszych na rynku niemieckim niż polskim. Zniesienie obowiązku sprzedaży energii elektrycznej poprzez giełdę nie zmniejszy zatem wielkości importu, może natomiast skutkować podniesieniem cen energii elektrycznej na rynku hurtowym, co może wywołać skutek odwrotny - dalszy wzrost importu.</p> <p>Należy mieć również na uwadze, że jednym z kluczowych parametrów świadczących o dojrzałości rynku hurtowego jest jego płynność, którą można zdefiniować jako stan charakteryzujący się brakiem podatności ceny rynkowej na działalność zakupową lub sprzedażową pojedynczego uczestnika rynku. Ma to miejsce na rynkach, na których istnieje wystarczająca liczba uczestników, tak aby żaden z nich nie mógł wywierać znaczącego i ciągłego wpływu na kształtowanie się cen energii elektrycznej. Rynek płynny charakteryzuje się niskim ryzykiem transakcyjnym, a co za tym idzie niskimi kosztami handlu w formie względnej wielkości różnicy między oferowaną ceną kupna i sprzedaży. Uznaje się, że zwiększająca się liczba uczestników rynku (hedgerzy, spekulanci i arbitrażyści) pozytywnie wpływa na jego płynność przez dekoncentrację handlowego wolumenu.</p> <p>Podniesienie obliga giełdowego z poziomu 15% w 2017 r. do 30% w 2018 r. i 100% w 2019 r. spowodowało istotny wzrost płynności produktów terminowych tj. ponad dwukrotne zwiększenie wolumenów obrotu i liczby dostępnych ofert handlowych. Wzrost obrotów giełdowych pozwolił na uzyskanie wiarygodnego benchmarku cenowego dla wszystkich transakcji handlowych zawieranych na Towarowej Giełdzie Energii i w ramach kontraktów bilateralnych, natomiast wzrost liczby</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry</p>

		<p>aktywnych uczestników rynku przyczynił się do zwiększenia korelacji pomiędzy cenami energii elektrycznej i kosztami zakupu uprawnień do emisji CO₂.</p> <p>Dzięki zwiększeniu konkurencji głównie pomiędzy grupami energetycznymi i ograniczeniu ryzyka działań o charakterze spekulacyjnym uzyskano również efekt racjonalizacji kosztów zakupu energii elektrycznej dla odbiorców końcowych. Dodatkowo, wskazana w uzasadnieniu do projektu ustawy możliwość obniżenia cen energii elektrycznej wskutek zniesienia obliga, powinna zostać odniesiona do aspektu transparentności cenowej wytwarzania energii w Polsce. Obecne warunki funkcjonowania rynku w oparciu o instytucję obliga giełdowego powodują, że kontrahenci mają możliwość wglądu w realne poziomy cen akceptowalnych przez wytwórców. W przypadku wskazywanego w uzasadnieniu do projektu rozwoju segmentu umów bilateralnych z ceną niższą od giełdowej ceny krańcowej, kontrahentom trudniej będzie ocenić czy podana cena jest rzeczywiście „rynkowa” w kontekście innych ofert przedstawianych przez różnych dostawców. Mechanizmem umożliwiającym korzystanie z odpowiedniego benchamrku rynkowego jest właśnie 100% obliga giełdowego. W konsekwencji zniesienie obliga może przynieść odwrotny skutek do zamierzonego i przyczynić się do wzrostu cen energii elektrycznej dla odbiorców końcowych.</p> <p>Zniesienie obliga giełdowego, nie zmniejszy importu energii elektrycznej, ponieważ obroty na rynku SPOT nadal będą generowane przez spółki niezależne wykorzystujące możliwość zakupu tańszej energii z zagranicy, jak również grupy energetyczne zmuszone do bieżącego bilansowania pozycji handlowej na Rynku Dnia Następnego i Rynku Dnia Bieżącego, które na podstawie obowiązujących regulacji europejskich uwzględniają oferty zagraniczne realizowane automatycznie w ramach mechanizmu market coupling.</p> <p>Głównym skutkiem zniesienia obliga giełdowego będzie zatem spadek płynności kontraktów terminowych, które tym samym staną się w większym stopniu podatne na działania o charakterze spekulacyjnym. Zmniejszenie dostępności ofert handlowych, jak i brak transparentnego indeksu cenowego, prawdopodobnie spowoduje również duże ryzyko kosztów zakupu energii elektrycznej przez odbiorców końcowych.</p>	<p>energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.</p> <p>Zmiana wysokości kar jest podyktowana koniecznością dostosowania ich poziomu do aktualnych uwarunkowań rynkowych, co tym samym przyczyni się do wzmocnienia jej funkcji prewencyjnej, zmniejszając ryzyko ewentualnych naruszeń.</p>
--	--	---	--

			<p>Na koniec warto również zauważyć, że obrót energią elektryczną przy użyciu narzędzia w postaci rynku regulowanego wydaje się w sposób najpełniejszy realizować cele europejskiego rynku regulowanego. Może na to wskazywać m.in.: art. 34 ust. 2 rozporządzenia PE i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej; a także cele określano w art. 3 ust. 1 dyrektywy PE i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE, które pokrywają się z pozytywnymi efektami wywieranymi przez obrót giełdowy energią elektryczną.</p> <p>Brak modyfikacji aktualnego poziomu obliża giełdowego (100%) gwarantuje, że obrót energią elektryczną jest prowadzony w sposób transparentny i minimalizuje ryzyko czy nawet możliwości manipulacji.</p> <p>W związku z tym postuluje się nieprzyjmowanie zaostżenia sankcji karnych i pieniężnych. Aktualne sankcje są wystarczające do skutecznego przeciwdziałania podejmowaniu przez maklerów działań zakazanych lub niezgodnych z regulacjami krajowymi i unijnymi.</p>	
18.	Art. 2 projektu ustawy – zmiana brzmienia art. 92 ust. 9 ustawy o odnawialnych źródłach energii	EWE Polska sp. z o.o.	<p>Proponowana zmiana nie została wyjaśniona w uzasadnieniu do projektu ustawy, ani w OSR. Nie ma także związku z zmianą obliża giełdowego proponujemy wykreślenie tego artykułu.</p> <p>Opisana sytuacja następuje w wyniku nieprawidłowości po stronie wytwórcy, skutkujących brakiem możliwości zakwalifikowania wytworzonej energii elektrycznej jako energii z odnawialnych źródeł. Nie znajdujemy uzasadnienia aby energia elektryczna, która nie jest uznawana za odnawialną była nabywana w ramach obowiązku przez sprzedawcę zobowiązanego. Ponadto w uzasadnieniu do ustawy stwierdzono odnośnie obliża giełdowego, że: „uzasadniona jest rezygnacja ze stosowania obliża giełdowego w zakresie energii elektrycznej, jako regulacji ograniczającej swobodę funkcjonowania podmiotów na rynku energii elektrycznej.”, a zaproponowana zmiana ogranicza swobodę funkcjonowania sprzedawców zobowiązanych, co można uznać za sprzeczne z duchem projektowanej ustawy.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Przedmiotowa zmiana jest konieczna ze względu na fakt, iż art. 92 ust. 9 ustawy o odnawialnych źródłach energii zawiera odniesienie do art. 49a ustawy – Prawo energetyczne, którego brzmienie jest uchylane w procedowanym projekcie.</p>

			<p>W przypadku zaakceptowania przedstawionych propozycji koniecznym jest dokonanie także odpowiednich zmian redakcyjnych w art. 89 ust.1, art. 92 ust. 2, 3 i 4 ustawy o OZE.</p> <p>Proponowana zmiana:</p> <p><i>„9. W przypadku wydania postanowienia, o którym mowa w art. 88 ust. 1, operator systemu elektroenergetycznego dokonuje zakupu energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej mniejszej niż 500 kW, po średniej kwartalnej cenie energii elektrycznej ogłoszonej przez Prezesa URE w Biuletynie Informacji Publicznej URE, obowiązującej w poprzednim kwartale, z przeznaczeniem na pokrycie różnicy bilansowej.”.</i></p>	
19.	Art. 2 projektu ustawy – zmiana brzmienia art. 92 ust. 9 ustawy o odnawialnych źródłach energii	Towarzystwo Obrotu Energią	<p>Proponowana zmiana nie została wyjaśniona w uzasadnieniu do projektu ustawy, ani w OSR. Nie ma także związku z zmianą obliża giełdowego proponujemy wykreślenie tego artykułu.</p> <p>Opisana sytuacja następuje w wyniku nieprawidłowości po stronie wytwórcy, skutkujących brakiem możliwości zakwalifikowania wytworzonej energii elektrycznej jako energii z odnawialnych źródeł. Nie znajdujemy uzasadnienia aby energia elektryczna, która nie jest uznawana za odnawialną była nabywana w ramach obowiązku przez sprzedawcę zobowiązanego. Ponadto w uzasadnieniu do ustawy stwierdzono odnośnie obliża giełdowego, że: <i>„uzasadniona jest rezygnacja ze stosowania obliża giełdowego w zakresie energii elektrycznej, jako regulacji ograniczającej swobodę <u>funkcjonowania podmiotów na rynku energii elektrycznej.</u>”</i>, a zaproponowana zmiana ogranicza swobodę funkcjonowania sprzedawców zobowiązanych, co można uznać za sprzeczne z duchem projektowanej ustawy.</p> <p>W przypadku zaakceptowania przedstawionych propozycji koniecznym jest dokonanie także odpowiednich zmian redakcyjnych w art. 89 ust.1, art. 92 ust. 2, 3 i 4 ustawy o OZE.</p> <p>Proponowana zmiana: W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2020 r. poz. 261 z późn. zm.²⁾) w art. 92 ust. 9 otrzymuje brzmienie: <i>„9. W przypadku wydania postanowienia, o którym mowa w art. 88 ust. 1, operator systemu elektroenergetycznego dokonuje zakupu energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii</i></p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Przedmiotowa zmiana jest konieczna ze względu na fakt, iż art. 92 ust. 9 ustawy o odnawialnych źródłach energii zawiera odniesienie do art. 49a ustawy – Prawo energetyczne, którego brzmienie jest uchylane w procedowanym projekcie.</p>

			<i>o łącznej mocy zainstalowanej mniejszej niż 500 kW, po średniej kwartalnej cenie energii elektrycznej ogłoszonej przez Prezesa URE w Biuletynie Informacji Publicznej URE, obowiązującej w poprzednim kwartale, z przeznaczeniem na pokrycie różnicy bilansowej.</i>	
20.	Art. 3 projektu ustawy	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	<p>Przeanalizowanie zasadności zapisów art. 3 projektu</p> <p>Art. 3 projektu ustawy zawiera przepisy przejściowe określające, do których transakcji powinny być stosowane dotychczasowe przepisy, a które transakcje powinny być rozpatrywane z uwzględnieniem przepisów nowelizacji. Przepis w obecnej formie jest niejasny. Z tego względu proponujemy odpowiednie dostosowanie jego treści, zgodnie z intencją Projektodawcy.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>Brzmienie art. 3 projektu zostało zmienione</p>
	Art. 3 projektu ustawy	Towarzystwo Obrotu Energią	<p>W świetle propozycji przedstawionych powyżej, zdaniem większości Członków TOE, postanowienie art. 3 staje się bezprzedmiotowe.</p> <p>Ponadto postanowienie mówiące o stosowaniu przepisów nowej ustawy do energii elektrycznej będącej już przedmiotem umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej, której fizyczna dostawa nastąpi od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jest całkowicie niezrozumiały. Przepis w żaden sposób nie wpływa na skuteczność i ważność zawartych przed wejściem w życie ustawy zmieniającej umów. Sprzedaż doszła do skutku, a tym samym jednorazowe obciążenie na wytwórcy zostało zrealizowane.</p> <p>Proponowana zmiana: Postulujemy usunięcie art. 3.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>Brzmienie art. 3 projektu zostało zmienione</p>
	Art. 4 projektu ustawy	EWE Polska sp. z o.o.	<p>Zdaniem EWE Polska sp. z o.o., w przypadku tak daleko idących zmian, powinny być one wprowadzane z odpowiednio wydłużonym <i>vacatio legis</i> uwzględniającym stopień rozwoju rynku energii elektrycznej, możliwości dostosowania się spółek wytwórczych i obrotu do zaistniałych zmian oraz okresy kontraktacji podmiotów na rynku energii elektrycznej. Postulujemy wydłużenie okresu wejścia w życie.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zaproponowany termin <i>vacatio legis</i> jest zgodny z zasadami techniki prawodawczej.</p>
	Art. 4 projektu ustawy	Enea Trading sp. z o.o.	<p>Sprzedaż Energii elektrycznej przez wytwórców objętych tzw. obliigo giełdowym na rynku terminowym w ramach zorganizowanej platformy obrotu (prowadzonej przez Towarową Giełdę Energii S.A.) sprowadza się zasadniczo do zawierania umów sprzedaży energii elektrycznej w stosownym czasie przed okresem, w jakim</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p>

			<p>tak sprzedawana/zakontraktowana energia elektryczna jest wytwarzana. Oznacza to, iż główne elementy każdej strategii sprzedażowej energii elektrycznej wytwórców realizowane są w roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym sprzedawana energia elektryczna jest wytwarzana. Mając to na uwadze zasadnym jest, aby zniesienie tzw. obliga giełdowego miało miejsce z początkiem danego roku kalendarzowego.</p> <p>Propozycja przepisu: Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.</p>	Zaproponowany termin vacatio legis jest zgodny z zasadami techniki prawodawczej.
Art. 4 projektu ustawy	Towarzystwo Obrotu Energią	Zdaniem większości Członków TOE, w przypadku tak daleko idących zmian, powinny być one wprowadzane z odpowiednio wydłużonym vacatio legis uwzględniającym okresy kontraktacji (np. roczne). Proponowana zmiana: Postulujemy wydłużenie okresu wejścia w życie	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowany termin vacatio legis jest zgodny z zasadami techniki prawodawczej.	
Uwaga do uzasadnienia	Energy Solution S.A.	W naszej opinii w <i>Uzasadnieniu do projektu</i> zabrakło innych argumentów pokazujących szkodliwość obliga (niezależnie od jego wysokości) niż korzyść dla przedsiębiorstw energetycznych z własnymi źródłami energii elektrycznej. Budowa zrównoważonych portfeli popytowych i podażowych wymaga transparentności i dużych przepływów na rynku obrotu, które planowaną decyzją będą ograniczone. Wnioskujemy o uzupełnienie analiz, zmianę zapisów lub jasną informację, iż zniesienie obliga giełdowego ma pomóc spółkom energetycznym w kształtowaniu własnej polityki bez względu na możliwe wzrostów kosztów dla odbiorcy końcowego.	Uwaga uwzględniona Uzasadnienie zostało rozbudowane.	
Uwaga ogólna	Polska Izba Przemysłu Chemicznego	Analizując przedmiotowy projekt ustawy, chcielibyśmy wskazać na potrzebę przeprowadzenia dyskusji nad poziomem obliga giełdowego w Polsce. W trakcie dyskusji należy mieć na uwadze następujące warunki brzegowe: <ul style="list-style-type: none"> • obecnie funkcjonujące „100%” obligo de facto powodują obowiązek sprzedaży ok. 46 % wytwarzanej energii elektrycznej na giełdzie, a nie 100% energii (komunikat URE z 11.02.2021 r.); • wysokie wolumeny obrotu na giełdzie zwiększają odporność giełdy na manipulacje. Całkowite zniesienie obliga przy obecnej koncentracji rynku może 	Projekt nie wprowadza zmian w samym mechanizmie handlu za pośrednictwem giełdy towarowej – ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów funkcjonowania obrotu Projekt nie zmienia zasad prowadzenia	

spowodować znaczne zmniejszenie płynności handlu energią elektryczną na giełdach towarowych, zwłaszcza na produktach terminowych, przez co cena giełdowa może nie odzwierciedlać realnej ceny rynkowej.

W następstwie nastąpi utrata wiarygodnego punktu odniesienia do cen energii elektrycznej, jakim obecnie są indeksy giełdowe. Wiarygodne poziomy cen rynkowych są bardzo ważne również dla instytucji państwowych, jako że są poziomem odniesienia dla wyznaczania wsparcia finansowego przekazywanego nowopowstającym źródłom OZE.

handlu za pośrednictwem giełdy towarowej – ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów funkcjonowania obrotu giełdowego.

Przedmiotowa zmiana nie ogranicza prawa do zawierania transakcji za pośrednictwem giełdy towarowej – decyzja o sposobie zawarcia transakcji będzie wciąż należała do przedsiębiorstwa energetycznego, które w wyniku własnej oceny ryzyka opłacalności skorzystania z możliwości dokonywania transakcji za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu, będzie podejmowała stosowne decyzje biznesowe.

Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój

				<p>mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.</p>
	Uwaga ogólna	Związek Pracodawców Polskie Szkło	W nawiązaniu do pisma Forum Odbiorców Energii Elektrycznej nr 9/02/2021 dotyczącego projektu ustawy o zmianie ustawy — Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii — projekt z 22 stycznia 2021 roku, wyrażamy swoje poparcie dla stanowiska FOEEiG. W pełni zgadzamy się z przedstawioną argumentacją i podkreślamy, że zniesienie obliga giełdowego nie przyczyni się do	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii</p>

rozwoju rynku energii. W naszej ocenie wprowadzenie przedmiotowej zmiany nie zapewni także spełnienia celów zakładanych w uzasadnieniu projektu.

elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.

	Uwaga ogólna	Polskiej Izbie Gospodarczej Energetyki Odnawialnej i Rozproszonej	<p>W odpowiedzi na zaproszenie do konsultacji projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych z źródłach energii z dnia 22 stycznia 2021r., w imieniu przedsiębiorców zrzeszonych w Polskiej Izbie Gospodarczej Energetyki Odnawialnej i Rozproszonej (PIGEOR) chciałbym podkreślić, że naszym zdaniem rozwój rynku energii elektrycznej powinien być jednym z priorytetów polityki energetycznej każdego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, a rozwój rynku energii elektrycznej oznacza możliwie największą swobodę kształtowania relacji handlowych między podmiotami funkcjonującymi na tym rynku. Jednak uwalnianie mechanizmów rynkowych nie może abstrahować od struktury podmiotów działających na danym rynku oraz od faktu, że płynny rynek giełdowy (zarówno w obszarze rynku bieżącego jak i rynku terminowego) jest jedynym miejscem dającym obiektywną informację o aktualnej, rzeczywistej wartości energii elektrycznej na rynku hurtowym. W przypadku rynku polskiego, gdzie występuje bardzo duża koncentracja wytwórców w kilku pionowo zintegrowanych grupach energetycznych, których produkcja stanowi bardzo istotny udział w wolumenie energii elektrycznej będącej przedmiotem obrotu na giełdzie, istnieje realne niebezpieczeństwo utraty płynności rynku giełdowego, w przypadku gdy ww. wytwórcy, po rezygnacji ze stosowania obliża giełdowego, przekierują przedmiotowy wolumen bezpośrednio do odbiorców obsługiwanych przez grupy energetyczne, w których ci wytwórcy funkcjonują. Przy czym, zmiana ta w pierwszej kolejności uderzy w niezależnych wytwórców z branży oze, dla których giełda, po zniesieniu obowiązku odkupu wytwarzanej przez nich energii, stanowi podstawową platformę lokowania ofert sprzedaży. Nie ulega bowiem wątpliwości, że po zniesieniu obliża giełdowego rynek ten stanie się marginalny.</p> <p>Taka sytuacja może spowodować dodatkowo lawinę innych konsekwencji, z których należy sobie zdawać sprawę. Przede wszystkim brak płynności giełdy co do zasady skutkuje wzrostem cen energii, przez co interes odbiorców jest zagrożony, a to może mieć wpływ na utracenie konkurencyjności przedsiębiorstw wykorzystujących oraz droższą energię i całej gospodarki. Wzrost cen energii powoduje także większe zainteresowanie importem tańszej energii z innych krajów, co jest bezpośrednio sprzeczne z celami polityki energetycznej i gospodarczej Polski. Ponad to wyeliminowanie giełdy jako głównej platformy handlu energią prowadziłaby do utraty jedynego obiektywnego wskaźnika realnej wyceny wartości energii elektrycznej na rynku w Polsce, a więc także do utraty transparentności tego</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Odpowiadając na uwagę projektodawca pragnie wyjaśnić, iż wprowadzenie obowiązku sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu (tzw. obligo giełdowe) nie jest instytucją prawną wynikającą z przepisów prawa Unii Europejskiej.</p> <p>Ustawodawca unijny, w żadnym z aktów prawnych, nie wprowadził takiego obowiązku, ani też nie wskazuje preferowanej formy handlu energią elektryczną czy też kanałów sprzedaży.</p> <p>Na Państwach Członkowskich ciąży natomiast obowiązek stworzenia takiego otoczenia regulacyjnego, które będzie gwarantowało z jednej strony właściwe funkcjonowanie mechanizmów konkurencji, z drugiej zaś zagwarantuje swobodny dostęp do rynku przedsiębiorcom prowadzącym działalność na terenie Unii Europejskiej. Wszystkie te wymogi znajdują odzwierciedlenie w krajowym prawodawstwie, co znajduje potwierdzenie zarówno w</p>
--	--------------	---	---	---

rynku, czego konsekwencją byłby tzw. obrót spekulacyjny. Powyższe natomiast, nie prowadziłyby do optymalizacji zachowań podmiotów funkcjonujących na rynku energii, w wyniku działania na transparentnym, konkurencyjnym rynku, a w szczególności do obniżenia cen energii elektrycznej dla odbiorców końcowych, przeciwnie zaś, skutkowałyby wprowadzeniem istotnej nierówności na tym rynku między wytwórcami energii elektrycznej i jej odbiorcami. Czyli ostatecznie osiągnięty efekt byłby całkowicie odwrotny i sprzeczny ze wspieranym mocno przez rząd rozwijaniem elastyczności po stronie popytowej. Opisane powyżej ryzyko utraty płynności i transparentności rynku energii nie zostało przeanalizowane w ocenie skutków regulacji dołączonej do projektu. Brakuje także wskazania mechanizmów, które mogłyby gwarantować ochronę przed mechanizmami nieuczciwego wykorzystywania siły rynkowej. W ocenie PIGEOR, taka analiza jest konieczna, a jej wyniki powinny być uwzględnione przy podejmowaniu decyzji o likwidacji obowiązku sprzedaży energii na giełdzie.

strukturze rynku jak i liczbie podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w ramach poszczególnych segmentów rynku.

Projektodawca pragnie również zwrócić uwagę, iż oblige giełdowe nie jest mechanizmem powszechnie stosowanym na terenie Unii Europejskiej, natomiast kraje członkowskie nie posiadające tego typu mechanizmów nie są mimo wszystko postrzegane jako rynki nierozwinięte, w których nie funkcjonują prawidłowo stosowne mechanizmy konkurencji.

Projekt nie zmienia zasad prowadzenia handlu za pośrednictwem giełdy towarowej – ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów funkcjonowania obrotu giełdowego.

Przedmiotowa zmiana nie ogranicza prawa do zawierania transakcji za pośrednictwem giełdy towarowej – decyzja o sposobie zawarcia transakcji będzie wciąż należała do przedsiębiorstwa energetycznego,

				<p>które w wyniku własnej oceny ryzyka opłacalności skorzystania z możliwości dokonywania transakcji za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu, będzie podejmowała stosowne decyzje biznesowe.</p> <p>Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry</p>
--	--	--	--	---

				<p>energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.</p>
	Uwaga ogólna	European Federation of Energy Traders	<p>Na początku pragniemy zaznaczyć, że co do zasady nasze Stowarzyszenie stoi na stanowisku, że swoboda zawierania transakcji bilateralnych nie powinna być ograniczana celem poprawy transparentności rynku, gdyż ta transparentność w dużej mierze gwarantowana jest przez obowiązki sprawozdawcze nakładane na strony transakcji w ramach rozporządzenia REMIT. Polski rynek energii elektrycznej jest jednak silnie skoncentrowany, szczególnie po stronie mocy wytwórczych, których zdecydowana większość znajduje się obecnie w rękach zaledwie kilku grup kapitałowych . W tych warunkach, zniesienie tzw.: obliiga giełdowego może skutkować znacznym zwiększeniem siły rynkowej tych kilku podmiotów i spadkiem płynności na rynku hurtowym energii elektrycznej. Poniżej przedstawiamy argumenty na poparcie naszej tezy oraz proponujemy rozwiązanie alternatywne, które zapewni uczestnikom rynku większą elastyczność w handlu oraz przyczyni się do poprawy konkurencyjności i transparentności polskiego rynku energii elektrycznej.</p> <p>W Polsce decyzja podniesienia poziomu obliiga giełdowego została podjęta nagle, bez konsultacji z uczestnikami rynku. Decyzja ta podjęta została celem poprawy transparentności rynku poprzez objęcie obowiązkiem sprzedaży za pośrednictwem giełdy energii, która była przedmiotem handlu wewnątrz struktur pionowo zintegrowanych grup energetycznych . Tak jak w 2018 roku krytycznie odnosiliśmy się do nagłego podniesienia obliiga giełdowego do poziomu 100%, tak samo teraz nie popieramy propozycji natychmiastowego i całkowitego zniesienia tego obowiązku. Uważamy, że decyzja o zniesieniu obliiga giełdowego musi zostać</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Wynika to przede wszystkim z faktu, iż prawo UE samo w sobie przewiduje liczne instrumenty prawne, która służyć przeciwdziałaniu lub też niwelowaniu negatywnych skutków, o których mowa w treści uwagi. Wśród nich należy wymienić chociaż art. 101 oraz 102 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, za których egzekwowanie odpowiadają krajowe organy antymonopolowe. Co warto podkreślić, krajowy rynek energii elektrycznej znacząco ewoluował od dnia wprowadzenia przedmiotowych regulacji, a czynniki rynkowe odgrywają coraz większą rolę w praktyce obrotu.</p>

poprzedzona badaniem weryfikującym czy obawy w stosunku do transakcji zawieranych wewnątrz grup energetycznych zostały zażegnane. Prawo unijne przyczynia się do poprawy transparentności transakcji bilateralnych, jednak obawiamy się, że Urząd Regulacji Energetyki nie jest wyposażony w środki i prawa umożliwiające mu udowodnienie manipulacji na rynku w ramach transakcji zawieranych wewnątrz grup energetycznych. Z tego samego powodu nie uważamy, by zwiększenie kar w ramach art. 1 projektu ustawy, mogło mieć jakikolwiek pozytywny wpływ na transparentność rynku, jeżeli nie mogą być one efektywnie egzekwowane.

Jak wskazano w uzasadnieniu konsultowanego projektu ustawy, obowiązki handlu na rynku zorganizowanym są nakładane na uczestników rynku we wczesnych stadiach rozwoju konkurencji, by ograniczyć siłę rynkową producentów i umożliwić nowym podmiotom wchodzącym na ten rynek dostęp do energii elektrycznej, którą mogą handlować i dostarczać odbiorcom końcowym. Biorąc pod uwagę wysoki stopień koncentracji polskiego rynku energii elektrycznej po stronie mocy wytwórczych, nie uważamy, by był on dostatecznie rozwinięty by efektywnie zapobiegać nadużywaniu pozycji dominującej. Rynek energii elektrycznej w Polsce postrzegany jest często przez spółki na nim handlujące jako mało konkurencyjny i niepłynny. Opublikowany niedawno raport Urzędu Regulacji Energetyki na temat realizacji obowiązku publicznej sprzedaży energii przez giełdę w 2019 roku wskazuje ponadto, że obecny kształt obliga giełdowego nie stanowi znacznego obciążenia dla dużych producentów energii elektrycznej. W związku z tym, propozycja zastosowania zapisów konsultowanej ustawy do zawartych już transakcji (art. 3.2 projektu ustawy) jest zupełnie nieuzasadniona.

Celem poprawy elastyczności zawieranych transakcji handlowych na silnie skoncentrowanym rynku energii elektrycznej w Polsce, proponujemy zmianę sposobu realizacji obliga giełdowego w miejsce jego zniesienia. W pierwszym etapie, proponujemy rozszerzenie listy platform handlu na których obowiązek sprzedaży może być realizowany (zawartej w art. 49a ustawy Prawo energetyczne) o wszystkie zorganizowane platformy obrotu (w rozumieniu Dyrektywy MiFID II) zarejestrowane na terenie Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Powyższa zmiana umożliwiłaby uczestnikom rynku handel zarówno na giełdach towarowych, jak i na platformach brokerskich w sposób przejrzysty i łatwy do nadzoru. Wraz ze wzrostem konkurencyjności i

Dodatkowe kolejne akty prawne przygotowane przez unijnego ustawodawcę wprowadzają dodatkowe rozwiązania mające na celu zwiększenie płynności oraz głębokości rynku energii elektrycznej, a także znoszą bariery wejścia na rynek, w tym również dla podmiotów o niewielkiej sile rynkowej.

Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas

			<p>ograniczeniem stopnia koncentracji na polskim rynku energii elektrycznej, na wniosek Urzędu Regulacji Energetyki można byłoby rozpocząć konsultacje na temat stopniowego znoszenia obliża giełdowego.</p>	<p>pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce. ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.</p>
Uwaga ogólna	Urząd Regulacji Energetyki	<p>Jako organ powołany do regulacji działalności przedsiębiorstw działających na rynku energii, który w swych działaniach zobowiązany jest zmierzać do równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców energii – wyrażam negatywne stanowisko do przedstawionego projektu – z przyczyn wskazanych poniżej.</p> <p>Wśród argumentów zawartych w uzasadnieniu do projektu ustawy przemawiających, zdaniem projektodawcy, za zniesieniem obowiązku sprzedaży energii elektrycznej na giełdzie towarowej, o którym mowa w art. 49a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 z późn. zm.), tj. tzw. obliża giełdowego, wskazano taki, iż sprzedaż giełdowa prowadzi do zawierania umów sprzedaży po najwyższej cenie ofertowej (co sugeruje, że cena jest zawyżona lub wyższa, niż gdyby rynek funkcjonował na innych zasadach) oraz że partycypacja w rynku giełdowym wiąże się z kosztami dla jego uczestników oraz dodatkowym obowiązkiem dla Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zniesienie obliża giełdowego nie stoi w sprzeczności ze wskazanymi przepisami Rozporządzenia UE 2019/943. Przedmiotowa propozycja zmiany ustawy Prawo energetyczne nie wpływa negatywnie na proces kształtowania się ceny energii elektrycznej jako wyniku gry popytu i podaży, a także nie ogranicza swobody zawierania transakcji handlowych, ponieważ uczestnicy rynku będą mieć</p>	

Praktyka i doktryna modelowania rynków energii wskazuje natomiast (na przykładzie jednego z najbardziej rozwiniętych regionów na świecie, Kalifornii), iż błędny model rynku może prowadzić do rozległego, uciążliwego black-outu. Problem ten wyniknął z przyjęcia modelu rynku, który prowadził do sztucznego zaniżania cen transakcyjnych oraz nie dawał producentom energii rynkowej zachęty do inwestycji w moce produkcyjne. Wydaje się też, że i Unia Europejska dokonała wyborów aksjologicznych, co jest czytelne w treści rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej, gdzie wyraźnie wskazuje się, iż docelowym modelem wspólnego rynku energii jest transparentny system rynkowy, systemy wsparcia jak rynek mocy traktuje się jako rozwiązanie warunkowe i wyjątkowe. Likwidacja obliża giełdowego – w ocenie Urzędu Regulacji Energetyki - może spowodować trudności w wypełnieniu przez Polskę warunków szczegółowo opisanych w art. 3 oraz art. 7-8 ww. rozporządzenia.

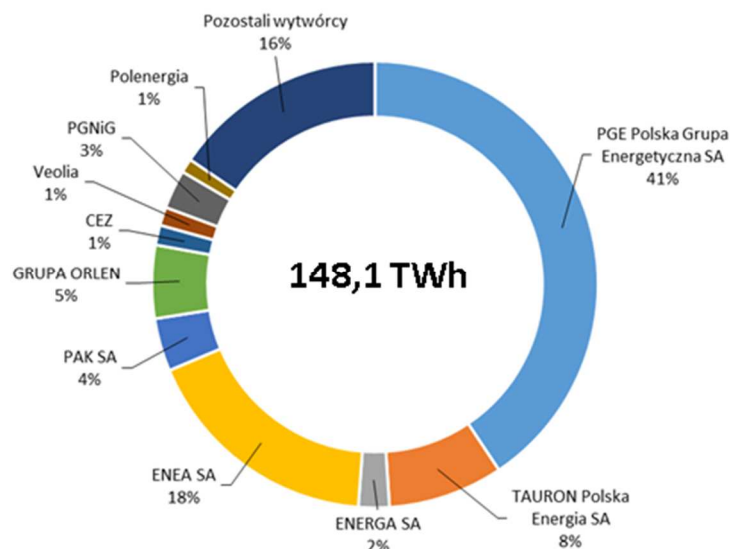
Dodatkowo, opierając się na nauce ekonomii oraz prawa antymonopolowego wskazać można, że likwidacja (bądź jego zniwelowanie do poziomu nieistotnego) obrotu giełdowego nie doprowadzi do obrony przed zawyżaniem cen przez dostawców energii. Przeciwnie, struktura rynku, która w przypadku Polski jest oligopolistyczna (z uwagi na 3 dominujące grupy kapitałowe, które posiadając jednocześnie zasoby wytwórcze, spółki obrotu, spółki dystrybucyjne oraz odbiorców końcowych, tj. : PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., ENEA S.A., TAURON Polska Energia S.A.) wskazuje na ryzyko działań, których celem będzie maksymalizacja zysku przez głównych graczy rynkowych. Obecni liderzy rynku wytwarzania wykorzystując swoją siłę rynkową, przewagę informacyjną oraz będąc zasobni w dodatkowe środki z mechanizmu mocowego doprowadzą do eliminacji mniejszych niezależnych sprzedawców energii elektrycznej. Rynek pozagiełdowy nie tylko nie daje gwarancji, że ceny będą niższe, ale przeciwnie – zwiększa ryzyko dokonywania transakcji w sposób niedozwolony przez prawo, nie ułatwiając zadania jego nadzorowania. Dodatkowo – niska cena energii, cena energii wyznaczana poniżej kosztów plus marża (jak pokazuje przykład Kalifornii) również nie jest dobra dla rynku, nie przyczynia się bowiem do inwestowania w moce wytwórcze i stanowi zagrożenie dla dostaw energii dla odbiorców/konsumentów.

możliwość swobodnego wyboru miejsca obrotu energią elektryczną (obrot na zorganizowanej platformie obrotu lub poza nią). Uczestnicy rynku będą mieli swobodę wyboru miejsca i sposobu zawierania transakcji zarówno na rynkach spot (których dot. art. 7 i 8 Rozporządzenia UE 2019/943), jak i rynkach terminowych.

Należy podkreślić, że celem przedmiotowej regulacji nie jest zlikwidowanie rynku giełdowego, ale zniesienie obowiązku obrotu jedynie poprzez tę platformę. Podmioty, które nadal będą zainteresowane handlem na rynku giełdowym nie będą zniechęcane lub ograniczane w takiej formie realizacji handlu.

Zniesienie obliża giełdowego zrównuje wytwórców OZE - dotąd zwolnionych z obowiązku sprzedaży poprzez zorganizowaną platformę obrotu – z wytwórcami dotąd zobligowanymi do handlu na rynku giełdowym. Dzięki temu, obie grupy uczestników rynku będą miały swobodę w kształtowaniu swojej polityki sprzedażowej.

Rysunek 1. Udział grup kapitałowych w wolumenie energii elektrycznej wprowadzonej do sieci w 2019 r. (przy uwzględnieniu struktury podmiotowej według stanu na 31 grudnia 2019 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ARE SA

Zniesienie obliża giełdowego spowoduje zasadniczą zmianę struktury zakupu energii elektrycznej przez przedsiębiorstwa obrotu energią, bowiem brak obowiązku giełdowego spowoduje przeniesienie kontraktacji do umów dwustronnych OTC. Na giełdzie będzie mniej oferowanego wolumenu i de facto obroty na giełdzie zmaleją, co przełoży się na mniej konkurencyjne ceny, które będą bardziej podatne na manipulacje. Na giełdzie będą oferowane w większości drogie kontrakty SPOT dnia bieżącego i dnia następnego, przez co średnia cena na giełdzie wzrośnie. Rynek krajowy stanie się przez to mniej konkurencyjny.

Zniesienie obliża giełdowego przy dzisiejszych mechanizmach rynkowych nie zmniejszy importu energii, a zatem nie zwiększy krajowej produkcji energii

Jest to szczególnie istotne w kontekście zwiększenia dostępu do rynku podmiotów mniejszych, dla których bezpośredni udział w rynku giełdowym mógłby być zbyt dużym wyzwaniem organizacyjnym, a w przypadku zniesienia obliża zapewnią im zbliżone warunki do obrotu, podobnie jak dużym uczestnikom rynku.

Ponadto, należy podkreślić, że od momentu wprowadzenia obliża giełdowego, rynek energii elektrycznej rozwinął się. Pojawiają się nowi uczestnicy rynku, dynamicznie rozwija się energetyka prosumencka, a wytwórcy OZE zwiększają wolumeny sprzedawanej energii. W związku z tym, zmienia się struktura wytwarzania energii elektrycznej, a w związku z rosnącą rolą OZE obrót energią elektryczną na rynkach krótkoterminowych będzie coraz większy. Podmioty tego typu będą zainteresowane uczestnictwem w obrocie giełdowym, w tym poprzez agregatorów.

W zakresie nadzoru nad rynkiem energii elektrycznej, w tym nad rynkiem giełdowym, należy

elektrycznej z węgla. Wytwórcy będą przerzucać koszty własnego wytwarzania na odbiorców końcowych przedstawiając im droższe oferty. Wysokie ceny hurtowe będą zatem pokrywali odbiorcy końcowi. Na zniesieniu obliża sprzedaży energii elektrycznej przez giełdę zyskają przede wszystkim najwięksi wytwórcy energii elektrycznej w kraju, którzy sprzedają swoim odbiorcom końcowym mniej energii elektrycznej niż sami generują. Przede wszystkim dotyczy to wytwórców w grupach kapitałowych tj. : PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., ENEA S.A., TAURON Polska Energia S.A. Dlatego płynny rynek hurtowy, dzięki obecnie obowiązującym regulacjom, jest warunkiem koniecznym dla istnienia konkurencyjnego rynku energii w Polsce, w tym rynku detalicznego.

Należy zwrócić uwagę, że już po wprowadzeniu obliża giełdowego od 2010 r. ilość podmiotów na rynku się zmniejszała. Powodem były konsolidacje, które nadal postępują i przekształcenia własnościowe czy nawet bankructwa słabych podmiotów. Im mniej uczestników rynku tym łatwiej o mniej konkurencyjne ceny energii. W warunkach postępującej konsolidacji obliża giełdowe z perspektywy przejrzystości obrotu jest nadal potrzebne. Pełni ono funkcję animatora rynku dla podmiotów dominujących. Dodatkowo obroty na giełdzie dają gwarancję stosowania cen rynkowych przez wszystkie podmioty skonsolidowane w grupach kapitałowych.

Tabela. Kierunki sprzedaży energii elektrycznej – wytwórcy [TWh]*

Rok	Przedsiębiorstwa obrotu	Rynki regulowane w tym giełda energii	Rynek bilansujący	Eksport	Odbiorcy końcowi	Pozostała sprzedaż**
2009	126,1	0,3	8,5	0,01	3,0	2,0
2010	125,4	6,0	8,5	0,00	2,1	0,1
2011	49,9	86,5	5,9	0,0	1,4	3,4
2012	44,1	88,9	5,5	0,1	1,9	3,2
2013	57,6	80,1	6,4	0,0	3,3	4,7

podkreślić, że obok Prezesa URE, kompetencje w tym zakresie ma również Prezes UOKiK oraz KNF. Wszystkie trzy organy wyposażone są w narzędzia do monitorowania funkcjonowania rynku energii elektrycznej, a przedmiotowa regulacja nie ogranicza ich kompetencji w tym zakresie.

2014	53,3	79,3	9,2	0,0	2,0	2,8
2015	66,9	71,3	7,9	0,0	3,7	3,4
2016	64,7	66,0	10	0,0	2,5	3,2
2017	103,5	28,3	8,1	0,0	2,1	1,2
2018	101,7	35,1	8,6	0,0	3,2	1,9
2019	62,7	77,0	8,8	0,0	2	1,9

* Tabela obejmuje także sprzedaż energii elektrycznej pochodzącej z zakupu wytwórców.

** Pozostała sprzedaż obejmuje m.in. ilość energii elektrycznej sprzedawanej do OSP i OSD.

Uwaga: dotyczy wytwórców energetyki zawodowej, składających sprawozdanie G -10.1k - Sprawozdanie o działalności elektrowni cieplnej zawodowej. *Źródło: URE na podstawie danych ARE SA.*

Przed wprowadzeniem obliwa giełdowego (do sierpnia 2010 r.) kontrakty dwustronne były główną formą handlu hurtowego energią elektryczną. W ramach takich kontraktów wytwórcy sprzedawali przedsiębiorstwom obrotu ponad 90% energii elektrycznej. Dominowała sprzedaż odbiorcom w ramach własnej grupy kapitałowej. Pozostała sprzedaż była realizowana na rynku bilansującym (w tym na potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa pracy KSE) oraz w niewielkim stopniu na rynkach spotowych (giełda, internetowe platformy obrotu energią elektryczną). Giełda energii traktowana była marginalnie przez uczestników hurtowego rynku energii elektrycznej. Po wprowadzeniu obliwa giełdowego w wymiarze 15% wytworzonej energii elektrycznej (w sierpniu 2010 r.) nastąpiła znacząca zmiana struktury sprzedawanej przez wytwórców energii. Dodatkowo, przedsiębiorstwa biorące udział w programie pomocy publicznej kosztów osieroconych, zobowiązane były do kierowania 100% energii na giełdę. W tym czasie zmniejszyła się wyraźnie sprzedaż wytwórców energii do przedsiębiorstw obrotu na rzecz sprzedaży poprzez giełdę.

Dane w tabeli poniżej pokazują, iż po zakończeniu korzystania (w 2016 r.) z programu pomocy publicznej w obszarze kosztów osieroconych przez wytwórców z grupy kapitałowej PGE, nastąpił powrót do kierunków handlu energią sprzed 2010

r. Energia z rynków regulowanych została ponownie przekierowana do przedsiębiorstw obrotu należących do własnej grupy kapitałowej. Nastąpił też istotny wzrost hurtowych cen energii elektrycznej. W związku z tym w 2018 r. został zwiększony obowiązek sprzedaży w publicznym obrocie dla wytwórców energii elektrycznej do 30%, a następnie do 100% w 2019 r. Działanie to przyniosło wymierny rezultat, gdyż w 2019 r. nastąpił znaczny wzrost wolumenu sprzedaży wytwórców i spółek obrotu poprzez giełdę energii. Zarówno wytwórcy, jak i spółki obrotu w 2019 r. dokonywali również sprzedaży części energii elektrycznej do przedsiębiorstw obrotu z własnej grupy kapitałowej.

Tabela 2. Sprzedaż energii elektrycznej, wyprodukowanej przez wytwórców, na Towarowej Giełdzie Energii S.A. (TGE S.A.) i przedsiębiorstwom obrotu (w latach 2016 i 2017 obligo giełdowe wynosiło 15%, w 2018 r. – 30%, w 2019 r. -100%)

Wyszczególnienie		Rok					
		2016		2017		2018	
		Ilość (MWh)	Cena (zł/MWh)	Ilość (MWh)	Cena (zł/MWh)	Ilość (MWh)	Cena (zł/MWh)
Wielkość produkcji brutto		140 378 170		140 265 191		139 650 182	
Sprzedaż na TGE S.A.		66 375 127	168,45	27 675 030	162,13	34 991 516	193,16
w tym	rynek chwilowy (spotowy)	5 719 674	178,39	4 827 908	164,88	3 589 774	245,76
	rynek terminowy	60 655 448	167,51	22 845 369	161,56	31 401 740	187,14
Sprzedaż przedsiębiorstwom obrotu		62 285 883	169,86	100 683 966	165,30	95 565 960	178,05
z tego	w ramach własnej grupy	50 638 686	170,74	84 764 736	165,73	85 781 004	178,15
	poza własną grupę	11 647 197	166,05	15 919 230	163,02	9 784 956	177,15

Rynek chwilowy (spotowy) - Rynek Dnia Następnego (RDN) wraz z Rynkiem Dnia Bieżącego (RDB).

Uwaga: dotyczy wytwórców energetyki zawodowej, składających sprawozdanie G -10.1k - Sprawozdanie o działalności elektrowni cieplnej zawodowej. Źródło: *Obliczenia własne na podstawie danych ARE SA.*

Tabela 3. Sprzedaż energii elektrycznej, wyprodukowanej przez wytwórców, na TGE S.A. i przedsiębiorstwom obrotu, jako procent produkcji brutto.

Wyszczególnienie		Rok			
		2016	2017	2018	2019
Sprzedaż na TGE S.A.		47,28%	19,73%	25,06%	45,54%
Sprzedaż przedsiębiorstwom obrotu		44,37%	71,78%	68,43%	38,22%
z tego	w ramach własnej grupy kapitałowej	36,07%	60,43%	61,43%	32,40%
	poza własną grupę kapitałową	8,30%	11,35%	7,01%	5,82%

Uwaga: dotyczy wytwórców energetyki zawodowej, składających sprawozdanie G -10.1k - Sprawozdanie o działalności elektrowni cieplnej zawodowej. Źródło: *Obliczenia własne na podstawie danych ARE SA.*

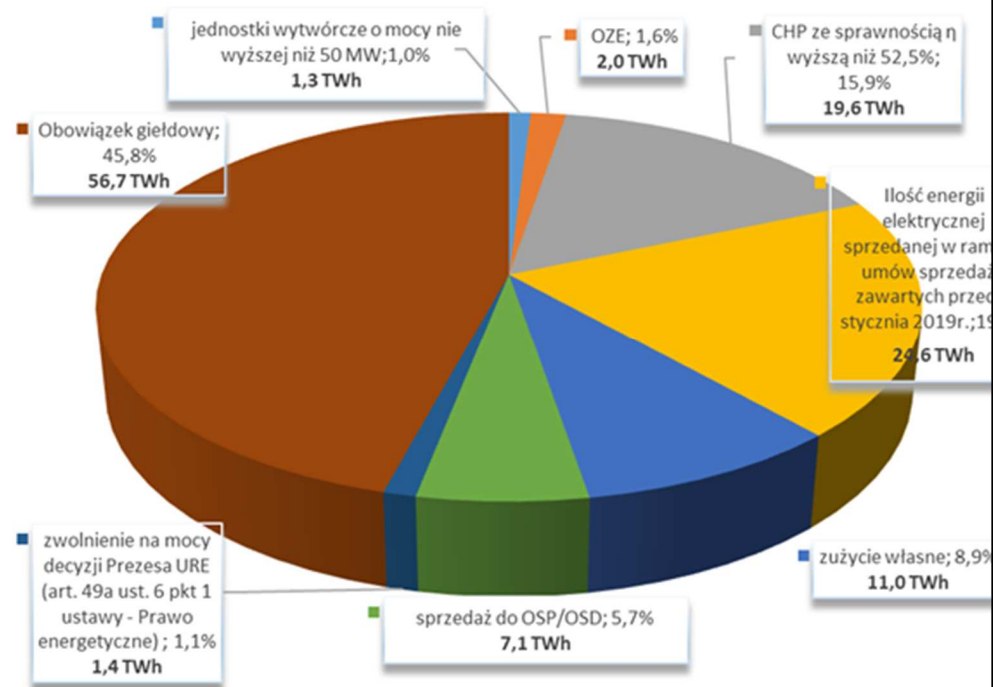
Z analizy danych zamieszczonych w tabeli 3 wynika, że:

- 1) sprzedaż energii elektrycznej poza TGE S.A. wynika ze zwolnień z obowiązku sprzedaży na podstawie art. 49a ust. 5 ustawy – Prawo energetyczne, wyłączeniu podlega m.in. energia elektryczna:
 - wytworzona z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii,
 - wytworzona w kogeneracji ze średnioroczną sprawnością przemiany, o której mowa w art. 3 pkt 36 lit. a, wyższą niż 52,5%,
 - wytworzona w jednostce wytwórczej o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie wyższej niż 50 MW.
- 2) w każdym roku wytwórcy kierują większość sprzedaży, zwolnionej z obowiązku sprzedaży na giełdzie, głównie do przedsiębiorstw obrotu w ramach własnej grupy kapitałowej.

Prezes URE, od momentu wprowadzenia obliga giełdowego, został zobowiązany do kontroli realizacji tego obowiązku przez zobowiązane podmioty. Kontroli za 2019 rok poddano grupę 24 największych wytwórców, których łączna produkcja energii elektrycznej brutto stanowiła ponad 80% krajowej produkcji. Należy zauważyć, że obciążenie obligiem w rzeczywistości nie obejmowało i nie obejmuje całej produkcji energii elektrycznej brutto wytwarzanej przez wytwórców. Na podstawie badania wytwórców za 2019 r. (wytwórcy zobowiązani do sprzedaży 100% wytworzonej energii w ramach obowiązku giełdowego), stwierdzić należy, że w rzeczywistości obowiązek giełdowej sprzedaży obejmował jedynie około 46% produkcji energii elektrycznej brutto badanych podmiotów, co stanowiło ok. 36% energii wyprodukowanej w kraju. Przedsiębiorstwa w większości skorzystały z ww. przepisów umożliwiających sprzedaż energii poza giełdą.

Po likwidacji obliga bez wątpienia wolumen obrotów na giełdzie znacząco spadnie. Obecnie już część wolumenów w ramach kontraktów OTC, które potencjalnie zmniejszają przedmiotowy obowiązek giełdowy, jest w obrocie pozagiełdowym. Kontrola obliga za 2019 r. wykazała, iż wolumeny z umów zawartych przed 1 stycznia 2019 r., podlegające wyłączeniu z obliga, dotyczą kontraktów wieloletnich zawartych w latach wcześniejszych. Umowy wieloletnie zawarto na okres bezterminowy i obejmują w większości przypadków duże wolumeny na dostawy energii elektrycznej.

Rysunek 2. Udział obowiązku giełdowego i ustawowych wyłączeń w produkcji energii elektrycznej brutto w 2019 r.

Należy także zauważyć, iż dane z notowań giełdowych, gdzie znaczący udział mają kontrakty handlowe wytwórców objętych obligiem, mają zastosowanie przy obliczaniu przez Prezesa URE wskaźników cenowych: średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b ustawy – Prawo energetyczne oraz średnich kwartalnych cen energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18a tej ustawy. Wskaźniki te wykorzystywane są do wyznaczania wielkości pomocy publicznej dla różnych programów pomocowych, np.:

- przy ustalaniu korekt kosztów osieroconych dla jednostek wytwórczych opalanych gazem ziemnym w ramach ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1874),

- przy ustalaniu parametrów dotyczących wsparcia dla OZE w ramach ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2020 r. poz. 261 z późn. zm., dalej „ustawa OZE”), tj. np.: ceny zakupu energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, o której mowa w art. 42 ust. 1 i 5 ustawy OZE, planowanej wypłaty na pokrycie ujemnego salda, o którym mowa w art. 93 ustawy OZE.

Średnia cena sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym obejmuje sprzedaż oraz wartość sprzedanej energii realizowaną przez wytwórców i spółki obrotu w konkurencyjnych segmentach krajowego hurtowego rynku energii elektrycznej, tj. do spółek obrotu w ramach kontraktów dwustronnych poza własną grupą kapitałową oraz na giełdę energii. W związku z powyższym w jej kształtowaniu istotne znaczenie ma udział sprzedaży energii elektrycznej przez przedsiębiorstwa objęte obligiem w ramach kontraktów giełdowych.

Cena ustalana na rynku konkurencyjnym (do którego nie należą kontrakty zawierane wewnątrz grup kapitałowych) ma istotne znaczenie również dla regulacji cen energii tych przedsiębiorstw obrotu energią, które są zobowiązane do przedstawiania do zatwierdzenia taryf. W przypadku, gdy cena giełdowa będzie wyznaczana głównie oparciu o transakcje zawierane rynkach dnia następnego i dnia bieżącego, może okazać się, że cena ta będzie znacznie niższa niż cena zawarta w kontraktach wewnątrzgrupowych. W takiej sytuacji uzasadniona cena energii, która powinna zostać przyjęta do kalkulacji taryf, może być znacząco niższa niż cena kontraktów wewnątrzgrupowych.

Proponowana zmiana znacząco także wpłynie na system aukcyjny oraz systemy FIT/FIP tj. systemy służące wspieraniu wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, poprzez zniekształcenie sposobu obliczania wartości energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii sprzedanej w danym miesiącu przez wytwórcę, o którym mowa w art. 93 ust. 2 ustawy OZE. Wartość ta obliczana jest na podstawie średniej dziennej ceny energii elektrycznej, stanowiącej średnią arytmetyczną obliczoną ze średnich ważonych wolumenem transakcji sesyjnych giełdowych cen energii elektrycznej we wszystkich godzinach dnia dostawy tej energii, zawartych na rynku, na którym są zawierane transakcje sesyjne giełdowe z dostawą energii elektrycznej w dniu następnym i dwa dni po dniu zawarcia transakcji sesyjnych giełdowych. Jako, że zniesienie obliiga giełdowego prawdopodobnie zmniejszy wolumen transakcji sesyjnych giełdowych, doprowadzając do zwiększenia średniej

dziennej ceny energii elektrycznej, a w konsekwencji do powstania dodatniego ujemnego salda w większym niż dotychczas prognozowano rozmiarze - będzie to miało niezwykle negatywny wpływ na dotychczasowych uczestników aukcji. W rezultacie, wzrost średnich cen może również bezpośrednio przełożyć się na wyższe ceny energii w przyszłych ofertach aukcyjnych OZE w celu uniknięcia przez wytwórców zwrotu dodatniego salda.

Tabela. Waga TGE w liczeniu cen na rynku konkurencyjnym w latach 2017-2019

Cena roczna

Lata	Udział sprzedaży na TGE S.A. w całkowitej sprzedaży energii na rynku konkurencyjnym	
	wolumen	wartość wolumenu
2017	70,22%	70,18%
2018	77,39%	78,93%
2019	91,88%	92,22%

Źródło: Opracowanie własne

Cena kwartalna

Kwartaly	Udział sprzedaży TGE S.A. w całkowitej sprzedaży energii na rynku konkurencyjnym	
	wolumen	Wartość wolumenu
I kw 2017	70,89%	70,88%
II kw 2017	67,80%	67,46%
III kw 2017	68,47%	68,52%

IV kw 2017	70,40%	70,59%
I kw 2018	74,90%	75,37%
II kw 2018	78,51%	79,39%
III kw 2018	79,74%	81,74%
IV kw 2018	78,04%	80,15%
I kw 2019	88,09%	88,16%
II kw 2019	93,83%	94,03%
III kw 2019	93,05%	93,38%
IV kw 2019	90,99%	91,33%
I kw 2020	93,85%	93,96%
II kw 2020	95,78%	95,78%
III kw 2020	96,12%	96,09%

Źródło: Opracowanie własne

Należy również zauważyć, że w uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano m.in., że „Przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (REMIT) tworzą dojrzałe rozwiązania w tym zakresie oraz dają odpowiednie uprawnienia poszczególnym instytucjom i organom, w szczególności krajowym organom regulacyjnym. (...) Dzięki temu Prezes Urzędu Regulacji Energetyki dysponować będzie odpowiednimi narzędziami do zapobiegania nadużyciom i próbom nadużyć na rynku energii elektrycznej.”

Odnosząc się do powyższego należy wskazać, że zgodnie z art. 13 rozporządzenia 1227/2011, krajowe organy regulacyjne zapewniają stosowanie zakazów określonych w art. 3 i 5 tego rozporządzenia oraz przestrzeganie obowiązku określonego w art. 4 tego rozporządzenia. W celu umożliwienia realizacji powyższego obowiązku, ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1618), Prezesowi URE przyznano kompetencje w zakresie dokonywania kontroli oraz prowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawie manipulacji na rynku lub próby manipulacji na rynku. Należy jednak podkreślić, że narzędzia, w które Prezes URE został wyposażony nie w pełni służą

zapobieganiu manipulacjom na rynku, próbom manipulacji na rynku lub niezgodnemu z prawem wykorzystaniu informacji wewnętrznej ponieważ przepisy tej ustawy (kontrola REMIT i postępowania wyjaśniające), mają przede wszystkim na celu umożliwienie wykrywania manipulacji na rynku, tj. podjęcie działań, gdy istnieje już podejrzenie, że mogło dojść do naruszenia.

Zapobieganiu manipulacji na rynku służy właśnie art. 49a ustawy – Prawo energetyczne, który **zapobiega** m.in. sytuacjom, w których wytwórcy funkcjonujący w dużych grupach kapitałowych skupiających także przedsiębiorstwa obrotu handlują energią elektryczną pomiędzy podmiotami wewnątrz swojej grupy kapitałowej, co w efekcie powoduje, że znaczna część energii elektrycznej omija rynek giełdowy. Zatem w ocenie Prezesa URE obowiązek publicznej sprzedaży energii elektrycznej w dużej mierze przeciwdziała nadużyciom na hurtowym rynku energii elektrycznej, ponieważ uczestnicy tego rynku zobowiązani są do stosowania się do ściśle określonych przez podmioty prowadzące giełdy towarowe reguł postępowania, zawierając stosowne umowy z tymi podmiotami.

W tym miejscu należy podnieść, że przepisy rozporządzenia 1227/2011 nadały osobom zawodowo organizującym transakcje na hurtowym rynku energii, takim jak giełdy towarowe energii szczególne znaczenie i szczególną rolę na rynku energii w kontekście zapobiegania manipulacjom na tym rynku. Giełdy towarowe, ze względu na charakter swojej zawodowej aktywności (zawodowe organizowanie transakcji zakupu/sprzedaży) oraz wynikającą z tego profesjonalną znajomość zasad funkcjonowania rynków, które prowadzą, zobowiązane zostały do monitorowania transakcji zawieranych na tych rynkach w celu identyfikowania wszelkich przypadków naruszenia zasad uczciwego obrotu oraz przypadków uzasadniających podejrzenie wystąpienia manipulacji na rynku lub próby manipulacji na rynku. Jednym z głównych założeń rozporządzenia 1227/2011 jest monitorowanie przez giełdy towarowe sposobu składania zleceń i zawierania transakcji na rynku giełdowym przez przedsiębiorstwa energetyczne w celu identyfikacji wszelkich przejawów działania niezgodnego z zasadami uczciwego obrotu, które mogłyby prowadzić do nieuzasadnionego wzrostu cen energii elektrycznej na skutek wykorzystania siły rynkowej lub innych form manipulacji rynkowych. Jeśli zatem obowiązek publicznej sprzedaży energii elektrycznej zostanie zniesiony i w konsekwencji obrót energią elektryczną będzie realizowany głównie w kontraktach bilateralnych (OTC) poza giełdą towarową - przewidziane

przez przepisy rozporządzenia 1227/2011 ww. narzędzie pozostanie w praktyce niewykorzystane.

Mając na względzie powyższe warto zastanowić się czy w sytuacji, w której przy obecnej strukturze rynku handel energią elektryczną w głównej mierze będzie odbywał się poza rynkiem giełdowym możliwe jest stworzenie w pełni konkurencyjnego rynku energii elektrycznej oraz czy cena, która ukształtuje się na rynku giełdowym, będzie nadal ceną rynkową (ukształtowaną na rynku konkurencyjnym), skoro będzie ustalona w obszarze niewielkiego wycinka hurtowego rynku energii elektrycznej, jakim przypuszczalnie będzie rynek giełdowy po zniesieniu obowiązku publicznej sprzedaży energii elektrycznej.

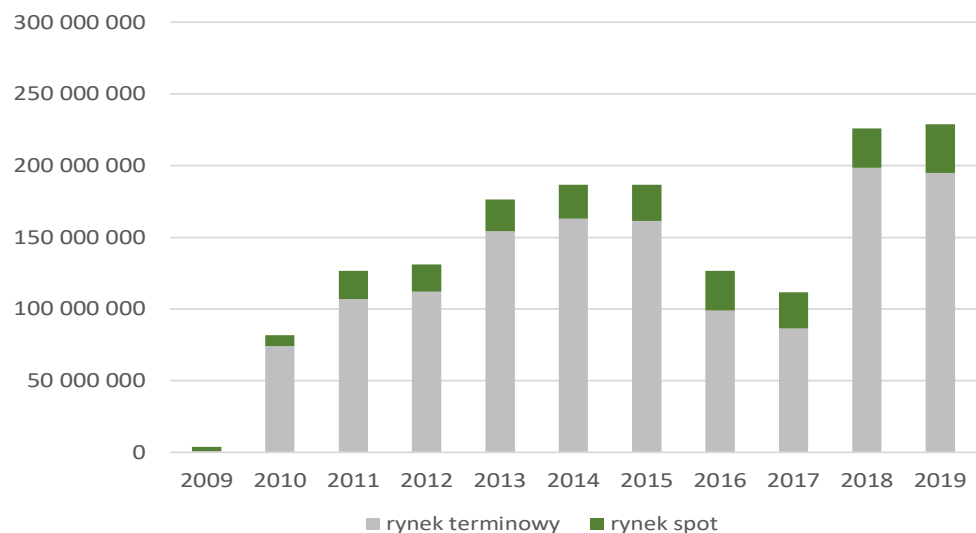
Warto podkreślić, że w 2019 r. trzech największych wytwórcy energii elektrycznej (skupieni w grupach kapitałowych: PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., ENEA S.A., TAURON Polska Energia S.A.) dysponowali w sumie prawie 2/3 mocy zainstalowanych i odpowiadali za ok. 67% produkcji energii elektrycznej w kraju. Przy czym wśród trzech dominujących podmiotów w rynku wytwarzania energii elektrycznej, w 2019 r. wzrosło znaczenie wytwórców funkcjonujących w grupie kapitałowej PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. Taki stan rzeczy wynika z oddania do eksploatacji w 2019 r. dwóch nowych bloków nr 5 i nr 6 w Elektrowni Opole o mocy zainstalowanej 900 MW każdy. Przy tak dużej koncentracji rynku, w ocenie Prezesa URE, zniesienie obowiązku publicznej sprzedaży energii pociąga za sobą zbyt duże ryzyko zmian w kierunkach sprzedaży energii elektrycznej, które negatywnie wpłyną na poziom konkurencji na hurtowym rynku energii, a tym samym doprowadzą do znacznego wzrostu cen energii elektrycznej.

Nie można mieć bowiem wątpliwości, że konsolidacja sektora elektroenergetycznego przekłada się na podwyższone ryzyko wykorzystywania siły rynkowej przez przedsiębiorców funkcjonujących w ramach grup kapitałowych skupiających każdy z elementów łańcucha dostaw energii elektrycznej tj. od wytworzenia energii elektrycznej, poprzez jej sprzedaż hurtową, jej dystrybucję sieciami elektroenergetycznymi, a skończywszy na sprzedaży do odbiorców końcowych, w tym odbiorców w gospodarstwach domowych. Zatem zapewnienie transparentnego mechanizmu obrotu energią elektryczną na rynku hurtowym oraz zagwarantowanie równoprawnego dostępu wszystkich uczestników rynku do tej energii jest kwestią priorytetową. Dotyczy to w szczególności sprzedaży energii elektrycznej przez wytwórców skonsolidowanych pionowo w ramach grup kapitałowych.

			Z uwagi na powyższe – proponuję zrezygnować z projektowanej regulacji.	
	Uwaga ogólna	Towarowa Giełda Energii	<p>Cel obliga</p> <p>Obligo giełdowe w zakresie energii elektrycznej w obecnej formie (nominalnie 100%) zostało wprowadzone od 2019 r. Ustawą z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw. Wcześniej obbligo istniało w ograniczonym zakresie. Warto w tym miejscu przytoczyć in extenso uzasadnienie wspomnianej powyżej ustawy, które w przekonaniu TGE nie straciło na aktualności:</p> <p><i>„Zmiana dotycząca modyfikacji zakresu obowiązku sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej poprzez jej podniesienie z 30% do 100% ma na celu poprawę przejrzystości rynku energii. Wpływ giełdowego rynku energii na życie gospodarcze i sytuację obywateli jest tak duży, że nie można pozwolić na funkcjonowanie tego rynku w sposób nieprzejrzysty. Obecnie dochodzi do sytuacji, w których pionowo zintegrowane grupy energetyczne mogą handlować energią pomiędzy podmiotami wewnątrz swojej struktury, co skutkuje faktem, że znaczna część energii omija główny rynek giełdowy. Podniesienie obliga do poziomu 100 procent ma na celu ograniczenie ewentualnych wzrostów cen energii elektrycznym na rynku hurtowym, niewynikających z czynników fundamentalnych wpływających na koszt jej wytworzenia czy pozyskania z sąsiadujących systemów. Jednocześnie prognozuje się zmniejszenie ryzyka istotnych wahań cen, dzięki poprawie płynności i transparentności na Towarowej Giełdzie Energii i ograniczeniu możliwości wpływania na cenę przez uczestników posiadających dominującą pozycję. Powyższe, w ocenie projektodawcy, ustabilizuje ceny energii elektrycznej na rynku hurtowym na konkurencyjnym poziomie, co w konsekwencji zapobiegnie nieuzasadnionym ich wzrostom dla odbiorców energii elektrycznej. Rozwiązanie to powinno długoterminowo poprawić pozycję odbiorców na krajowym rynku energii elektrycznej.”</i></p> <p>Istnienie obliga sprzyja zapewnieniu transparentności rynku energii oraz zapobieganiu nieuzasadnionym wzrostom cen. W tym zakresie wpływ obliga należy ocenić niewątpliwie pozytywnie. Trudno zgodzić się z tezą, iż cel ten został już trwale i nieodwracalnie osiągnięty, a obbligo jest zbędne. Zapewnienie transparentności rynku jest procesem ciągłym, zatem jego likwidacja może</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Przedmiotowa regulacja nie ma na celu ograniczenia rozwoju obrotu energią elektryczną poprzez zorganizowane platformy obrotu. Jej celem jest zapewnienie, że wszyscy uczestnicy rynku mogą swobodnie dokonać wyboru platformy lub sposobu obrotu energią elektryczną. Obecnie obowiązek sprzedaży energii elektrycznej na zorganizowanej platformie obrotu dotyczy tylko wybranych uczestników rynku.</p> <p>Ponadto, rynek energii elektrycznej od momentu wprowadzenia obliga giełdowego rozwinął się. Dynamiczny rozwój energetyki rozproszonej, w tym prosumenckiej oraz zbiorczych form wytwarzania energii elektrycznej (np. klastry energii) doprowadza do zmiany struktury wytwarzania energii elektrycznej. OZE, w związku ze swoją charakterystyką wytwarzania, mogą preferować obrót na rynkach krótkoterminowych. W</p>

zaburzyć utrzymanie transparentnego rynku giełdowego, szczególnie przy obecnej strukturze rynku i planowanej dalszej jego konsolidacji. Poniżej przedstawiono diagram pokazujący wpływ obliga na obroty na giełdzie towarowej.

Wykres nr 1. Struktura wolumenu obrotów energią elektryczną na TGE w latach 2009-2020 (w MWh)

Warto wskazać iż cena energii elektrycznej wyznaczona na giełdzie, ze względu na stosowane mechanizmy, jest ceną rynkową, odzwierciedlającą rzeczywisty poziom cen w Polsce. Czynnikiem decydującym o tym, że jest to cena rynkowa, są przede wszystkim jednakowy dostęp dla wszystkich uczestników obrotu do składanych ofert oraz anonimowość transakcji zawieranych według ściśle określonych zasad.

Towarowa Giełda Energii daje możliwość zawierania transakcji głównie w oparciu o dwa systemy: system kursu jednolitego oraz system notowań ciągłych. Na rynku spot (rynek dnia bieżącego, rynek dnia następnego), który w latach 2015-2020 stanowił średnio 16,5% łącznego obrotu, transakcje są zawierane głównie w systemie kursu jednolitego, w którym kurs jest wyznaczany w punkcie przecięcia krzywej podaży i popytu na podstawie złożonych przez uczestników obrotu zleceń. Taki mechanizm zawierania transakcji na rynku spot jest najbardziej popularny w

tym zakresie, zainteresowanie OZE udziałem w rynku giełdowym może być większe.

Rynek giełdowy nadal może być atrakcyjnym miejscem obrotu energią elektryczną dla uczestników rynku, szczególnie tych zainteresowanych rynkami krótkoterminowymi, w tym korzyściami z uczestnictwa w mechanizmie łączenia rynków.

Ponadto, należy podkreślić, że obligo giełdowe nie jest mechanizmem szeroko stosowanym w innych państwach UE. W związku z tym, samo zniesienie obliga nie stanowi przesłanki do określenia, że prawidłowe funkcjonowanie rynku energii elektrycznej może być zagrożone.

Polsce i w innych krajach europejskich. W zakresie rynku kontraktów terminowych, którego wolumen w latach 2015-2020 stanowił średnio blisko 83,5% łącznego wolumenu zawieranych transakcji na TGE, transakcje są zawierane w systemie notowań ciągłych. W tym systemie notowań, mechanizm ustalania cen pozwala na prowadzenie w sposób anonimowy „negocjacji” cenowych przez uczestników obrotu poprzez wystawianie ofert kupna i sprzedaży. Transakcje zawierane są według najkorzystniejszych cen oferowanych na rynku (najniższej cenie dla ofert sprzedaży i najwyższej cenie dla ofert kupna). Dzięki dużej płynności ceny transakcji odzwierciedlają rzeczywisty poziom cen na rynku. Stosowany przez TGE mechanizm ustalania cen na prowadzonych rynkach, nie różni się zasadniczo od mechanizmów stosowanych na innych giełdach europejskich, w szczególności prowadzących obrót instrumentami na energię elektryczną czy też stricte instrumentami finansowymi, a tym samym nie wymusza zarówno wzrostu jak i spadku cen.

Należy także zwrócić uwagę, iż wbrew obiegowym opiniom obecnie obowiązujący porządek prawny umożliwia podmiotom handel hurtowy energią poza giełdą (tzw. rynek OTC), zapewniając wyważenie pomiędzy zapewnieniem przejrzystości ceny, a elastycznością wyboru sposobu zawierania transakcji przez uczestników rynku, w wyniku wprowadzonych przez ustawodawcę szeregu wyjątków od obliiga. Pomimo tego, że ustawa nakazuje sprzedaż na giełdzie 100% wyprodukowanej energii elektrycznej, to w związku z licznymi wyłączeniami oraz wzrostem OZE w miksie energetycznym realna efektywność obliiga wynosiła według komunikatu prezesa URE tylko 35,7 % energii elektrycznej wyprodukowanej w kraju w 2019 r. Wyeliminowanie obliiga wpłynie bezpośrednio na zmniejszenie tej wielkości.

Wpływ zniesienia obliiga na rynek

W opinii TGE likwidacja obliiga giełdowego, a co za tym idzie spadek płynności na rynku, będzie niekorzystna dla odbiorców hurtowych energii, którzy zostaną pozbawieni możliwości nabycia energii po cenie wyznaczonej w najbardziej transparentny sposób tj. na giełdzie. Będzie to miało także wpływ na mniejszą konkurencyjność rynku dla odbiorców końcowych. Zapewnienie maksymalnej elastyczności dla podmiotów na rynku energii łączy się właśnie z koniecznością realnego utrzymania odpowiedniego poziomu obliiga. W sytuacji całkowitego

zniesienia obliga z rynku mogą zniknąć lub mieć utrudnione działanie w szczególności spółki obrotu i podmioty nabywające energię hurtowo, którym znacznie ograniczy się dostęp do handlu energią elektryczną. Może to z kolei przełożyć się na ograniczenie dostępności dostawców dla odbiorców końcowych. Zniesienie obliga będzie niekorzystne ze względu na skoncentrowaną strukturę rynku energii, co w połączeniu z brakiem płynności ograniczy dostęp do rynku energii dla znacznej części podmiotów. Naruszona w ten sposób zostanie równość dostępu do rynku energii. W konsekwencji zniesienie obliga doprowadzi do spadku konkurencyjności na całym rynku energii.

Brak transparentnej ceny energii to także wyższe koszty oraz wzrost ryzyk rynkowych w zakresie nabywania energii dla polskich przedsiębiorstw, co może wpłynąć na ograniczenie ich konkurencyjności na rynku polskim i międzynarodowym. W wyniku znacznego zmniejszenia płynności na rynku giełdowym ograniczona zostanie także możliwość zabezpieczania się przed zmianą cen poprzez zawieranie transakcji terminowych - zarówno przez sprzedawców, jak i nabywców energii elektrycznej. Spółki obrotu będą musiały przenieść ryzyka wynikające z niskiej płynności rynku terminowego na cenę dla odbiorcy końcowego, tj. przedsiębiorstw produkcyjnych, rolnictwa oraz gospodarstw domowych.

W skali makro można spodziewać się, że likwidacja obliga zahamuje pozytywne zmiany rynku energii w Polsce, co stoi w sprzeczności z Pakietem Czysta Energia dla Wszystkich Europejczyków, który koncentruje się na większej dostępności do rynku energii w dobie transformacji obszaru wytwarzania na nowe technologie ograniczające emisję gazów cieplarnianych. Likwidacja obliga wpłynie również bezpośrednio na konkurencyjność polskiej gospodarki, w której przy obecnej energochłonności przemysłu tak istotne są czynniki cenotwórcze. Zniesienie obliga skutkować może zwiększonym udziałem transakcji bilateralnych OTC, które nie będą w sposób jednorodny i transparentny dostępne dla całego rynku. Racjonalizacja ryzyka handlowego podmiotów sprzyja ich aktywnemu uczestnictwu w obszarze dużej konkurencji. W rezultacie, scentralizowany model obrotu najbardziej sprzyja rynkowej optymalizacji sposobu pokrycia zapotrzebowania odbiorców na energię elektryczną.

Ingerencja w rynek hurtowy poprzez likwidację obliga może mieć ponadto negatywny wpływ na rozwój sektora OZE w Polsce, tak zależnego od indeksów i

innych sygnałów cenowych generowanych na rynkach energii prowadzonych przez giełdę.

Niezależnie od tego gdzie odbywa się handel, ceny giełdowe oraz indeksy stanowią odniesienie dla zawierania i rozliczania transakcji bilateralnych. Przy niskiej płynności na giełdzie podmioty mają większą możliwość wpływu na ceny rynkowe - nawet pojedyncze transakcje mogą mieć istotny wpływ na wartość indeksów na energię elektryczną. Analizy prowadzone przez TGE wspólnie z Polskim Stowarzyszeniem Energetyki Wiatrowej wskazują, że indeksy TGE wykorzystywane są w rozliczeniach sprzedaży zielonej energii do odbiorców końcowych, jak również są podstawowym wskaźnikiem oceny rentowności inwestycji w OZE oraz oceny ryzyka ich późniejszego finansowania. Dlatego głównym czynnikiem gwarantującym ich wiarygodność jest wysoka płynność na giełdzie, wynikająca m.in. z obowiązku sprzedaży energii na TGE. Zmniejszenie płynności doprowadzi do zmniejszenia transparentności a tym samym wiarygodności indeksów ustalanych na TGE, co w konsekwencji utrudni ocenę rentowności inwestycji w OZE oraz prawidłową ocenę ryzyka rynkowego.

Niska płynność instrumentów notowanych na giełdzie to także znaczny wzrost ryzyka związanego z możliwością manipulacji na rynku, niezależnie od mechanizmów kontrolnych samej giełdy, czy nadzoru realizowanego przez Prezesa URE, Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) oraz Komisję Nadzoru Finansowego. Po zniesieniu obliwa giełdowego nastąpi ograniczenie nadzoru nad transakcjami, których przedmiotem jest energia elektryczna, ponieważ większość obrotu zostanie skierowana poza transparentny rynek giełdowy.

Zmniejszenie zainteresowania uczestników obrotu giełdowego Zorganizowaną Platformą Obrotu (OTF) (rynek TGE, na którym zawierane są transakcje terminowe odpowiadające jak wskazano powyżej za średnio ponad 80% obrotu energią elektryczną na TGE) bezpośrednio przełoży się na ograniczenie zainteresowania rozwojem rynku finansowego, co z kolei wpłynie również negatywnie na realizację założeń Strategii Rozwoju Rynku Kapitałowego Ministerstwa Finansów.

Wpływ zniesienia obliwa na import energii

Zgodnie z Ustawą Prawo energetyczne obbligo dotyczy sprzedaży energii elektrycznej przez polskich producentów i z uwagi na specyfikę rynku dotyczy głównie transakcji terminowych, a więc instrumentów, które nie są objęte transgranicznym łączeniem rynków. Jedynym rynkiem częściowo powiązany z wymianą zagraniczną (importem energii) jest rynek spot, co wynika z przepisów i zasad działania rynku energii w UE. TGE uczestniczy w procesie market coupling od 2010 r. na połączeniach ze Szwecją (SwePol Link) oraz Litwą (LitPol Link). Obrót giełdowy na połączeniach z Niemcami, Słowacją oraz Czechami zostanie umożliwiony w drugim kwartale br. w ramach projektu Interim Coupling.

Zasady organizacji obrotu rynku spot w modelu market coupling, określa Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiające wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi

Strategicznie import energii do Polski zależy wyłącznie od operatora sieci przesyłowej, planów implementacji uzgodnionych z administracją państwową oraz uzgodnień koncepcyjnych na poziomie ENTSOE.

Podobnie na poziomie operacyjnym co do zasady przepływami transgranicznymi sterują Polskie Sieci Elektroenergetyczne w oparciu o Rozporządzenie (UE) 2019/943, zgodnie z którym operator jest zobowiązany do udostępniania zdolności na połączeniach transgranicznych, które mogą być wykorzystywane do transgranicznej wymiany energii elektrycznej przez uczestników rynku giełdowego.

Obroty na rynku spot, na którym pojawiały się stosunkowo niewielkie ilości energii importowanej, w latach 2018-2020 średnio nie przekraczały 15% wolumenu wszystkich transakcji zawieranych na TGE (w kolejnych latach wyniosły odpowiednio: 12,3%, 14,8%, 14,3%). Udział wymiany zagranicznej stanowił mniej niż 3% obrotów energią elektryczną notowanych na TGE.

Zgodnie z regulacjami unijnymi, do 2025 roku wszystkie kraje UE będą musiały udostępniać do handlu co najmniej 70 proc. istniejących transgranicznych mocy przesyłowych, co znaczy, że efekt wpływu energii z krajów ościennych na wyznaczenie cen w Polsce na rynku spot będzie coraz silniejszy, a ich zmienność

będzie rosła, w zależności od warunków pogodowych. Wszystko wskazuje na to, że ww. zjawisko będzie się w najbliższym czasie nasilało niezależnie od tego jaki będzie poziom obrotów na giełdzie energii.

W związku z tym i z powodów przedstawionych powyżej, w opinii TGE likwidacja obliga nie przyczyni się do spadku importu energii z krajów ościennych.

Wpływ zniesienia obliga na cenę węgla kamiennego

Ceny węgla kamiennego są silnie skorelowane z cenami innych surowców energetycznych oraz paliw, przede wszystkim ropy naftowej i gazu, które są notowane na światowych giełdach towarowych.

Ponadto, zależą one od kosztów wytwarzania, klasy energetycznej surowca, ceny transportu, marż handlowych, sezonowego zapotrzebowania na energię i ciepło oraz podaży tego surowca na rynku krajowym, a także możliwości i warunków jego importu z zagranicy.

Trudno zatem znaleźć bezpośredni związek pomiędzy zniesieniem obliga giełdowego na obrót energią elektryczną, które jak wspomniano wyżej może doprowadzić do wzrostu cen energii na rynku hurtowym, a ceną sprzedaży węgla kamiennego.

Dlatego też, zniesienie obliga może nie doprowadzić do celów oczekiwanych przez stronę społeczną zrzeszoną w górniczych związkach zawodowych, natomiast jego skutkiem ubocznym może być spadek konkurencyjności polskiego przemysłu, obniżenie eksportu energochłonnych produktów za granicę oraz niższe wpływy do budżetu państwa z tytułu malejących zysków polskich przedsiębiorstw.

Podsumowując, w ocenie Towarowej Giełdy Energii zniesienie obliga doprowadzi do spadku konkurencyjności całego rynku energii, zarówno hurtowego, jak i dla odbiorców końcowych. Istnienie obliga jest gwarantem dostępu dla znacznej części podmiotów do płynnego rynku energii. Bez obliga na odpowiednim poziomie taki dostęp może nie być możliwy. W opinii Towarowej Giełdy Energii zamiast zniesienia obliga należałoby dążyć do uproszczenia mechanizmów związanych z jego realizacją (np. poprzez

			likwidację wyjątków) przy jednoczesnym zwiększeniu elastyczności handlu przedsiębiorstw energetycznych poprzez ustalenie obliiga poniżej poziomu 100%. W każdym przypadku natomiast całkowita likwidacja obliiga będzie szkodliwa zarówno dla obecnej struktury rynku, jak i nadchodzącej transformacji, szczególnie dla sektora OZE.	
Uwaga ogólna	Energy Solution S.A.	<p>Zmiana prawna dotycząca całkowitego zniesienia obliiga giełdowego, gdy 3 lat temu zostało one podniesione teoretycznie do 100% ze względu na próbę obniżenia cen hurtowych i zwiększenie transparentności rynku, wraz z założeniem zawartym w <i>Uzasadnieniu do projektu: „Polski Plan Wdrażania zakłada etapowe wdrażanie reformy rynku energii elektrycznej, odnoszące się do zmiany zasad dotyczących bilansowania, podejścia do regulacji cen dla odbiorców końcowych i ochrony odbiorców wrażliwych, odpowiedzi odbioru oraz planowanej rozbudowy sieci i połączeń wzajemnych.”</i> wydaje się niezasadna. Rozumiemy, iż należy zapewnić uczestnikom rynku „maksymalną swobodę w realizacji indywidualnych strategii biznesowych w ramach konkurencyjnych mechanizmów funkcjonowania systemu elektroenergetycznego”, ale czy te zmiany nie powinny być realizowane stopniowo, aby móc kontrolować ewentualne skutki gospodarcze wynikające z wysokości cen energii elektrycznej?</p> <p>Proponujemy zachowanie dotychczasowych zwolnień od wysokości obowiązkowego obliiga dotyczące m.in. wytwarzanej energii elektrycznej z OZE czy w ramach energii elektrycznej będącej przedmiotem umów zawartych przed 01.01.2019 rokiem. Poziom obliiga powinien być określany corocznie na kolejny rok w drodze rozporządzenia przez odpowiedniego ministra ds. energii na podstawie analiz przepływów kontraktów na giełdzie i ich wartości. W alternatywie – odejście od obliiga powinno być stopniowe – by móc odpowiednio szybko zareagować na ewentualne negatywne skutki płynące z takiej decyzji. Dodatkowo należy zwrócić szczególną uwagę, iż polityka europejska mówi o wspólnym rynku energii jako priorytecie, a nie o zadowoleniu pojedynczych biznesów.</p> <p>Natychmiastowa likwidacja obliiga może spowodować znaczne wzrosty cen energii elektrycznej dla części odbiorców końcowych, którzy zdecydowali się na podpisanie kontraktów w elastycznym modelu zakupu energii elektrycznej (w</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projekt nie zmienia zasad prowadzenia handlu za pośrednictwem giełdy towarowej – ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów funkcjonowania obrotu giełdowego.</p> <p>Przedmiotowa zmiana nie ogranicza prawa do zawierania transakcji za pośrednictwem giełdy towarowej – decyzja o sposobie zawarcia transakcji będzie wciąż należała do przedsiębiorstwa energetycznego, które w wyniku własnej oceny ryzyka opłacalności skorzystania z możliwości dokonywania transakcji za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu, będzie podejmowała stosowne decyzje biznesowe.</p> <p>Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia</p>	

którym cenę ustala się w oparciu o moment zakupowy odpowiedniego kontraktu na giełdzie) m.in. ze względu na potencjalnie mniejszą przepustowość rynku i wyższe ceny ograniczonego produktu o wysokim zapotrzebowaniu. Można spodziewać się lepszych cen energii elektrycznej dla odbiorców końcowych, którzy będą podpisywać ofertę ze „stałą ceną” ze sprzedawcą posiadającym w swojej grupie własne aktywa wytwórcze (ze sprzedażą energii elektrycznej na OTC). **Spowoduje to spadek liczby sprzedawców i powolne zamykanie rynku energii elektrycznej.**

Zauważamy problem, iż zakładane podniesienie wysokości kar za manipulację na rynku hurtowym, może nie odstraszyć niektórych podmiotów od powyższych praktyk. Pomimo obowiązków wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w *sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (REMIT)* i posiadanych narzędzi, którymi dysponuje PURE, do dzisiaj nie zostały zakończone postępowania związane z podejrzeniami manipulacji w 2018 roku. Poddajemy zatem pod wątpliwość czy „zaawansowane procedury monitorowania siły rynkowej i nadużyć na rynku energii elektrycznej” sprawdziły się w kontekście „wystrzału” marży wytwórczej w 2018 roku z poziomu ok. 50 zł/MWh do ponad 110 zł/MWh.

przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju

				<p>konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.</p> <p>Zmiana wysokości kar jest podyktowana koniecznością dostosowania ich poziomu do aktualnych uwarunkowań rynkowych, co tym samym przyczyni się do wzmocnienia jej funkcji prewencyjnej, zmniejszając ryzyko ewentualnych naruszeń.</p>
	Uwaga ogólna	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	<p>Sugerujemy dokładną analizę skutków zniesienia tej formy sprzedaży energii, gdyż mamy obawę, czy przedmiotowe zniesienie nie spowoduje wzrostu cen energii na rynku. Intencją takiej propozycji jest ograniczenie importu energii do Polski. Mamy jednak pewne wątpliwości co do skuteczności ograniczenia importu przy pomocy zniesienia obowiązku sprzedaży giełdowej.</p> <p>Oczywiście jesteśmy świadomi, że w gospodarce rynkowej obligowanie do czegokolwiek klóci się z istotą tej formy gospodarki. Jednakże, w naszych krajowych warunkach, przy postępującej koncentracji energetyki, forma giełdowej sprzedaży może mieć pewien rynkowy sens, dlatego należy rozważyć, czy warto z niej zrezygnować. Rynek energii w naszym kraju jest w dalszym ciągu wysoce zmonopolizowany, a rozwój energetyki rynkowej w początkowej fazie inwestycyjnej.</p> <p>Tym samym, naszym zdaniem wszelkie formy urynkawiania energetyki powinny być promowane, gdyż ograniczają wzrost cen energii. Natomiast sprzedaż giełdowa, nawet na stosunkowo zmonopolizowanym rynku jest pewną formą jego urynkawiania. Mamy również wątpliwości, czy uszczelnianie polskiego rynku energii to dobra polityka długofalowa. Jeśli zniesienie obowiązku sprzedaży przez giełdę miałyby zagrozić rozwojowi energetyki rozproszonej i odnawialnej to wówczas ta decyzja będzie miał bardzo poważne skutki dla całej polskiej gospodarki, w tym dla programu Polskiej Strategii Wodorowej.</p> <p>Jeśli nastąpi radykalny stały wzrost cen energii, to przy braku możliwości jej zakupu po europejskich średnich cenach, może to spowodować wycofywanie się z naszego</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projekt nie zmienia zasad prowadzenia handlu za pośrednictwem giełdy towarowej – ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów funkcjonowania obrotu giełdowego.</p> <p>Przedmiotowa zmiana nie ogranicza prawa do zawierania transakcji za pośrednictwem giełdy towarowej – decyzja o sposobie zawarcia transakcji będzie wciąż należała do przedsiębiorstwa energetycznego, które w wyniku własnej oceny ryzyka opłacalności skorzystania z możliwości dokonywania</p>

rynku znaczących inwestorów, szczególnie ze sfery produkcyjnej – szczególnie - jeśli nie będzie możliwości zakupu zielonej energii, a krajowa podaż zielonej energii dla przemysłu będzie niewystarczająca. Z wyżej wymienionych powodów uważamy, że ostateczna decyzja w sprawie zniesienia obowiązku powinna być poprzedzona szerokimi konsultacjami z wszystkimi interesariuszami rynku energii. W opinii ZPP, likwidacja obowiązku sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej na giełdzie towarowej, rynku regulowanym lub w ramach jednolitego łączenia rynków (dalej „obligo giełdowe”) może działać w kierunku przeciwnym do rozwoju rynku, poprzez zmniejszenie płynności na giełdzie energii. Obniżenie obliża giełdowego spowoduje zmniejszenie transparentności cen na tym rynku. Pragniemy zwrócić uwagę, że dla wielu dużych odbiorców końcowych cena energii notowanej w ramach kontraktów terminowych Rynku Terminowego Produktów z dostawą energii (RTPE) na Towarowej Giełdzie Energii (TGE) jest punktem odniesienia do realizowanych strategii kontraktacji, zapewniając możliwości zakupów w dogodnym dla odbiorców momencie.

Projektodawca wskazuje, że planowana zmiana stworzy większą przestrzeń dla zawierania transakcji bilateralnych pomiędzy sprzedawcą, a klientem. Należy pamiętać, że całkowita likwidacja obliża giełdowego (która przyczyni się z pewnością do zmniejszenia obrotów na kontraktach terminowych na TGE), wpłynie na obniżenie wiarygodności transparentnego odniesienia cenowego dla stron transakcji bilateralnych.

Warto nadmienić, że ceny kontraktów bilateralnych zawierane przed podniesieniem obliża giełdowego do 100% w roku 2018 (przed zmianą ustawy Prawo Energetyczne w roku 2018 obowiązywało obliża giełdowe na poziomie 30%) bazowały na notowaniach kontraktów RTPE notowanych na TGE (np. jako średnia cena danego produktu typu forward na dany rok dostawy notowanych w ustalonym przez strony okresie). Całkowita likwidacja obliża giełdowego pozbawi strony wiarygodnej ceny odniesienia i może spowodować trudności i dysproporcje w zawieraniu kontraktów pomiędzy stronami.

Mając na uwadze powyższe, proponujemy, aby ograniczyć obniżenie obowiązku sprzedaży energii przez wytwórców ze 100% do poziomu 50%, w ustalonych z rynkiem i URE odstępach czasowych (stopniowe obniżanie obliża giełdowego w ciągu 3 lat). Uważamy, że zejście do poziomu 50% wydaje się rozwiązaniem

transakcji za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu, będzie podejmowała stosowne decyzje biznesowe.

Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym

			<p>łączącym argumenty wszystkich stron, zarówno ustawodawcy jak i uczestników rynku energii.</p> <p>Legislacyjnie, takie rozwiązanie jest możliwe do realizacji poprzez wprowadzenie przepisów przejściowych, ustalających terminy wejścia do stosowania w określonym czasie, mając na uwadze aktualną treść art. 49a Prawa energetycznego. Obniżenie obliża giełdowego nie mniej niż 50% wytworzonego wolumenu energii elektrycznej umożliwi sprzedawcom energii zawieranie transakcji bilateralnych z wytwórcami energii lub spółkami obrotu energią (co jest rozwiązaniem korzystnym z punktu widzenia terminów płatności za energię).</p> <p>Jednocześnie, pozostawienie obliża giełdowego umożliwi zachowanie waloru rynkowości cen produktów oferowanych na TGE, które jak wcześniej wskazywano - powszechnie wykorzystywane są jako punkt odniesienia dla zawieranych transakcji bilateralnych. Obowiązek 50% sprzedaży energii na giełdzie pozwoli na zachowanie wysokiej płynności rynku giełdowego, dając możliwość zawierania transakcji na RTPE TGE.</p> <p>Podsumowując, stopniowe obniżanie poziomu obowiązkowej sprzedaży energii przez wytwórców na giełdzie (do nie mniej niż 50%) będzie miało wpływ na koszty prowadzonej działalności obrotowej poszczególnych uczestników rynku, jak również poprawi ich płynność finansową poprzez ograniczenie środków finansowych angażowanych w ramach obowiązkowych zabezpieczeń wnoszonych do IRGiT. Pozwoli to również na zawieranie transakcji bilateralnych i rozliczeniu w ramach „kredytu kupieckiego”.</p>	<p>samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.</p>
	Uwaga ogólna	Stowarzyszenie Energii Odnawialnej	<p>Stoimy na stanowisku, że koncepcja zniesienia obowiązku sprzedaży energii elektrycznej przez giełdę, przyniesie skutki odmienne od oczekiwanych, a wątpliwe korzyści nie zrównoważą szkód spowodowanych proponowaną regulacją. Dlatego należałoby odstąpić od pilnego procedowania i przeprowadzić bardziej pogłębioną symulację i analizę skutków, w szczególności w zakresie potencjalnych wzrostów średnich cen energii na rynku.</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem do przedmiotowego projektu, intencją projektowanych zmian jest ograniczenie wolumenu energii importowanej do Polski. Ograniczenie importu przy pomocy zniesienia obowiązku sprzedaży giełdowej energii budzi wątpliwości, a także wprost prowadzi do wzrostu cen, jak każde ograniczenie konkurencji, zwłaszcza w kontekście braku możliwości realizacji dostaw energii odnawialnej.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projekt nie zmienia zasad prowadzenia handlu za pośrednictwem giełdy towarowej – ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów funkcjonowania obrotu giełdowego.</p>

Jako Stowarzyszenie jesteśmy świadomi, że w gospodarce rynkowej, szczególnie na takim rynku jak energetyka, promowanie nietransparentnego, pozarynkowego obrotu musi prowadzić do obrotu na warunkach nierynkowych, oczywistego wzrostu cen dla końcowych odbiorców i tworzy warunki dla zmów i manipulacji, których nie są w stanie skutecznie ograniczyć nawet najostrzejsze sankcje karne. Podkreślić należy, że w zależności od wybranego modelu funkcjonowania na rynku obrót giełdowy umożliwia realizację dowolnych strategii sprzedażowych i zakupowych każdego podmiotu, bez względu na jego pozycję rynkową i posiadane kompetencje handlowe.

Wskazać należy także, że transparentność i wiarygodność rynków prowadzonych przez Towarową Giełdę Energii pozwala na dokonywanie przez uczestników rynku prognoz cen energii na podstawie publikowanych indeksów. Jest to niezwykle istotne, w szczególności dla wytwórców energii w instalacjach odnawialnych źródeł energii, między innymi w kontekście tworzenia planów inwestycyjnych, stanowiąc podstawę dla wyceny inwestycji oraz rozliczeń dokonywanych w ramach aukcyjnego systemu wsparcia. Ponadto, indeksy te są wykorzystywane także w rozliczeniach energii odnawialnej sprzedawanej odbiorcom końcowym w ramach bezpośrednich umów sprzedaży energii. Spadek płynności obrotu przełoży się na ograniczenie wiarygodności tych indeksów, w konsekwencji generując większe ryzyka inwestycyjne, jak również na etapie operacyjnego funkcjonowania.

Biorąc pod uwagę krajowe uwarunkowania i postępującą koncentrację sektora energetyki, dotychczasowa forma obliga giełdowego obrotu jest w pełni uzasadniona, zapewnia transparentność obrotu i stabilizację cen, a zrezygnowanie z tego mechanizmu nie znajduje żadnego uzasadnienia. Rynek energii w naszym kraju jest w dalszym ciągu wysoce zmonopolizowany, a rozwój rynku znajduje się zaledwie w początkowej fazie inwestycyjnej.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie stowarzyszenia wszelkie formy urynkawiania energetyki powinny być promowane jako czynniki przyczyniające się do ograniczania wzrostów cen energii. Do takich czynników zaliczyć należy utrzymywanie tzw. obliga giełdowego.

Mamy również wątpliwości czy uszczelnianie polskiego rynku energii to dobra polityka długofalowa. Jeżeli zniesienie obowiązku sprzedaży energii elektrycznej przez giełdę miałyby zagrozić rozwojowi energetyki rozproszonej i odnawialnej, to wówczas ta decyzja będzie miała bardzo poważne negatywne skutki dla całej polskiej gospodarki. W przypadku wystąpienia radykalnego, stałego wzrostu cen

Przedmiotowa zmiana nie ogranicza prawa do zawierania transakcji za pośrednictwem giełdy towarowej – decyzja o sposobie zawarcia transakcji będzie wciąż należała do przedsiębiorstwa energetycznego, które w wyniku własnej oceny ryzyka opłacalności skorzystania z możliwości dokonywania transakcji za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu, będzie podejmowała stosowne decyzje biznesowe.

Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy

			<p>energii, przy braku możliwości jej zakupu po europejskich średnich cenach, może dojść do wycofania się z naszego rynku poważnych inwestorów, szczególnie ze sfery produkcyjnej. Szczególnie, jeśli nie będzie możliwości zakupu energii odnawialnej, a jej krajowa podaż dla przemysłu będzie niewystarczająca.</p> <p>Mając na uwadze powyższe uwarunkowania stoimy na stanowisku, że podjęcie ostatecznej decyzji w sprawie ewentualnego zniesienia obowiązku sprzedaży energii elektrycznej przez giełdę powinno jeszcze zostać poprzedzone pogłębionymi analizami oraz szerszymi konsultacjami z interesariuszami rynku energii.</p>	<p>w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.</p>
Uwaga ogólna	EWE Polska sp. z o.o.	<p>Zniesienie obligatoryjnej sprzedaży energii elektrycznej przez wytwórców niesie za sobą ryzyko spadku płynności w handlu na Towarowej Giełdzie Energii, co może przyczynić się do znaczącego wzrostu zmienności cen na rynku terminowym oraz SPOT. Wzrost zmienności, czyli ryzyka rynkowego, spowoduje wzrost kosztów po stronie przedsiębiorstw obrotu, który zostanie przerzucony na odbiorców końcowych.</p> <p>Kolejnym istotnym problemem przy braku obowiązku sprzedaży energii elektrycznej poprzez giełdy i przeniesieniu wolumenów na rynek kontraktów bilateralnych może być spadek transparentności rynku oraz spadek wiarygodności indeksów cenowych, które będą wyznaczone przy znacznie niższym wolumenie obrotu.</p> <p>Zdaniem EWE Polska sp. z o.o. zniesienie obowiązku obligatoryjnej sprzedaży energii elektrycznej przez wytwórców poprzez giełdy towarowe jest dopuszczalne tylko w przypadku osiągnięcia pełnej dojrzałości rynku, rozumianej jako niska koncentracja sił wytwórczych w systemie elektroenergetycznym oraz niska</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projekt nie zmienia zasad prowadzenia handlu za pośrednictwem giełdy towarowej – ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów funkcjonowania obrotu giełdowego.</p> <p>Przedmiotowa zmiana nie ogranicza prawa do zawierania transakcji za pośrednictwem</p>	

			<p>koncentracja rynku detalicznego sprzedaży energii elektrycznej. Tylko w takiej sytuacji będzie można mówić o dojrzałym i transparentnym procesie ustalania ceny rynkowej.</p> <p>Mając na uwadze powyższe, EWE Polska sp. z o.o., nie zgadza się z argumentami prezentowanymi w uzasadnieniu do projektu ustawy, ponieważ zniesienie „obliga” może przynieść skutki odwrotne do postulowanych.</p>	<p>giełdy towarowej – decyzja o sposobie zawarcia transakcji będzie wciąż należała do przedsiębiorstwa energetycznego, które w wyniku własnej oceny ryzyka opłacalności skorzystania z możliwości dokonywania transakcji za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu, będzie podejmowała stosowne decyzje biznesowe.</p> <p>Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku</p>
--	--	--	---	---

				uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.
Uwaga ogólna	Zespół Elektrowni Pątnów Adamów Konin S.A.	<p>Mając na uwadze obecną sytuację na rynku energii elektrycznej, w tym w szczególności toczący się proces wprowadzania zmian na rynku bilansującym, a także znaczne wahania cen energii i uprawnień do emisji CO₂, ZE PAK S.A. wyraża stanowisko przeciwne całkowitej likwidacji obliwa giełdowego, wyrażając jednocześnie przekonanie, że procent obliwa giełdowego powinien zostać ustanowiony na poziomie umożliwiającym właściwe równoważenie strony popytowej i podażowej przedsiębiorstw/grup energetycznych w obszarze wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej w Polsce. Postulujemy utrzymanie obliwa giełdowego na zredukowanym poziomie i zastosowanie mechanizmu stopniowego, rozciągniętego na 2 – 3 lata procesu znoszenia obliwa giełdowego ze 100% do docelowego poziomu.</p> <p>Jednocześnie ZE PAK S.A. zwraca uwagę, że funkcjonowanie 100% obliwa giełdowego, generuje bardzo wysokie koszty po stronie przedsiębiorstw energetycznych, związane z koniecznością wnoszenia i utrzymywania depozytów zabezpieczających w Izbie Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. Elektrownie jako wytwórcy są szczególnie narażeni na wzrost cen energii będący pochodną wzrostu notowań EUA.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projekt nie zmienia zasad prowadzenia handlu za pośrednictwem giełdy towarowej – ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów funkcjonowania obrotu giełdowego.</p> <p>Przedmiotowa zmiana nie ogranicza prawa do zawierania transakcji za pośrednictwem giełdy towarowej – decyzja o sposobie zawarcia transakcji będzie wciąż należała do</p>	

W zależności od wielkości zajmowanej pozycji na rynku energii elektrycznej i skali zmienności (wzrostu cen) wielkość depozytów zabezpieczających, które muszą utrzymywać wytwórcy oscyluje w granicach od kilkuset milionów złotych do ponad miliarda złotych. Problem ten jest szczególnie istotny w przypadku wytwórców, którzy w ramach swoich grup kapitałowych nie mają dużych podmiotów sprzedaży energii elektrycznej, których odwrotna pozycja na rynku terminowym, równoważyłaby długą pozycje wytwórców energii.

Znaczącym ułatwieniem, byłoby uruchomienie płynnego rynku terminowego EUA w ramach TGE – w sposób naturalny długie pozycje zajmowane na rynku EUA i krótkie pozycje związane ze sprzedażą energii przez wytwórców wzajemnie by się znosiły, co przełożyło by się na optymalizację poziomu wnoszonych depozytów zabezpieczających przez wytwórców energii elektrycznej.

Z uwagi na fakt, że utrzymywanie wysokiego poziomu depozytów zabezpieczających stanowi istotne zagrożenie dla utrzymania płynności finansowej przez wytwórców energii elektrycznej, ZE PAK S.A. postuluje rozpoczęcie prac nad wprowadzeniem mechanizmów skutkujących obniżeniem poziomu wnoszonych depozytów zabezpieczających dla przedsiębiorstw energetycznych posiadających aktywa wytwórcze, które zapewniają dostawę energii elektrycznej do Krajowej Sieci Elektroenergetycznej. Jednym z możliwych rozwiązań, które Spółka proponuje poddać pod rozważanie, jest powrót do rozwiązania systemowego stosowanego przez IRGIT S.A. przed lipcem 2017r. tj. stosowania współczynników korygujących depozyty dla elektrowni systemowych oraz holdingów energetycznych.

przedsiębiorstwa energetycznego, które w wyniku własnej oceny ryzyka opłacalności skorzystania z możliwości dokonywania transakcji za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu, będzie podejmowała stosowne decyzje biznesowe.

Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z

				czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.
	Uwaga ogólna	Towarzystwo Obrotu Energią	<p>Uwagi ogólne:</p> <p>1. Jednym z warunków efektywności rynku jest jego płynność. To ona powoduje, że ceny instrumentów będących przedmiotem handlu na tym rynku są ustalane w sposób optymalny, równoważąc popyt oraz podaż. Rynek energii elektrycznej działa w analogiczny sposób. Zniesienie obligatoryjnej sprzedaży energii elektrycznej zdaniem większości Członków Towarzystwa Obrotu Energią (TOE) niesie ze sobą duże ryzyko znacznego spadku płynności w handlu na giełdzie, co może spowodować duże wahania cen zwłaszcza na rynku terminowym. Sytuacje takie obserwowaliśmy już historycznie, chociażby w roku 2018, gdzie przy niskiej płynności na rynku ceny kontraktów kwartalnych potrafiły zmienić się o kilkadziesiąt zł/MWh w przeciągu kilku dni. Należy mieć na uwadze również fakt, że obniżenie płynności na rynku może oznaczać, że ceny energii kształtowane będą w oderwaniu od czynników o charakterze fundamentalnym. Tym samym powodując efekty niekorzystny dla klienta końcowego.</p> <p>Kolejnym istotnym problemem przy braku obowiązku sprzedaży energii poprzez giełdy i przeniesieniu wolumenów na rynek bilateralny może być brak adekwatności indeksów giełdowych dla kontraktów terminowych, ale i dobowych, które będą wyznaczone przy znacznie niższym wolumenie obrotu. Może to oznaczać, że wskaźniki i indeksy giełdowe do jakich odnoszą się uczestnicy handlu nie będą odpowiadały rzeczywistej sytuacji popytowo-</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projekt nie zmienia zasad prowadzenia handlu za pośrednictwem giełdy towarowej – ceny będą wciąż kreowane na podstawie gry popytu i podaży. W tym względzie projekt nie wprowadza fundamentalnych zmian w zakresie mechanizmów funkcjonowania obrotu giełdowego. Przedmiotowa zmiana nie ogranicza prawa do zawierania transakcji za pośrednictwem giełdy towarowej – decyzja o sposobie zawarcia transakcji będzie wciąż należała do przedsiębiorstwa energetycznego, które w wyniku własnej oceny ryzyka opłacalności skorzystania</p>

podażowej, co wpłynie zarówno na błędne zachowania rynkowe, jak i może prowadzić do nieświadomego „zaburzenia” cen przez uczestników, którzy będą chcieli kupić/sprzedać na rynku większy wolumen w krótkim czasie (śróddziennie, kilka sesji).

Zdaniem większości Członków Towarzystwa Obrót Energiją (TOE) **zniesienie obowiązku obligatoryjnej sprzedaży energii poprzez giełdę jest możliwe tylko w przypadku osiągnięcia pełnej dojrzałości rynku** oraz przy dużym rozproszeniu wytwórców oraz odbiorców. W takiej sytuacji kontrakty zawierane będą przez niepowiązane ze sobą podmioty, a cena tych kontraktów będzie zbliżona lub równa cenie możliwej do osiągnięcia w ramach kontraktu giełdowego. Niestety zniesienie obowiązku transparentnej sprzedaży energii poprzez giełdę, przy jednocześnie planowanym wzroście koncentracji wytwórców i grup energetycznych może spowodować w ocenie większości Członków TOE, że inne narzędzia mające na celu mitygowanie siły rynkowej wytwórców nie będą wystarczająco skuteczne.

Bardzo ważnym aspektem obrotu giełdowego jest **bezpieczeństwo**, które gwarantowane jest przez pomiot prowadzący obrót regulowany – m.in. poprzez mechanizm tzw. depozytów zabezpieczających. Prowadzenie obrotu poza rynkiem giełdowym zwiększa podatność systemu elektroenergetycznego na sytuację ekonomiczną jego uczestników. W skrajnym przypadku, niewypłacalność jednego z uczestników pozagiełdowego obrotu może uruchomić niemożliwą to kontroli „kaskadę” problemów po stronie jego kontrahentów.

Wszystkie powyższe zagadnienia wraz z szerszą ich analizą ilościową przedstawimy w **Raporcie TOE**: „Analiza płynności hurtowego rynku energii elektrycznej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem rynku giełdowego i obliża giełdowego” datowanym na 25 lutego 2021 r., który stanowi załącznik do niniejszych uwag.

Mając na uwadze powyższe, **większość Członków TOE, nie zgadza się z argumentami prezentowanymi w uzasadnieniu do projektu ustawy, zgodnie z którymi dalsze stosowanie obliża giełdowego będzie stanowić istotny czynnik ograniczający efektywne funkcjonowanie przedsiębiorstw lub grup przedsiębiorstw energetycznych, a zniesienie obliża giełdowego przyczyni się do spadku cen energii. Obligo giełdowe natomiast zapewnia transparentność handlu, odpowiednią płynność dla uczestników obrotu i ogranicza zmienność.**

z możliwości dokonywania transakcji za pośrednictwem zorganizowanej platformy obrotu, będzie podejmowała stosowne decyzje biznesowe.

Podkreślenia wymaga fakt, iż od momentu wprowadzenia przedmiotowej regulacji, struktura krajowego rynku energii elektrycznej uległa znaczącym zmianom. Na rynku pojawiło się wiele nowych podmiotów, których obecność zintensyfikowała grę rynkową, wpływając pozytywnie na rozwój mechanizmów konkurencji. Liczne zmiany regulacyjne pozwoliły na zainicjowanie przejścia krajowego rynku na model zdecentralizowany, na którym to gra konkurencyjna prowadzona jest na wielu szczeblach, a aktywność oraz świadomość uczestników stale wzrasta. W tym kontekście należy w szczególności zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych form partycypacji w rynku uczestników, którzy dotychczas pozostawali bierni, występując jedynie w roli odbiorców – z czego warto wymienić klastry energii, spółdzielnie energetyczne czy zintensyfikowany rozwój

2. Proponowana zmiana ma bezpośredni wpływ na sposób rozliczania projektów, które uzyskały wsparcie w ramach systemu aukcyjnego. Inwestorzy przystępowali do aukcji bazując na prawie obowiązującym na moment składania oferty aukcyjnej. Jednym z filarów ofertowania aukcyjnego był efektywny i stabilny towarowy rynek energii, który jest wyznacznikiem ceny rozliczeniowej dla kontraktu aukcyjnego. Należy przypomnieć, że wytwórca energii elektrycznej rozliczany jest do salda, które stanowi iloczyn wolumenu sprzedanego w ramach systemu aukcyjnego oraz różnicy pomiędzy ceną ofertową a średnią ceną kształtowaną w danej dobie na efektywnym rynku energii (Towarowej Giełdzie Energii - TGE). Zniesienie obliiga giełdowego będzie oznaczało, że wskazana cena średnia może odbiegać od ceny wynikającej z czynników fundamentalnych. W konsekwencji w istotny sposób może różnić się od ceny rozliczeniowej zakładanej zasadnie przez inwestorów. Będzie to miało bez wątpienia wpływ na projekty aukcyjne tak już zrealizowane, jak i planowane do udziału w kolejnych aukcjach. Zmiana ta będzie miała, z perspektywy uczestników aukcji, charakter retrospektywny, ze względu na charakterystykę pracy urzędów (a więc działanie w wąskim przedziale czasu) najbardziej dotknięte zmianą mogą okazać się projekty fotowoltaiczne, w przypadku których koszt/premia profilu (rozumiany jako różnica pomiędzy rzeczywistym przychodem projektu a przychodem możliwym do wygenerowania przy sprzedaży po średniej cenie rynkowej) może wzrosnąć w istotny sposób, przyczyniając się w skrajnym przypadku do niewypłacalności projektu.

3. Projekt nowelizacji narusza spójność przepisów prawnych w obszarze sankcji karnych i administracyjnych kar pieniężnych. Wydaje się, że zgłaszający projekt, zwiększając dwukrotnie wysokość sankcji karnych za manipulacje i wykorzystywanie informacji wewnętrznych, nie zwrócił uwagi na fakt, że kary te powinny być spójne z sankcjami przewidzianymi w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi.

Ponadto w odniesieniu do 10-krotnego zwiększenia wysokości maksymalnej administracyjnej kary pieniężnej należy zwrócić uwagę na fakt, że waga i szkodliwość tego rodzaju naruszeń (np. aktualizacja rejestru uczestników rynku) jest znacznie mniejsza niż manipulacji czy tzw. *insider trading* i co do zasady bez

energetyki prosumenckiej. Tym samym ryzyko materializacji sygnalizowanych zagrożeń ulega zniwelowaniu, ponieważ zostały zapewnione odpowiednie ramy prawne dla prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej w Polsce.

Odnosząc się natomiast do kwestii zmian w przepisach dot. Sankcji, projektodawca pragnie podkreślić, iż zmiana wysokości kar jest podyktowana koniecznością dostosowania ich poziomu do aktualnych uwarunkowań rynkowych, co tym samym przyczyni się do wzmocnienia jej funkcji prewencyjnej, zmniejszając ryzyko ewentualnych naruszeń.

			<p>wpływu na innych uczestników rynku. Dlatego też wysokość administracyjnych kar pieniężnych nie powinna przekraczać wysokości kar za ww. naruszenia (manipulacja, <i>insider trading</i>).</p> <p>Zdaniem wszystkich Członków TOE obecnie obowiązujące przepisy prawne ustawy – Prawo energetyczne w przedmiotowym zakresie uwzględniają zarówno potrzebę zachowania spójności systemu kar, jak i ich adekwatności. W związku z czym TOE zdecydowanie jest za rezygnacją z proponowanych dodatkowych zapisów mających regulować tą kwestię (patrz uwagi szczegółowe dot. art. 1 pkt 4 i 5).</p>	
	Propozycje zmian legislacyjnych	Urząd Regulacji Energetyki	<p>Wnoszę o rozważenie rozwinięcia w ustawie – Prawo energetyczne obowiązków wskazanych w art. 15 rozporządzenia 1227/2011, tj. obowiązku osób zajmujących się zawodowo pośrednictwem w zawieraniu transakcji powiadamiania Prezesa URE o podejrzeniu, że transakcja może stanowić naruszenie art. 3 lub 5 rozporządzenia oraz ustanowienie obowiązku przekazywania Prezesowi URE przez te podmioty procedur mających na celu identyfikację przypadków naruszenia art. 3 lub 5 rozporządzenia.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Uwaga wykracza poza zakres projektu</p>
	Propozycje zmian legislacyjnych	Urząd Regulacji Energetyki	<p>Ponadto wnoszę o rozważenie zmiany ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 312) i ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2020 r. poz. 358) w następujący sposób:</p> <p>1) nadanie pkt 9 w art. 54 ust. 1 ustawy o giełdach towarowych następującego brzmienia:</p> <p>„9) Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki - w zakresie niezbędnym do:</p> <p>a) kontroli wykonywania przez przedsiębiorstwa energetyczne oraz inne podmioty obowiązków określonych w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne,</p> <p>b) realizacji obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii;”.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Uwaga wykracza poza zakres projektu</p>

	<p>Propozycje zmian legislacyjnych</p>	<p>Urząd Regulacji Energetyki</p>	<p>Ponadto wnoszę o rozważenie zmiany ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 312) i ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2020 r. poz. 358) w następujący sposób:</p> <p>2) nadanie art. 16 ust. 1 pkt 18 ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary następującego brzmienia: <i>„18) określone w art. 57a, art. 57b i art. 57g ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 z późn. zm.);”.</i></p> <p>Obecnie obowiązujące regulacje prawne nie w pełni umożliwiają Prezesowi URE skuteczne i kompleksowe wykonywanie obowiązków organu regulacyjnego przewidzianych w rozporządzeniu 1227/2011. Nie zawsze bowiem możliwe jest dokonanie przez Prezesa URE rzetelnej oceny wykonywania przez uczestników rynku energii obowiązków oraz przestrzegania zakazów wynikających z tego rozporządzenia, w związku z ograniczonym zakresem podmiotowym i przedmiotowym informacji, o jakie może występować Prezes URE. Obowiązujące przepisy nie przyznają Prezesowi URE wprost np. uprawnienia do żądania od Towarowej Giełdy Energii S.A. informacji objętych tajemnicą zawodową (w zakresie nie objętym kontrolą wykonywania przez przedsiębiorstwa energetyczne oraz inne podmioty obowiązków określonych w ustawie – Prawo energetyczne). W związku z wątpliwościami, czy obecnie obowiązująca regulacja (art. 54 ustawy o giełdach towarowych) zwalnia TGE S.A. z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej w zakresie informacji niezbędnych do oceny przez Prezesa URE wykonania przez uczestników hurtowego rynku energii obowiązków, o których mowa w rozporządzeniu 1227/2011, została zaproponowana ww. zmiana tego przepisu. TGE S.A. bowiem jest podmiotem, który posiada informacje, które znacznie ułatwiłyby, a często nawet umożliwiłyby Prezesowi URE skuteczne wykonywanie obowiązków wynikających z rozporządzenia 1227/2011 już na etapie poprzedzającym ewentualne wszczęcie postępowania wyjaśniającego REMIT lub przeprowadzenie kontroli REMIT lub wszczęcie postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej.</p> <p>Analogicznie jak w przypadku regulacji dotyczącej odpowiedzialności podmiotu zbiorowego za prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania,</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Uwaga wykracza poza zakres projektu</p>
--	--	-----------------------------------	---	--

			<p>magazynowania lub przeładunku, przesyłania lub dystrybucji, obrotu paliwami ciekłymi, w tym obrotu tymi paliwami z zagranicą bez wymaganej koncesji, proponuje się wprowadzenie regulacji dotyczącej odpowiedzialności podmiotu zbiorowego za dokonanie manipulacji na rynku, próby manipulacji na rynku lub niezgodnego z prawem wykorzystywania informacji wewnętrznej. Z uwagi na charakter tej odpowiedzialności uruchamiana jest ona dopiero w sytuacji uprzedniego stwierdzenia odpowiedzialności karnej osoby wskazanej w art. 3 ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, która dopuściła się czynów zabronionych. Ma ona więc charakter represyjny. Możliwość nałożenia sankcji karnych na przedsiębiorstwa energetyczne (a także ewentualnie inne podmioty zbiorowe) za czyny popełnione przez pracowników (lub inne osoby fizyczne) reprezentujących te przedsiębiorstwa będzie stanowiła dla nich istotny czynnik mobilizujący do sprawowania należytego nadzoru nad działaniami osób fizycznych reprezentujących te podmioty, podejmowanymi na hurtowych rynkach energii. Dodatkowo należy zauważyć, że beneficjentem potencjalnych korzyści (majątkowych i niemajątkowych) z przestępstw, o których mowa w art. 57a i art. 57b ustawy – Prawo energetyczne będzie w znacznej mierze podmiot zbiorowy, na rzecz którego dane osoby fizyczne działają.</p>	
	Propozycje zmian	Polska Izba Przemysłu Chemicznego	<p>1. Proponujemy rozszerzenie katalogu wyłączeń o energię elektryczną sprzedawaną z magazynów energii elektrycznej i elektrowni szczytowo pompowych. Wyłączenie tych źródeł spod obliża przyczyni się do zwiększenia ich atrakcyjności dla inwestorów i pomoże stworzyć potrzebne w systemie nowe pojemności magazynowe.</p> <p>Jako przedstawiciele sektora chemicznego charakteryzującego się energochłonnością, wyrażamy zaniepokojenie wprowadzanymi zmianami w zakresie obliża giełdowego, które ograniczają mechanizmy funkcjonowania konkurencyjnego rynku energii elektrycznej, co w konsekwencji będzie miało wysoce niepożądane konsekwencje dla krajowych odbiorców energii konkurujących swoimi produktami na rynkach światowych. Planowane zmiany przepisów prawa nie wpłyną pozytywnie na rynek energii elektrycznej i nie zrealizują celów, jakie prawodawca założył w uzasadnieniu projektu.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W związku ze zniesieniem obliża giełdowego, dodanie przedmiotowego wyłączenia nie jest zasadne.</p>

	Brak wspólnie wypracowanych uwag	Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie -	Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie nie wypracowało wspólnego stanowiska w sprawie propozycji uchylecia art. 49a ustawy – Prawo energetyczne i zniesienia oblięa giełdowego nałożonego na wytwórców energii elektrycznej z uwagi na rozbieżne opinie naszych Członków. Obowiązek sprzedaży energii elektrycznej na giełdzie w różnym stopniu wpływa na poszczególne firmy należące do TGPE, co uniemożliwiło wypracowanie wspólnej rekomendacji. W związku z powyższym, Członkowie naszego stowarzyszenia prześlą do Ministerstwa Klimatu i Środowiska stanowiska indywidualne.	<p style="text-align: center;">Uwaga ogólna</p> <p>Projektodawca oświadczenie TGPE. przyjął</p>
--	----------------------------------	---	---	---